

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK
BAKANLIĞI

TÜRKİYE VE DÜNYADA TARIM SEKTÖRÜNDE SOSYAL GÜVENLİK

SGK
T.C.
SOSYAL
GÜVENLİK
KURUMU

**T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU**

Yayın No : 74

Sosyal Güvenlik Bilgisi : 2013/7

ISBN: 978-605-86447-8-6

**TÜRKİYE VE DÜNYADA
TARIM SEKTÖRÜNDE SOSYAL GÜVENLİK**

www.sgk.gov.tr

ÜCRETSİZDİR

Bu Kitaba elektronik ortamda www.sgk.gov.tr internet sayfasından ulaşabilirsiniz.

**Ayrıntılı bilgi için
Kurumumuz Sosyal Güvenlik Merkezlerine
başvurabilirsiniz.**

Her türlü hakkı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı'na
aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Bu Kitap
Basım tarihinde yürürlükte olan mevzuat dikkate
alınarak hazırlanmıştır.

**Rehberi Hazırlayan Birim
Sosyal Güvenlik Kurumu
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü
Sigortalılar Prim Daire Başkanlığı**

e-posta: sigortalilarprim@sgk.gov.tr

Ankara, Mayıs 2013

SUNUŞ

Hükûmetimizce benimsenmiş olan “vatandaş odaklı kamu yönetim anlayışı” ile beraber bir taraftan teknoloji ve iletişim alanında yaşanan hızlı ilerlemeler diğer taraftan da zorlu rekabet koşulları, kamu kurumlarında da sürekli değişimi ve planlı çalışmaları mecburî hale getirmiştir. Gençlerine 2071 yılını hedef gösteren, 2023 yılı hedeflerine kilitlenmiş bir ülkede tüm kurum ve kuruluşların ileri görüşlü olmaları, plan ve programlarını bu hedeflere uygun olarak yapmaları gerekir.

2013 yılına uzanan yolda birçok önemli kanun düzenlemelerini gerçekleştirdik. Bu çerçevede Sosyal Güvenlik Reformu, İş Kanunu, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kamu Görevlilerine Toplu Sözleşme hakkı veren temel düzenleme ile Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu temel kilometre taşlarıdır. Öte yandan istihdamı artırmaya yönelik istihdam paketleri ile de işsizlik oranının sürekli olarak düşmesini sağladık. Bakanlık olarak sunmakta olduğumuz hizmetler, planlı bir şekilde devam etmektedir ve edecektir.

Bu hizmetlerin en önemlilerinden biri olan tarım sektörü ile ilgili hususlara değinen Türkiye ve Dünyada Tarım Sektöründe Sosyal Güvenlik; her şeyden önce ülke nüfusunun hayatını idame edebilmesi için gerekli gıda teminini sağlayan ana kaynak durumundaki ve sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu hammaddeyi temin etmesi açısından hayati öneme sahip olan, ülke nüfusunun yaklaşık üçte birinin bünyesinde istihdam edildiği tarım sektöründe çalışanlara, Sosyal Güvenlik Kurumu

tarafından yapılan yardımlar ve vatandaşlarımızın sahip olduğu haklar konusunda bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır.

Bu itibarla Bakanlığımızın bütün birimlerinin, ortaya konulmuş olan stratejik amaçlar ve bunlara yönelen hedefler doğrultusunda gösterdikleri gayretlerini devam ettirmelerini diliyor; bu kitapçığın hazırlanmasında emeği geçen çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Faruk ÇELİK

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

SUNUŞ

Sosyal Güvenlik, insan hayatının başlangıcından sonuna kadar her anını kuşatan bir müessesedir. Gerçekten de sosyal güvenliğin eli doğum yapan anneye uzandığı gibi, yenidoğana gelen bebeğe de uzanır. Çıraklıkla çalışma hayatına ilk adımını atan çocuğu ilgilendirdiği kadar, artık çalışma hayatından çekilmeye hazırlanan emekli adaylarını da ilgilendirir.

Türkiye ve Dünyada Tarım Sektöründe Sosyal Güvenlik; her şeyden önce ülke nüfusunun hayatını idame edebilmesi için gerekli gıda teminini sağlayan ana kaynak durumundaki ve sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu hammaddeyi temin etmesi açısından hayati öneme sahip olan, ülke nüfusunun yaklaşık üçte birinin bünyesinde istihdam edildiği tarım sektöründe çalışanlara, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılan yardımlar ve vatandaşlarımızın sahip olduğu haklar konusunda bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır.

Referans niteliğindeki bu çalışmayı Kurumumuza kazandırarak, değişim ve dönüşüm dinamiklerimizi sürdürmemize büyük katkı sağlayan Kurumumuz Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü, Sigortalılar Prim Daire Başkanlığına yoğun ve özverili çalışmalarından ötürü içtenlikle teşekkür eder, tüm okuyucular için yararlı olmasını dilerim.

Yadigar GÖKALP İLHAN

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı
ve
Yönetim Kurulu Başkanı

T.C. Sosyal Güvenlik Kurumu

MİSYONUMUZ

Kaliteli, adil, kolay erişilebilir, insan odaklı hizmet veren, aktüeryal ve mali açıdan sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sistemini yürütmek ve geliştirmektir.

VİZYONUMUZ

Vatandaş odaklı hizmet anlayışı içinde etkin, süratli ve kaliteli sosyal güvenlik hizmeti sunan, toplumun güvenine sahip ve aktüeryal dengeleri sağlanmış, saygın bir kurum olmak

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE TARIM SEKTÖRÜNDE SOSYAL GÜVENLİK

1	TÜRKİYE	1
1.1	Sosyal Güvenlik Kavramı ve Gelişimi	1
1.2	Tarım Sektörünün Önemi ve Özellikleri	3
1.3	Tarımsal Faaliyetin Tanımı ve Özellikleri	5
1.4	Tarım Sektöründe Çalışanların Sosyal Güvenliği	8
1.5	Tarımda Hizmet Akdiyle Çalışan İşçilerin Sosyal Güvenliği	10
1.6	Türk Sosyal Güvenlik Sistemi	10
1.7	Tarım Sigortalılığının Türleri	12
1.7.1	Tarihsel Süreçte Tarım İşçilerinin Sosyal Güvenliği	15
1.7.1.1	506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu	16
1.7.1.2	2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu	17
1.7.1.3	5510 sayılı Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (B) Bendinin 4 Numaralı Alt Bendine Tabi Sigortalı Sayılma	21
1.7.1.4	Ek 5 Madde Kapsamındaki Tarım veya Orman İşlerinde Çalışanlar	22
1.8	Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanların Sosyal Güvenliği	34
1.8.1	2926 Sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Kanunu	36
1.9	Tarımsal Kesinti (Tarım Tevkifat) Uygulaması	57
1.10	Tarım İşlerinde Çalışanlara Sağlanan Haklar	66
1.10.1	İş Kazası, Meslek Hastalığı, Hastalık ve Analık Sigortasından(Kısa Vadeli Sigorta Kolundan) Sağlanan Haklar	66
1.10.2	Uzun Vadeli Sigorta Kollarından Sağlanan Haklar	68
1.11	Primlerin Hesabı ve Gün Sayısı	72

İKİNCİ BÖLÜM

AB ve DİĞER DÜNYA ÜLKELERİNDE TARIM SİGORTALILIĞI

2	AVUSTURYA	73
2.1	Avusturya Sosyal Güvenlik Sisteminin Temel Kavramları	74
2.1.1	Yasal Dayanak ve Tarihçe.....	77
2.1.2	Tarım Sosyal Güvenlik Sisteminin Yasal Altyapısı:	77
2.2	Çiftçi Sosyal Güvenlik Kurumu Yapısı.....	79
2.3	Çiftçilerin Sosyal Sigorta Kanunu Kapsamı	80
2.4	Prim Oranları.....	86
2.5	Sigortalının Bildirim Yükümlülüğü	87
2.6	Primlerin Ödenmesi	87
2.7	Çiftçi Sağlık Sigortası	88
2.8	Hastalık Durumunda Sağlanan Yardımlar	88
2.9	Sosyal Sigorta Tarafından Sağlanan Tarım İşçileri.....	92
2.10	SVB- Kendine Özgü Sağlık Sigortası Fonu	92
2.11	Çiftçilerin İş Kazası Sigortası.....	93
2.12	Mesleki Hastalıklar	95
2.12.1	İş Kazası Sigortasından Sağlanan Yardımlar.....	95
2.13	Malullük Yardımları	97
2.13.1	Mesleki Malullük Yardımları.....	97
2.14	Çiftçi Emeklilik Sigortası	98
2.15	Ölüm Aylığı	100
2.16	Kadın Çiftçiler.....	102
2.17	Avusturya Sosyal Güvenlik Sisteminde Reform	103
3	FİNLANDİYA	104
3.1	Sosyal Güvenliğin Finansmanı.....	110
3.1.1	Emeklilik Sigortasının Finansmanı	110
3.1.2	İş Kazası Sigortasının Finansmanı.....	111

3.1.3 Çiftçilerin Yıl İçinde Ara Vermeleri Durumunda Çalışılmayan Zamanların Finansmanı.....	112
3.2 Çiftçi Emeklilik Kanunu	112
3.2.1 Malullük Sigortası.....	114
3.2.2 Erken Emeklilik Sigortası.....	115
3.2.3 Çiftçilerin Yıl İçinde Tarımsal Faaliyete Ara Vermeleri	115
4 FRANSA	120
4.1 Tarım Sosyal Güvenlik Sistemine Genel Bakış.....	120
4.2 MSA 2011 Değerlendirmesi	123
4.3 İş Kazası Sigortası	127
4.4 Emeklilik	128
4.4.1 Tam Emeklilik	130
4.4.2 Kısmi Emeklilik	131
4.4.3 Puan sistemi.....	134
4.4.4 Ölüm Aylığı.....	134
4.4.5 Tahsis İşlemleri	135
5 ALMANYA	137
5.1 İş Kazası Sigortası	138
5.2 Çiftçi Yardımı Sigortası.....	139
5.3 Çiftçilere Yapılan Yaşlılık Yardımı Sigortası(60 yaşın üstündekilere yapılan önleyici yardımlar).....	140
5.4 Çiftçiler için Genel Sağlık sigortası.....	141
5.5 Bağımlı Kişi Sigortası	141
5.6 Tamamlayıcı Sigorta.....	142
5.7 Tarımsal Sosyal Korumanın Tek Çatı Altında Birleşmesi.....	142
6 POLONYA	145
6.1 Çiftçiler, ev, tarım emekliler ve onların aile fertleri için sağlık sigortası.....	148
6.2 Tarım Sosyal Sigorta Fonunun Finansal Yönetimi	149

6.3	Hausner Planı 2003-2005	154
7	YUNANİSTAN	157
7.1	Kapsamı	158
7.2	Basamak Sistemi	159
7.3	Primler	160
7.4	Borçlanma	162
7.5	Yaşlılık Aylığı.....	163
7.6	Malullük Aylığı	164
7.7	Ölüm Aylığı.....	165
7.8	Sigortasız Kimseler ve Kısmi Emekli Aylıkları	166
8	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	166
8.1	Tarım İşçilerinin Demografik Özellikleri	167
8.2	Ücret ve Yardımlar	169
8.3	Sağlık Yardımları.....	170
8.4	Yasal Koruma	172
8.4.1	Adil Çalışma Standartları Kanunu: (First Fair Labor Standards Act, FLSA, 1938).....	173
8.4.2	İş Güvenliği Ve Sağlığı Kanunu (1970)	173
8.4.3	Mevsimlik Ve Göçmen Tarım İşçileri.....	174
8.4.4	Tarım İşçilerinin Gelirlerini Kuruma Bildirilmesi ve Tarım sözleşmesi	176
8.4.5	Tarım İşçisi Çalıştıran İşverenin Sorumlulukları	178
8.5	Tarım Sektöründe Yapılan Sözleşme Çeşitleri	178
8.6	Tarım Gelirini Bildirmek Zorunda Olan Kişiler	181
8.6.1	Tarım Gelirini Oluşturan Unsurlar	181
9	EKVADOR.....	182
9.1	Yaşlılık ve Malullük Aylığı.....	183
9.2	Hastalık ve Analık Sigortası ve Cenaze Yardımı.....	184
10	ÇİN.....	185
10.1	Eski Sosyal Güvenlik Sistemi (1990-2009).....	185
10.2	2009 Yılında Yürürlüğe Giren Yeni Sistem	186

10.3	Yeni Sistemle İlgili Potansiyel Problemler.....	188
10.3.1	Kapsam Düzeyi.....	188
10.3.2	Yeni Sistemin Yönetimi ve Uygulanması	189
10.3.3	Düşük Tutardaki Yardımlar.....	189
10.3.4	Yararlanıcıların Tanımı.....	189
11	AB'DE TARIM SİGORTALILAR İÇİN ERKEN EMEKLİLİK UYGULAMALARI.....	190
11.1	Emekli Olacak Çiftçinin Taşınması Gereken Şartlar	191
11.2	Devralan Genç Çiftçinin ya da İşçinin Taşınması Gereken Şartlar	192
11.3	Erken Emeklilik Aylıkları.....	192
12	Diğer AB Ülkeleri.....	193
	KAYNAKÇA.....	195

ŞEKİLLER

Şekil 1-1 Tarımda Çalışan İşçiler	9
Şekil 1-2 Tarım İşçilerinin Sosyal Güvenliği	16
Şekil 2-1 Toplam Varlıklar	76
Şekil 2-2 2011 Yılı İtibariyle Tarım Sigortalı Bilgileri	84
Şekil 2-3 Avusturya Tarım Sigortalılar Prim Oranları	86
Şekil 2-4 Sınıflara Göre Bakım Yardımları-2012	102
Şekil 3-1 2011 Yılı İtibariyle Sigorta Kollarından Yapılan Ödemelerin Dağılımı	105
Şekil 3-2 2011 Yılı İtibariyle Aylık Bağlanan Kişi Sayısı	108
Şekil 3-3 2010 Yılı İtibariyle Farklı Sigorta Kanunlarına Tescilli Sigortalı Sayısı	118
Şekil 4-1 Tarım Sigortasında Kendi Hesabına ve Ücretli Çalışanların Dağılımı	124
Şekil 4-2 Tarım Sigortasında Hastalık Sigortası Kapsamında Olanlar	125
Şekil 4-3 2011 Yılında Yapılan 27,5 Milyar Avronun Sigorta Kolları Bakımından Dağılımı	126
Şekil 4-4 Birden Fazla Aylık/Gelir Alan Tarımda Kendi Hesabına Çalışan ve Tarım İşçileri Emeklileri	127
Şekil 4-5 Tarım İşçilerine Yapılan Ödemeler	136
Şekil 4-6 Çiftçi Sosyal Güvenlik Sisteminden Yapılan Ödemeler-2012	137
Şekil 6-1 Polonya’da 1992-2011 yılları arası tarım sigortalı sayısı	153

TABLOLAR

Tablo 1-1-1 4/B Kapsamındaki Aktif Ve Pasif Sigortalıların İllere Göre Dağılımı- Ekim 2012.....	44
Tablo 3-1 Tarım Arazisi Büyüklüğüne Göre Uygulanan Prime Esas Kazanç.....	113
Tablo 3-2 Tarım Arazisi Büyüklüğüne Göre Uygulanan Prime Esas Kazanç.....	114
Tablo 3-3 2000-2011 Yılları Arasında Çiftçi Dinlenme Hizmetleri.....	116
Tablo 3-4 Yıllık Kazanç Üzerinden Ödenen Prim Tutarı (53 yaş altı için-2010).....	119
Tablo 4-1 Yasal Emeklilik Yaş Tablosu, 2012.....	129
Tablo 5-1 2008 Yılı Toplam Sosyal Yardımların Dağılımı.....	144
Tablo 6-1 30/06/2011 tarihi itibarıyla tarım arazisi büyüklüğüne göre vergi mükellefi ve sigortalı sayısı.....	152
Tablo 7-1 Tarımda Kendi Nam ve Hesabına Çalışanların Prim tutarları.....	161
Tablo 7-2 Ülke Dışından Gelen Niteliksiz İşçiler için Prim Tutarları.....	162
Tablo 9-1 2011 itibarıyla Kırsal Kesim İçin Sosyal Güvenlik.....	183
Tablo 9-2 2012 yılı itibarıyla yaşlılık aylığına hak kazanma yaşı.....	184

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE TARIM SEKTÖRÜNDE SOSYAL GÜVENLİK

1 TÜRKİYE

1.1 Sosyal Güvenlik Kavramı ve Gelişimi

Sosyal güvenlik, hastalık, kaza, analık, yaşlılık, sakatlık, işsizlik, ölüm ve çocuk yetiştirme gibi birçok sosyal risklerin yol açabileceği gelir kayıpları ve gider artışlarına karşı kişilerin güvenliklerinin sağlanması¹ şeklinde tanımlanmaktadır. Sosyal güvenlik kavramı oldukça geniş bir alanı kapsamakta olup sosyal sigortalar, genel sağlık sigortası, sosyal yardımlar ve sosyal hizmetler olmak üzere dört ana gruba ayrılmaktadır.

Teknik anlamda sosyal güvenlik sisteminin kuruluşu çok yakın zamanlara denk düşmektedir. Sanayi ve endüstri toplumundan önce kişilerin sosyal güvenlik ihtiyacı başta aile içi dayanışma olmak üzere korporasyonlar, karşılıklı yardım sandıkları ve dinsel nitelikli hayır kurumları şeklindeki örgütlerle karşılanmaktaydı². Bu haliyle sosyal güvenliğin daha çok sosyal yardım ve sosyal hizmet ayaklarının işlev gördüğünden bahsedilebilir.

¹DİLİK S., “*Sosyal Güvenlik*”, Kamu İş Yayını, Ankara, 1991, s.10

² DİLİK S., s.20

Avrupa’da sanayi devriminden önce sosyal güvenlik ihtiyacı aile bağlarının kuvvetli olmasından ötürü başta aile içinde olmak üzere hayırsever kurumlar vasıtasıyla sağlanmış, sanayi devriminden sonra geleneksel aile bağlarının zayıflaması sonucu “doğal sosyal güvenlik düzeni” ya da “kendi kendine yardım sistemi” denilen devir miadını doldurmuştur³.

Modern anlamda ilk sosyal güvenlik sistemi Almanya’da 19. yüzyılın sonunda sanayi devriminin işçi sınıfı üzerinde yarattığı olumsuz etkiyi bertaraf etmek üzere kurulmuştur⁴. Daha sonra primlerle finanse edilen sosyal sigorta ayağı ve vergilerle finanse edilen sosyal yardım ve hizmetler ilkin gelişmiş ülkelerde uygulanmaya başlanmış, ikinci dünya savaşından sonra ise sosyal güvenlik uygulamaları tüm ülkelere yayılmaya başlamıştır. Sosyal güvenliğin primlerle finanse edilen sosyal sigortalar ayağı sanayi işçilerini kapsayan kentsel ekonomik ihtiyaçlar için geliştirilmiştir. Tarımda çalışan kesimin sosyal güvenlik ihtiyacı ise daha kapsamlı olup klasik sosyal sigorta programlarının bu kesime uygulanmasında güçlükler vardır⁵.

³ŞAKAR, M. “*Sosyal Sigortalar Uygulaması*”, Der Yayınları, No. 379, İstanbul, 2006, s.20

⁴KARADENİZ, O., “*Türkiye’de Çiftçilerin Sosyal Güvenliği ve Sosyal Güvenlik Reformunun Çiftçiler Üzerine Olası Etkileri*”, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 8, Sayı: 4, 2006, s.97

⁵ILO; Social Security Principles, International Training Center of The ILO, Turin, Italy, 1998, s. 28

1.2 Tarım Sektörünün Önemi ve Özellikleri

Tarım sektörü her şeyden önce ülke nüfusunun hayatını idame edebilmesi için gerekli gıda teminini sağlayan ana kaynak olma özellik ve önemine sahiptir. Ülke nüfusunun yaklaşık üçte biri bu sektörde istihdam edilmektedir. Diğer yandan tarım sektörü sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu hammaddeyi temin etmesi açısından da hayati öneme sahiptir. Tarım sektörü ayrıca, tarım dışı sektörlerle işgücü katkısında bulunmaktadır. Endüstriyel sektörün ihtiyaç duyduğu ucuz işgücü kırsal kesimden sağlanmakta ve böylece maliyetlerin düşmesi sağlanmaktadır⁶.

Bir ülkede tarım sektörünün ekonomideki yeri; sektörün ulusal gelire katkısı, ülkenin gıda ürünlerinde kendine yeterlilik durumu ve bu bağlamda dış satım ve dışalım açısından gösterdiği özellikler, sanayi sektörüne girdi sağlaması, istihdam ve ihracattaki payı, talep yaratma gücü vb. etkenler göz önünde bulundurularak değerlendirilebilir⁷. Son dönemlerde tarım sektörünün Türkiye ekonomisindeki önemi nisbi olarak azalmış olmasına rağmen, belirtilen katkılarından dolayı bu sektör hala önemini korumaya devam etmektedir. Günümüzde özellikle ulaşımın sağlanan büyük gelişmeler sonucu tarımsal ürünlerin pazar ağının genişlediği ve dolayısıyla tarımsal üretimin daha çok

⁶ BAYRAÇ, H. N. ve YENİLMEZ F., “Türkiye ve AB Tarım Sektörlerinin Karşılaştırılması” s.4, www.e-konostdergi.com/makaleler/nbayrac.htm s.2
www.econturk.org/Turkiyeeconomisi/Naci2.doc

⁷ GÜNAYDIN, 2006, s.12

ticari boyutta yürütüldüğü bir döneme girilmiştir. Tarımsal ürünlerin doğrudan tüketimin yanında özellikle sanayi sektörü ve tıp alanlarında hammadde olarak yoğun bir şekilde kullanılıyor olması tarım sektörünü çok önemli bir yere oturtmaktadır.

Tarım sektörü, gerek hammadde üretmesi ve gerekse tarımı ilgilendiren sanayisi ile birlikte ülkemizde hala ekonomiye diğer sektörlerle göre daha fazla katkı sağlamaktadır. Ülkemiz tarımsal üretim bakımından büyük bir potansiyele sahiptir. Tarımsal sanayi daha çok yerli hammadde kullandığından katma değeri yüksek ürünler üretmektedir. Hâlbuki diğer sektörlerin hammaddeyi büyük miktarlarda ithal etmesi dış ticaret açığımızın başlıca sebebidir. Tarımsal dış ticaret açığı ise yıllar itibariyle ya hiç olmamakta ya da çok az miktarlarda olmaktadır⁸. Tarım sektörünün kriz dönemlerinde ortaya çıkan toplumsal patlamayı kısmen de olsa önleme ve işsizliği azaltma gibi çok önemli fonksiyonları da bulunmaktadır. Tarım sektörünün ekonomideki yeri ve önemini ortaya koyabilmek için nüfus, faal nüfus, istihdam edilenler, GSMH içindeki pay, iç ve dış ticaretteki durum gibi verilerden hareket edilmektedir.

⁸EGE, H., “*Tarım Sektörünün Ekonomideki Yeri ve Önemi*”, Tepge Bakış, Temmuz 2011 / Issn: 1303–8346 / Nüsha: 7,s.4 <http://www.tepge.gov.tr/Dosyalar/Yayinlar/62889464af374f2fa8a14db901213d54.pdf>

1.3 Tarımsal Faaliyetin Tanımı ve Özellikleri

Tarımsal (zirai) faaliyetin kapsamlı bir tarifi Gelir Vergisi Kanunu'nda yer almaktadır. Buna göre, “Zirai faaliyet; arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veya doğrudan doğruya tabiattan istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalını, avlanmasını, avcılar ve yetiştiricileri tarafından muhafazasını, taşınmasını, satılmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasını ifade eder(Gelir Vergisi Kanunu 52. Madde). Bu tanıma göre tarımsal faaliyet zirai faaliyet, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve balıkçılıktan oluşmaktadır.

5510 sayılı yeni sosyal güvenlik yasasında da tarımsal faaliyetin bir tanımı yapılmıştır. Buna göre tarımsal faaliyet; “Kendi mülkünde, ortaklık veya kiralamak suretiyle başkalarının mülkünde veya kamuya mahsus mahallerde; ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yoluyla yahut doğrudan doğruya tabiattan istifade etmek suretiyle bitki, orman, hayvan ve su ürünleri elde edilmesini ve/veya bu ürünlerin yetiştiricileri tarafından; muhafazasını, taşınmasını veya pazarlanmasını ifade etmektedir⁹. Bu tanımın da içerdiği anlam farklı değildir. Tarımsal faaliyetler gıda ihtiyaçlarının karşılanması, toprakların ülkeye katma değer sağlayacak şekilde değerlendirilmesi, toprak erozyonunun önlenmesi, gıda yönünden dışa

⁹ 5510 sayılı Kanun, 3. Madde

bağımlılıktan korunabilmek bakımlarından önem taşımaktadır.

Tarım sadece ekonomik bir faaliyet değil sosyal, bölgesel, kültürel, ekolojik ve diyetetik önemi olan bir toplumsal süreç olarak görülmektedir. Tarımın halkın beslenmesi, sanayiye ham madde temin edilmesi ve ekonomik değer yaratılmasının ötesinde toplumsal yapının, kırsal mirasın ve çevrenin korunması, kaliteli üretim aracılığıyla yaşam kalitesinin artırılması gibi işlevleri de vardır. Batılı ülkelerde belirtilen hususlar tarımın çok işlevliliği terimiyle adlandırılmakta¹⁰.

Tarımsal ürünlerin arz miktarı büyük oranda hava ve iklim şartlarına bağlıdır. Teknolojik yapıları ile doğa koşullarının tarımsal üretim süreçleri üzerindeki etkilerini kontrol edebilen ülkeler, tarımsal faaliyet alanında belli ölçüde ilerlemiş ülkelerdir. Bununla birlikte, günümüzde biyoteknolojik uygulamaların ulaştığı düzey dahi, tarımsal üretimin üzerinde doğanın etkisinin, ancak kısmi olarak sınırlanabileceğini ortaya koymaktadır¹¹. Yine piyasanın yapısı da üretimin düzeyini belirlemesi yönüyle tarımsal faaliyetlere dıştan etki eden unsurlar arasında yer almaktadır.

Tarımsal ürünlerin arz esnekliği de tarımsal faaliyetin yürütümünde etkili faktörlerden biridir. Fiyat artış ve azalışlarına tarımsal ürünlerin miktar olarak hemen karşılık vermesi mümkün değildir. Zira tarımsal

¹⁰ II. Tarım Şurası II. Komisyon Çalışması, Tarımsal Yapıda Değişme ve Gelişmeler, s.3

¹¹ GÜNAYDIN, G. “Türkiye’de Tarım Sektörü, Tarım ve Mühendislik Dergisi”, Sayı: 76-77, 2006, s.12

ürünlerin üretimi sanayi ya da hizmetler sektöründe olduğu gibi talebe karşı kısa vadede hemen cevap verecek nitelikte değildir. Tarımsal ürünlerin ekimine belli zamanlarda başlanmakta toplanması için de uzun bir süre beklenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla arz miktarı sabit bir düzeyde kalmaktadır. Tarımsal ürünlerin stoklanma sürelerinin kısa olması da hangi ürünlerin ne kadar ekileceği konusunda çok dikkatli olmayı gerektirmektedir.

Tarımsal faaliyetlerin başka bir özelliği ise, üretimin iki farklı amaca yönelik yapılmasıdır. Tarımsal ürünler hem pazar hem de iç tüketim için üretilmektedir. Piyasa için önemli olan pazar için yapılan üretimdir. Böylece öz tüketimin düzeyine göre tarımın ekonomi içerisindeki ağırlığının ölçülmesinde yanılma payı artabilmektedir¹². 2010 yılı verilerine göre tarımsal arazilerin 174,5 milyon dekarı ekili dikili alandan, 192,4 milyon dekarı orman arazisinden, 123,8 milyon dekarı ise çayır ve mera alanından oluşmaktadır. Ekili dikili alanlarınsa 145,2 milyon dekarı ekili tarla arazisinden, 23,4 milyon dekarı meyveli ağaç alanlarından 5,9 milyon dekarı ise sebze-çiçek bahçelerinden oluşmaktadır. Ekili dikili alanlarda üretilen ürünler bakımından tahıllar % 74'lük oranla ilk sırada yer alırken, tahıllı endüstri

¹² ÖZDEMİR, T., “Türkiye ve Suriye’de Devletin Ekonomiye Müdahalesi Bağlamında Tarım Sektörü”, T.C. Marmara Üniversitesi Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü Ortadoğu İktisadi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006, s.61

bitkileri % 11, baklagiller % 8, sebzeler % 5, yumruklulu bitkiler ise % 2’lik oranla tahılları takip etmektedir¹³.

1.4 Tarım Sektöründe Çalışanların Sosyal Güvenliği

Tarım sektöründe çalışan kesim Türk sosyal güvenlik sistemine entegre edilmeye çalışılan en son gruptur. Dünyanın genelinde buna benzer bir durum söz konusudur. Bu, daha çok tarım sektörünün ekonomik ve teknolojik yönden gelişimini tamamlama sürecinin diğer sektörlerden çok daha uzun sürmesiyle ilgili bir durumdur. Tarım sektörünün klasik üretim yöntemlerinden sıyrılıp teknolojik gelişmeye ayak uydurması ve buna bağlı olarak tarım çalışanlarının refah seviyelerinin yükselmesi bütün ülkelerde arzu edilen durumdur. Tarım sektörü çalışanlarının sosyal güvenliğin primlerle finanse edilen bölümüne tam anlamıyla entegre edilmesi de ancak böyle bir gelişimin gerçekleşmesiyle mümkün gözükmektedir. Zira sosyal güvenliğin bu bölümüne dâhil olabilmek için asgari bir gelir düzeyine sahip olma şartının yerine getirilmesi gerekmektedir.

Ülkemizde tarım sektöründe çalışanlara yönelik müstakil kanuni düzenlemeler 1984 yılında yapılmıştır. Söz konusu kanuni düzenlemeler tarımda çalışanların maddi yönden özel durumlarını göz önünde bulundurmuş, sosyal güvenliğe dahil olabilmenin şartlarını diğer çalışanlara göre daha hafif tutmuştur. Bu durum 2008 yılına kadar devam etmiştir. 2008 yılından sonra ise ülkemizin tarımsal gelişme bakımından önemli

¹³ www.tuik.gov.tr.

mesafe kat ettiği ve tarımda çalışanların gelir seviyelerinde artışlar yaşandığı hesaba katılarak başta prim ödeme gün sayısı olmak üzere tarım çalışanlarına da norm ve standart birliği gereği aynı hükümler uygulanmaya başlanmıştır. Ancak burada da tam değil, kademeli bir geçiş sistemi öngörülmüştür. Belirtilen kademeli geçişin sonlanacağı yıl ise 2023 olarak öngörülmüştür. Diğer bir deyişle 2023 yılına gelindiğinde diğer çalışanların tabi oldukları sosyal güvenlik hak ve yükümlülükler tarımda çalışanlar için de farklılık göstermeden geçerli olacaktır. Bunun en bariz örneği prim ödeme gün sayısında görülmektedir. 2008 yılına kadar 15 gün üzerinden prim ödeyen tarım çalışanları 2009 yılında 16 gün üzerinden ve sonraki yıllarda birer gün artırılmak suretiyle primlerini ödemek durumundalar. 2012 yılı içerisinde ise 19 gün üzerinden prim ödenmektedir. Her yıl için bir gün artırma işlemi sonucunda 2023 yılına gelindiğinde 30 gün üzerinden prim ödenmiş olacak ve sonraki yıllarda da bu şekilde devam edecektir.

Şekil 1-1 Tarımda Çalışan İşçiler

Tarım sektöründe çalışan kesimi sosyal güvenlik yönünden kabaca tarım işçileri ve tarımda kendi ad ve

hesabına çalışanlar şeklinde ikiye ayırarak incelemek mümkündür.

1.5 Tarımda Hizmet Akdiyle Çalışan İşçilerin Sosyal Güvenliği

Tarım işçileri kendi aralarında sürekli ve süreksiz çalışanlar şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Bu iki gurubun sosyal güvenliği geçmişte farklı kanunlarda düzenlenmiştir. Geçmişte tarım sektöründe sürekli çalışan kesimin sosyal güvenliği 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda, tarımda süreksiz çalışanlarınsa 2925 sayılı Kanunda düzenlenmiştir. Norm ve standart birliğini sağlamaya yönelik olarak çıkarılan 5510 sayılı Kanun gerek sürekli gerekse süreksiz çalışan tarım işçilerini aynı kefeye koyma hedefini taşımaktadır. Ancak bu konuda yukarıda belirtildiği gibi kademeli bir geçiş sistemi öngörülmüştür. 2023 yılına gelindiğinde bu alanda büyük ölçüde norm ve standart birliği sağlanmış olacaktır. Çalışmanın bu bölümünde tarım sektöründe çalışanların sosyal güvenliği eski ve yeni kanunlarda karşılaştırılmalar yapılmak suretiyle incelenmiştir. Diğer yandan tarım işçileri yönünden sadece süreksiz çalışanların durumu incelenmiştir.

1.6 Türk Sosyal Güvenlik Sistemi

Devletin katkı boyutuna göre sosyal güvenlik sistemleri liberal, ulusal ve karma olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Türk sosyal güvenlik sisteminin son hali karma yapıya yakınlık göstermektedir. Bu karma yapı

primli ve primsiz sitemlerin varlığı ve bütün çalışanların statülerinin farklı olmalarına rağmen tek çatı altındaki (SGK) bütünleşik yapıyı ifade etmektedir¹⁴.

5502 ve 5510 sayılı Kanunlarla şekillenen sosyal güvenlik reformu sonrası Türk sosyal güvenlik sistemi çok farklı bir mecraya girmiştir. Sosyal güvenlik reformu dört ana bileşenden oluşmaktadır. Bunlar:

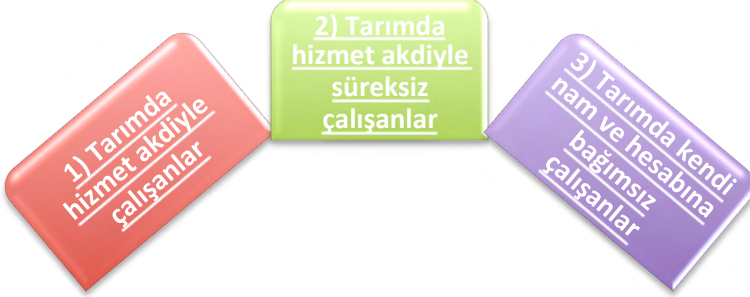
- 1- Yeni bir kurumsal yapının oluşturulması ve bu çerçevede Sosyal Sigortalar Kurumu, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur tek çatı altında birleştirilmesi
- 2- Sigorta hak ve yükümlülüklerinin eşitlendiği, mali olarak sürdürülebilir tek bir emeklilik sigortası sisteminin kurulması
- 3- Nüfusun tamamına eşit, kolay ulaşılabilir ve kaliteli sağlık hizmeti sunumunu hedefleyen genel sağlık sigortası sisteminin oluşturulması
- 4- Dağınık bir halde yürütülen sosyal yardımların merkezi olarak izlenebildiği, objektif yararlanma ölçütlerine dayalı bir sosyal yardımlar sisteminin oluşturulması ve halen farklı kurum ve kuruluşlarca yürütülmekte olan primsiz ödemelerin toplulaştırılması¹⁵.

¹⁴OKUR, A. R., “Ayrıntılarda Boğulan, Çelişkiler ve Değişikliklerle Yok Olan Bir Sosyal Güvenlik Masalı”, Sosyal Güvenlik Dünyası Dergisi, Kasım-Aralık 2011, Sayı 76, Yıl 14, s.10

¹⁵Sosyal Güvenlik Reformu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Yayını, Mart 2008, s.7,

http://www.alomaliye.com/2008/sosguv_getirilenler.pdf.

1.7 Tarım Sigortalılığının Türleri

1.Tarımda hizmet akdiyle çalışanlar:

Tarımsal faaliyetlerde hizmet akdi ve sürekli çalışanların sigortalılıkları, eskiden olduğu gibi devam ettirilecek ve hizmet akdi statüsünde çalışacaklardır.

2.Tarımda hizmet akdiyle süreksiz çalışanlar:

a) Tarımsal faaliyetlerde hizmet akdiyle süreksiz çalışanlardan (2925 sayılı Kanun kapsamında); Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla bu kapsamda olanların sigortalılıkları, Kanunun yürürlük tarihinden sonra da devam ettirilecek, ancak bunlar ayrıca % 12,5 genel sağlık sigortası primi ödeyerek, genel sağlık sigortası kapsamına alınacaklardır. Kanunun yürürlük tarihinden (1/10/2008) sonra bu sigortalılık kapsamında tescil kabul

edilmeyecektir. Daha açık ifadelerle, sadece mevcutların sigortalılıkları devam ettirilecek, Kanunun yürürlük tarihinden sonra bu kapsamda çalışanlar ancak isteğe bağlı sigorta primi ödeyerek sigortalı olarak kabul edileceklerdir.

b) 6111 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle tarımda hizmet akdiyle süreksiz çalışanların sigortalı olmalarına tekrar imkan tanınmıştır. 1/3/2011 tarihinden itibaren bu tür faaliyetlerde çalıştıklarını belgелеmeleri halinde 2011 yılında her ay için asgari günlük ücretin 18 katı ve her yıl birer puan artırılmak kaydıyla prim ödemeleri ve her ay gün hizmet kazanmaları öngörülmüştür.

Bu kapsamda sigortalı olmak isteyenlerin; SGK internet sitesinde örneği yer alan “Tarım İşlerinde Hizmet Akdiyle Süreksiz Çalışanlara Ait İşe Giriş Bildirgesi”ni ikametlerinin bulunduğu muhtarlık ile ikamet ettikleri veya çalıştıkları il ya da ilçede bulunan tarım müdürlüklerine onaylatıp sosyal güvenlik il müdürlükleri/merkezlerine müracaat etmeleri gerekmektedir.

Orman köylülerinden bu Kanuna göre sigortalı olmak isteyenlerin de yine SGK internet sitesinde yer alan “Orman İşlerinde Hizmet Akdiyle Süreksiz Çalışanlara Ait Giriş Bildirgesi”ni ikametlerinin bağlı bulunduğu çevre ve orman il müdürlükleri ya da orman bölge müdürlüklerine veya kalkınma kooperatiflerine onaylatıp bağlı bulunulan sosyal güvenlik il müdürlükleri/sosyal güvenlik merkezlerine müracaat etmeleri gerekmektedir.

3) Tarımda kendi nam hesabına bağımsız çalışanlar:

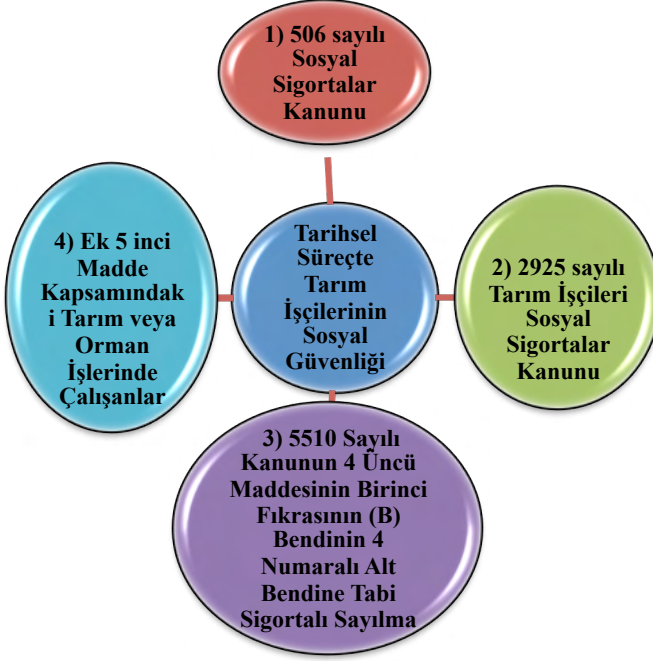
Tarımda kendi nam hesabına bağımsız çalışanların sigortalılıkları, Kanunun yürürlük tarihinden sonra da devam ettirilecek, Kanunun yürürlük tarihinden sonra ilk defa bu kapsamda çalışanlar da sigortalılık kapsamına alınacaktır. Bu kapsamda çalışanlar, Kanunun yürürlüğe girdiği yıl için tarımsal faaliyetlerden elde ettikleri yıllık kazançlarının masraflar düşüldükten sonra aylık ortalamasının Kanunla belirlenen prime esas günlük kazancın 15 katı olanlar sigortalılık kapsamına alınacaklar ve primlerini de prime esas kazancın 15 katı olarak ödeyeceklerdir. Bu şekilde sigortalılık kapsamı ve ödenecek prim miktarı, her sonraki yıl için birer puan artırılmak suretiyle uygulanacak ve prime esas kazancın 30 katına ulaşınca kadar artış devam ettirilecek ve 30 katında sabitlenecektir. Bu kapsamda sigortalı olmak isteyenlerin bulundukları yerdeki ziraat odası, bulunmadığı yerlerde de tarım il/ilçe müdürlüklerin alacakları belge ise sosyal güvenlik il müdürlüğü veya sosyal güvenlik merkezlerine başvurmaları gerekmektedir.

6111 sayılı Kanunla tarımda kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanlardan 65 yaş ve üzeri olanların talepleri halinde sigortalılık kapsamı dışında tutulmaları öngörülmüştür.

1.7.1 Tarihsel Süreçte Tarım İşçilerinin Sosyal Güvenliği

Sosyal güvenliğin primlerle finanse edilen sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası bölümüne dahil olmak her şeyden önce düzenli ve asgari bir gelire sahip olmayı gerektirir. İşçi sınıfını bağımsız çalışanlardan ayıran en önemli özellik bu kesimin düzenli bir gelire sahip olmasıdır. İşçilerin düzenli bir gelire sahip olması bu sınıfın daha erken tarihlerde sosyal güvenliğe dahil olmalarında rol oynayan etmenlerden biridir. Ülkemizde de kanuni anlamda ilk sosyal güvenlik düzenlemesi 1964 yılında çıkarılan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunuyla işçi sınıfına yönelik olmuştur. Tarım işçilerinin sosyal güvenliği konusu genel olarak, aşağıdaki şemadaki ana başlıklarda belirtildiği biçimde incelenecektir:

Şekil 1-2 Tarım İşçilerinin Sosyal Güvenliği

1.7.1.1 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu

17.07.1964 tarihinde yürürlüğe giren 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunuyla kısmen de olsa tarım işçileri sosyal güvenlik kapsamına alınmışlardır. İlgili Kanun kamu sektörüne ait tarım ve orman işlerinde ücretle sürekli veya süreksiz çalışan işçiler ile özel sektöre ait tarım ve orman işlerinde ücretle ve sürekli olarak çalışan

işçileri kapsama almış, özel sektöre ait tarım ve orman işlerinde süreksiz çalışan tarım işçileri gibi önemli ve büyük bir kesimi ise kapsam dışında tutmuştur (506 S. SSK 3. Madde).

1.7.1.2 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu

506 sayılı Kanunun özel sektörde süreksiz olarak çalışan tarım işçileri gibi büyük bir kesimi kapsam dışında tutması zamanla bu boşluğu doldurma çabalarını gündeme getirmiştir. Bu çabalar sonucu 2925 sayılı “Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu” 17/10/1983 tarihinde kabul edilmiş, 1984 yılı başında ise yürürlüğe girmiştir. Bu Kanun tarım işlerinde hizmet akdiyle süreksiz olarak çalışanların sosyal güvenliğinin sağlanması gayesiyle çıkarılmıştır. (2925 S.K. 1. Madde)

Söz konusu kanun tamamen özel sektör tarım işlerinde süreksiz (geçici) çalışan tarım işçileri için çıkarılmıştır. Süreksiz olarak çalışma şekli ise aynı Kanunda “nitelikleri bakımından en çok 30 işgünü süren işler” şeklinde tanımlanmıştır. (2925 S.K. 3. Madde). Dolayısıyla kesintisiz olarak 30 günden fazla sürecek işler “sürekli iş” kapsamında değerlendirileceğinden bu şekilde çalışanlar söz konusu kanun kapsamı dışında tutulmuşlardır. 2925 sayılı Kanuna tabi olma tamamen kişilerin isteklerine bırakılmıştır. Bu durum söz konusu Kanunun 2. maddesinde “...istekte bulunmaları kaydıyla Kanuna göre sigortalı sayılırlar” şeklinde ifadesini bulmuştur.

İsteğe bağlılık işverenin prim ödeme ve sağlık koşullarını hazırlama gibi yükümlülüğünü ortadan

kaldırması hasebiyle tarımda süreksiz çalışanların mağdur edilmesine yol açmıştır. Zira bu konudaki yükümlülük tamamen çalışan kişiye bırakılmıştır¹⁶. Dönemin sosyal güvenlik kurumu olan SSK'nın böyle bir uygulamaya gitmesi, daha çok bu kesim içerisinde prim ödeme gücü olmayanların sayıca büyük çoğunluğu oluşturmamasından ileri gelmekteydi. Tarım sektöründe çalışan süreksiz işçiler sosyal güvenlik statüsü bakımından "Tarım SSK'lı" olarak anılmışlardır. Yeni 5510 sayılı Kanunla birlikte tüm çalışanlar da olduğu gibi tarımda süreksiz çalışanların statü bakımından adlandırılmalarında değişiklik olmuştur.

Artık çalışanların sosyal güvenlik statüsü yönünden isimlendirilmeleri 5510 sayılı Kanunun "Sigortalı sayılanlar" başlıklı 4 üncü maddesi esas alınarak yapılmaktadır. Bu Kanunun 4 üncü maddesinde çalışan kesim, sosyal güvenlik yönünden hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar, kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar ve kamu idarelerinde çalışanlar olmak üzere üç ana gruba ayrılmıştır.

Eskiden SSK'lı olarak tabir edilen hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer aldıkları için bunlara artık kısaca "4/a sigortalısı", Bağ-Kur'lu olarak tabir edilen kendi adına

¹⁶ TURHANOĞULLARI, Z., "Türkiye'de Tarımda Çalışanların Sosyal Güvenliği", T.C. Ankara üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2003, s.63

ve hesabına bağımsız çalışanlar (b) bendinde yer aldıkları için kısaca “4/b sigortalısı”, Emekli Sandığına tabi olanlar ise “kamu idarelerinde çalışanlar” şeklinde (c) bendinde yer aldıkları için bunlar kısaca “4/c sigortalısı” olarak adlandırılmaktadırlar.

Sigortalıların 5510’a göre adlandırması bu şekilde olmasına rağmen uygulamada hala eski tabirlerin kullanımının terk edilmediği görülmektedir. Bunda alışkanlıkları terk etmedeki zorluk temel neden olmakla birlikte eski kullanımın uygulamada kolaylık sağlamasının da payı vardır. Tarımda gerek sürekli gerekse süresiz çalışanlar da 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında sigortalı sayılmışlardır.

Eskiden 506 sayılı Kanuna tabi olan tarım ve orman işlerinde kamu sektöründe sürekli veya süresiz, özel sektörde ise sürekli olarak çalışan kesim 5510 sayılı Kanunla birlikte diğer tüm işçi sınıfı gibi “4/a sigortalısı” (hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar) sınıfında yer almakta olup bunlara eskiden olduğu gibi diğer tüm işçilere uygulanan hükümler aynen uygulanmaktadır. 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olanlar da yeni kanunla birlikte 4/a kapsamında sigortalı sayılmakta, 2925 sayılı Kanuna tabi olan sigortalılar ile bunların hak sahipleri ve bakmakla yükümlü olduğu kimselerin ve son olarak 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki ayda 2925 sayılı Kanuna göre sigortalılık talebinde bulunanların her türlü hak ve yükümlülükleri, Kanunla yürürlükten

kaldırılan hükümleri hariç olmak üzere 2925 sayılı Kanuna göre devam edeceği hüküm altına alınmıştır¹⁷.

08/05/2008 tarihli ve 26870 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5754 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 64 ve 76 ncı maddelerinde yapılan düzenlemelerle 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununun bazı maddeleri değiştirilmiş bazı maddeleri ise yürürlükten kaldırılmıştır.

5754 sayılı Kanunun 64 üncü maddesiyle 5510 sayılı Kanunun 106 ncı maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi ile 2925 sayılı Kanunun sigortalılığın başlangıcına ilişkin 1 ila 5 inci maddeleri, hastalık yardıma ilişkin 13 ila 17 nci maddeleri ile primlerin ödenmesine ilişkin 33 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmış, 76 ncı maddesi ile 2925 sayılı Kanunun sigortalılığın sona ermesine ilişkin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, primlerin alınmasına ilişkin 30 uncu maddesi ile 5510 sayılı Kanunun uygulanacak maddelerinin düzenlendiği 39 uncu maddesinin (a) bendi değiştirilmiştir. 5754 sayılı Kanunla 2925 sayılı Kanunda yapılan değişiklikler 01/10/2008 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir¹⁸.

¹⁷Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği, 28/8/2008 tarih ve 26981 sayılı Resmi Gazete, "2925 sayılı Kanuna geçiş hükümleri" başlıklı geçici 9 uncu madde

¹⁸2008/81 sayılı ve "2925 sayılı Kanun Uygulamaları" Konulu SGK Genelgesi

5510 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce 2925 Sayılı Kanuna tabi olanların geçiş hükümleriyle sigortalılıklarının devam ettirilmesine karşın, 1.10.2008'den sonra kamuda çalışanlar hariç olmak üzere tarım işlerinde hizmet akdiyle süreksiz (geçici) çalışan tarım işçileri “Sigortalı Sayılmayanlar” grubu içerisinde yer almış (5510 S.K. 6. Madde), diğer bir deyimle özel sektör tarım ve orman işlerinde süreksiz bir şekilde çalışanların sigortalı olma olanağı ortadan kaldırılmıştı. 2011 yılının başlarına kadar devam eden ve adil olmayan bu uygulama 25.2.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6111 sayılı yasayla 5510 sayılı Kanuna eklenen “Tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz olarak çalışanların sigortalılığı” başlıklı “Ek 5” maddesiyle sona ermiş böylece bu kesimin tekrar sosyal güvenliğe kavuşması sağlanmıştır.

1.7.1.3 5510 Sayılı Kanunun 4 Üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (B) Bendinin 4 Numaralı Alt Bendine Tabi Sigortalı Sayılma

Sigortalı sayılanlar

Tarımsal faaliyette bulunan ve 18 yaşını dolduranlardan; Kendi mülkünde, ortaklık veya kiralamak suretiyle başkalarının mülkünde veya kamuya mahsus mahallerde; ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yoluyla yahut doğrudan doğruya tabiatın istifade etmek suretiyle bitki, orman, hayvan ve su ürünleri elde edilmesini ve/veya bu ürünlerin yetiştiricileri tarafından; muhafazasını, taşımasını veya pazarlamasını sağlayanlar, 01/10/2008 tarihinden

itibaren bir ay içinde talepte bulunarak 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin (b) bendinin 4 numaralı alt bendine göre sigortalı olmak zorundadırlar. Kanun kapsamına girdikleri tarihten itibaren bir yıl içinde kayıt ve tescillerini yaptırmayanların sigortalılıkları kayıt ve tescillerinin yapıldığı tarihten itibaren başlar.

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendine tabi olanların sigortalılığı bağlı oldukları ziraat odalarınca, ziraat odalarının bulunmadığı yerlerde ise tarım il/ilçe müdürlüklerince veya kendilerince bir yıl içinde bildirilmesi halinde odaya kaydedildikleri tarihten, bu süre içinde bildirilmemesi halinde ise bildirimin Kuruma yapıldığı tarihten itibaren başlatılacaktır. Tarımsal faaliyette bulunanlar meslek kuruluşuna kayıtlarının yapıldığı tarihten itibaren bir ay içinde ziraat odalarınca, ziraat odalarının bulunmadığı yerlerde tarım il/ilçe müdürlüklerince Kuruma bildirilecektir. Ziraat odasına kaydın başlaması ve sona ermesinde oda yönetim kurulu karar tarihi esas alınacaktır.

1.7.1.4 Ek 5 inci Madde Kapsamındaki Tarım veya Orman İşlerinde Çalışanlar

Sigortalı sayılanlar:

1/3/2011 tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanuna ilave edilen Ek 5 inci madde ile kamu idarelerinde tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz çalışanlar hariç olmak üzere tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz çalışanlar 4-1/(a) bendi kapsamında sigortalı sayılmıştır.

Sigortalı olabilmek için:

- Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında çalışmamak,
- İsteğe bağlı sigortalı veya isteğe bağlı iştirakçi olmamak, 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında sigortalı olmamak,
- Kendi sigortalılıklarından dolayı Kanun ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine göre gelir veya aylık almamak,
 - 2925 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılmamak,
 - 18 yaşını doldurmuş olmak, şartları aranacaktır.

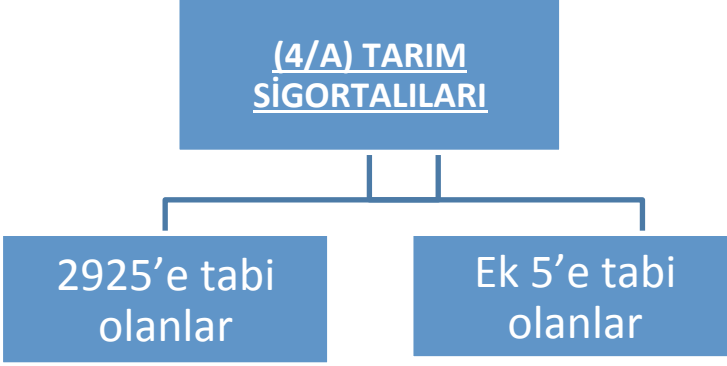
Tarım işlerinde süresiz çalışanlardan gerekli şartları taşıyanların “Tarım İşlerinde Hizmet Akdiyle Süresiz Çalışanlara Ait Giriş Bildirgesi”ni sürekli ikametlerinin ya da çalıştıkları yerin bağlı bulunduğu muhtarlık ile ikamet ettikleri veya çalıştıkları il ya da ilçede bulunan tarım müdürlüklerine onaylatıp, sürekli ikametlerinin bağlı olduğu veya çalıştıkları sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezine müracaat etmeleri halinde, sigortalılıkları da müracaat ettikleri tarihten itibaren başlatılacaktır.

Örnek - Şanlıurfa ilinde ikamet eden sigortalı (A), 6.6.2011 tarihinde Tarım İşlerinde Hizmet Akdiyle Süresiz Çalışanlara Ait Giriş Bildirgesi ile Kırıkkale Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne müracaat etmiştir. Kırıkkale Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne bu

sigortalının sigortalılığı 6.6.2011 tarihi itibarıyla başlatılıp tescil işlemi yapılacak, sigortalıya sicil dosyası açılmak üzere belgeler Şanlıurfa Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne gönderilecektir(İkametindeki İl/Merkez Müdürlüğü).

Ek 5'in çıkmasıyla birlikte yalnızca kamu sektörü tarım işlerinde süreksiz hizmet akdiyle çalışanlar değil Ek 5'e tabi olanlar, diğer bir deyimle özel sektör işlerinde süreksiz hizmet akdiyle çalışanlar da sigortalı sayılmayanlar grubundan çıkarılmış, 5510 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (1) bendi de bu doğrultuda değiştirilmiştir.

Ek 5'e tabi olanlar da 4/a statüsünde sigortalı sayılmaktadır. Daha açık ifade edilecek olursa 4/a'lılara uygulanacak tüm hükümlerin aynı şekilde bu kesime de uygulanması öngörülmüştür. Uygulamada ise kargaşaya yol açmamak için kamu hariç tarım ve orman işlerinde süreksiz çalışanlar "Tarım (4/a) sigortalısı" olarak adlandırılmış, Tarım (4/a) sigortalıları ise kendi içinde "2925'e tabi olanlar" ve "Ek 5'e tabi olanlar" şeklinde ikiye ayrılmıştır. 2925'e tabi olmaya devam edenlerin kazanılmış haklarının korunmuş olması, Ek 5'e tabi olanların ise 1.10.2008 tarihinden sonra işe girmiş ve tamamen 5510 sayılı Kanun hükümlerinin uygulandığı kişilerden oluşması böyle bir ayrıma gitmeyi gerekli kılmıştır. Bu durum aşağıdaki tabloda da belirtilmiştir.

Diğer yandan süreksiz tarım işçileri 2925 sayılı Kanunda “tarım işlerinde hizmet akdiyle süreksiz olarak çalışanlar” 5510 sayılı Kanunda ise “Tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz olarak çalışanlar” şeklinde geçmektedir. Çalışmanın bundan sonraki bölümünde yapılan değerlendirmelerde her iki kanun için yapılan değerlendirmeler için ortak “tarım işlerinde süreksiz çalışanlar” kavramının kullanılması tercih edilmiştir. 5510’a tabi olanlar içinse yer yer “Ek 5’e tabi olanlar” kavramı da yer yer kullanılmıştır.

Tarım işlerinde süreksiz çalışanların sosyal güvenliğini düzenleyen 2925 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılabilmek için diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamı dışında olmak ve bu kanunlara göre malullük, emeklilik (yaşlılık) aylığı, sürekli tam iş göremezlik geliri

almamak gerekmekteydi. (2925 S.K. 1. Madde) 1/7/1976 tarih ve 2022 sayılı Kanuna göre aylık bağlananlar da bu Kanun kapsamında sigortalı olma hakkına sahip olamamaktaydılar. Diğer yandan dul, yetim aylığı veya Sosyal Sigortalar Kurumundan geçici veya sürekli kısmi iş göremezlik geliri alanların bu Kanun kapsamında sigortalı olmalarına herhangi bir engel bulunmamaktaydı. Ayrıca bu kanun kapsamından yararlanabilmek için doldurulması gereken yaş şartı 18 olarak belirlenmişti. (2925 S.K. 4. Madde)

Sosyal güvenliğe tabi olmada “zorunluluk ilkesi” esas olmakla beraber, 2925 sayılı Kanuna tabi olanlar için bu kuralın dışına çıkılmış, sigortalı olup olmama konusunda bu kesim serbest bırakılmıştır. (2925 S.K. 2. Madde) Bunun ana nedeni yapılan işin süreksiz olmasıdır. Düşük ücretlerle çalışmaları, garanti ve sürekli bir ücrete sahip olmamaları bu kesime zorunluluk ilkesinin uygulanmasını güçleştirmiştir.

5510 sayılı Kanuna göre ise tarım işlerinde süreksiz çalışanların sigortalı olabilmeleri için, her şeyden önce 4 üncü madde ile isteğe bağlı sigortalılık hükümleri ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında sigortalı olmamaları, kendi sigortalılıklarından dolayı bu kanunlara göre gelir veya aylık almamaları ve 18 yaşını doldurmuş olmaları gerekmektedir. (5510 S.K. Ek 5. Madde)

2925 sayılı Kanuna göre tarım işlerinde süreksiz çalışan işçilere analık sigortası hariç iş kazaları ile meslek hastalıkları sigortası, hastalık sigortası, malullük sigortası, yaşlılık sigortası ve ölüm sigortası kapsamında sigorta yardımları yapılmaktaydı. 2925 sayılı Kanunun

karşıladığı riskler bakımından dikkati çeken özelliği analık sigortasının bulunmamasıdır. Doğurganlık oranının oldukça yüksek olduğu tarım çalışanlarının böyle bir haktan mahrum bırakılması sosyal devlet anlayışıyla pek de bağdaşmamaktadır. Özellikle analık sigortasının sunduğu düşük bir meblağ olsa dahi emzirme ödeneğinin gerek anne adaylarının psikolojisi gerekse dünyaya getirecekleri çocuklarının sağlıklı bireyler olarak yetişmelerinde küçük de olsa katkısından söz etmek mümkündür.

5510 sayılı Kanunda ise süresiz tarım işçileri için başta genel sağlık sigortası olmak üzere kısa vadeli sigorta kollarından iş kazası ve meslek hastalığı, uzun vadeli sigorta kollarından ise malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası hükümleri uygulanmaktadır. Analık sigortası bu Kanunda da kapsam dışında tutularak 2925 sayılı Kanunla paralellik sağlanmıştır. (5510 S.K. Ek 5 inci madde)

2925 sayılı Kanuna göre iş kazaları ile meslek hastalıkları yardımlarından yararlanabilmek için iş kazasının olduğu tarihten en az 3 ay önce sigortalının tescil edilmiş olması ve sigortalılığın sona ermemiş bulunması şarttı. (2925 S.K. 7 nci madde)

5510 sayılı Kanuna göre ise normal 4/a sigortalılarından farklı olarak tarım 4/a sigortalılarının iş kazası ve meslek hastalığı sigorta kollarından sağlanan yardımlardan yararlanabilmeleri için iş kazasının olduğu tarihten en az on gün önce tescil edilmiş olmaları prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması gerekmektedir. (5510 S.K. Ek 5 inci madde)

Sağlık sigortası yönünden 2925 sayılı Kanuna göre sağlık yardımlarından yararlanabilmek için hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde 120 gün prim ödenmiş olması gerekmektedir. (2925 Madde 14) 5510 sayılı kanuna göre ise genel sağlık sigortasından faydalanabilmek için sağlık hizmeti sunucusuna başvuru tarihinden önceki son bir yıl içinde toplam 30 gün genel sağlık sigortası prim ödeme gün sayısı yeterli görülmüştür. (5510 Madde 67)

2925 sayılı Kanunun ilk halinde yaşlılık aylığından yararlanabilmek için kadınların 50, erkeklerinse 55 yaşını doldurmuş olmaları, 15 yıldan beri sigortalı olma ve en az 3600 gün prim ödemiş olma şartları aranmaktaydı(2925 S.K. 20. Madde). 20/2/1992 tarihli ve 3774 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle ilk şart mülga edilmiş, daha sonra 8/9/1999 tarihli 4447 sayılı Kanunun 56 ncı maddesiyle de kadın ise 58 erkek ise 60 yaşını doldurmuş olmak şartı getirilmiştir.

5510 sayılı Kanuna göre ise yaşlılık aylığından yararlanma şartları çok daha ağır koşullara bağlanmıştır. 3600 olan prim ödeme gün şartı 7200'e çıkarılmış, yaş şartı ise kadınlar için 58'den erkekler içinse 60'dan aşağı olmamak üzere prim ödeme gün sayısının doldurulduğu tarihe göre belirlenmektedir. Buna göre 7200 günlük prim ödeme gün sayısı 1/1/2036 tarihinden önce doldurulursa tabi olunacak yaş kadınlar için 58, erkekler içinse 60'dır. (5510 S.K. 28. Madde)

Ölüm aylığı bakımından ise 2925'e tabi olanların ölüm tarihinde, toplam 1800 gün veya en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup da sigortalılık süresinin her yılı için ortalama 180 gün prim ödemiş olmak gerekmektedir.

(2925 S.K. 26. Madde) 5510'a tabi olanların ise en az 1800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş veya 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için, her türlü borçlanma süreleri hariç en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, toplam 900 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmaları gerekmektedir. (5510 S.K. 32. Madde) Görüldüğü üzere 5510 sayılı Kanunun farklı ve dezavantaj olarak görülebilecek yanı borçlanmayla elde edilen günlerin ölüm sigortasından yararlanmak için gereken gün sayısına eklenemiyor olmasıdır.

Tarım işlerinde süresiz çalışanlar bakımından prim ödeme gün sayısı, prim oranları, primlerin ödeme süresi ve süresi içerisinde ödenmeyen primlere uygulanacak gecikme zammının hesabı gibi hususlarda 2925 sayılı Kanuna tabi olanlarla 5510 sayılı Kanuna tabi olanlar arasında çok önemli farklılıklar bulunmaktadır.

2925 sayılı Kanunun ilk halinde her türlü yardım ve ödemeleri karşılamak üzere Kurumca tarım sigortalılarından % 20 oranında prim alınacağı belirtilmiştir¹⁹. 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 76 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ile 2925 sayılı Kanunun “Prim alınması” başlıklı 30 uncu maddesi, “Bu Kanunun gerektirdiği her türlü yardım ve ödemeler için sigortalılardan % 12,5'i genel

¹⁹20/11/1983 tarih ve 18197 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2925 sayılı Kanunun 30 ncu maddesi

sağlık sigortası primi olmak üzere % 32,5 oranında prim alınır” şeklinde değiştirilmiştir. Böylece ayda asgari ücretin yarısının % 30’u oranında toplamda prim ödeyen 2925’e tabi tarım işlerinde süresiz çalışanlar 5510 sayılı Kanunun 1.10.2008 tarihinde yürürlüğe girmesiyle birlikte % 12,5’u genel sağlık sigortası primi olmak üzere toplamda % 32,5 oranında prim ödemeye başlamışlardır.

Ek 5’e tabi olanlar ise % 20’si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları, % 12,5’i genel sağlık sigortası, % 2’si ise iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası primi olmak üzere, prime esas kazancın alt ve üst sınırı arasında olmak kaydıyla sigortalı tarafından belirlenen günlük kazancın otuz katının (2012 yılında 19 katının) % 34,5 oranında prim ödemektedirler. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 2925 sayılı Kanuna tabi olan sigortalılardan bu tarihten sonra alınacak primlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas günlük kazancın alt sınırıdır. Alınacak prim ve yapılacak yardımların hesabında esas tutulacak gün sayısı, primi ödenmiş her ay için 15, bir tam yıl için 180 gündür. Primi ödenmiş ayın prim ödeme gün sayısı, ayın on altısından itibaren tam ay gibi kabul edilmektedir²⁰.

5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre prime esas kazancın günlük alt sınırı ise sigortalıların yaşlarına uygun asgari ücretin otuzda biri, üst sınırı ise 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 6,5 katıdır.

²⁰ 28/8/2008 tarihli Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği, Geçici 9. Madde

1/7/2012 ila 31/12/2012 tarihleri arası için 16 yaşını doldurmuş işçilerin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretleri 31,35 Türk Lirası olarak belirlenmiştir. Buna göre, 1/7/2012 ila 31/12/2012 tarihleri arasında, 2925 sayılı Kanuna tabi sigortalıların,

Prime esas kazanç aylık alt sınırı: $31,35 \text{ TL} \times 15 = 470,25 \text{ TL}$

Ödyecekleri prim tutarı: $31,35 \text{ TL} \times 15 \times \% 32,5 = 152,83 \text{ TL}$ 'dir²¹.

Görüleceği üzere 2925'e tabi sigortalılar ayda 15 gün üzerinden prim ödemeye devam etmekte olup diğer çalışanlara göre avantajlı durumda bulunmaktadır. Norm ve standart birliğine ters düşen bu durum eski hakların korunmasıyla ilgili istisnai bir durum olarak göze çarpmaktadır.

Ek 5'e tabi olan tarım işlerinde süreksiz çalışan işçiler ise prim ödeme gün sayısı açısından 2008 yılından itibaren her yıl için bir gün arttırma şeklinde belirlenen kademeli geçiş sistemine tabi oldukları için 2012 yılı için 19 gün üzerinden prim ödemektedirler. Bu sistem her yıl bir gün arttırma sonucu 2023 yılında 30 gün üzerinden ödenmek suretiyle son bulacak ve tarım işlerinde süreksiz çalışanlar da norm ve standart birliği içerisine yerleştirilmiş olacaklardır. Ancak yukarıda da belirtildiği üzere 2925'e tabi olanların hakları korunduğundan bunlar 2023 yılına gelinse dahi yine de 15 gün üzerinden prim ödemeye devam edeceklerdir.

Primleri işverenleri tarafından değil de kendileri tarafından ödenmekte olan Ek 5'e tabi sigortalıların 1/7/2012 ila 31/12/2012 tarihleri arasında, prime esas aylık kazançlarının alt ve üst sınırları ile ödenecek prim tutarları da aşağıda gösterilmiştir:

Prime esas aylık kazanç alt sınırı: $31,35 \text{ TL} \times 19 = 595,65 \text{ TL}$

Ödenen en düşük prim tutarı $31,35 \text{ TL} \times 19 \times \% 34,5 = 205,50 \text{ TL}$

Prime esas aylık kazanç üst sınırı $203,78 \text{ TL} \times 19 = 3871,82 \text{ TL}$

Ödenen en fazla prim tutarı $203,78 \text{ TL} \times 19 \times \% 34,5 = 1.335,78 \text{ TL}$

Görülebileceği üzere 1.10.2008'den önce 2925'e tabi olma şansına sahip olamamış kimseler 19 gün üzerinden primlerini ödediklerinden prime esas aylık alt kazançları ve dolayısıyla ödeyecekleri prim tutarı daha yüksektir. 2012 yılı için 50 TL civarı daha fazla ödemekte olan Ek 5'liler ile 2925'e tabi olanlar arasındaki bu makas her geçen yıl daha da açılacaktır. Asgari ücretin 2023 yılında da 31,35 TL olduğu varsayılırsa Ek 5'e tabi olanlar 2023 ve sonraki yıllar için 324 TL civarı ödemek durumunda kalacaklardır. Oysa 2925'e tabi olanlar 15 günün karşılığı olan 152,83 TL ödemeye devam edeceklerdir.

5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte getirilen önemli değişikliklerden biri de süresi içinde ödenmeyen primlerle ilgilidir. 2925 sayılı Kanuna göre primlerini, ait olduğu yılı takip eden yılın Şubat ayı sonuna kadar ödemeyenler ile ödedikleri halde aynı süre

içinde Kuruma tevsik etmeyenlerin, o yılın 1 Ocak gününden itibaren, sigortalılıklarına devam etmek istemediklerini Kuruma yazılı olarak bildirenlerin, bu bildiriminin Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihi izleyen yılbaşından itibaren sigortalılıkları sona ermekteydi. (2925 S.K., 6. Madde) Sigortalı, prim borçlarını en geç ertesi ayın sonuna kadar ödemek zorundaydı. Primin en geç ait olduğu yılı takip eden yılın Şubat ayı sonuna kadar ödenmemesi ve bu ödemenin yapıldığının Kuruma tevsik edilmemesi halinde gecikme zammı uygulanmaktaydı (2925 S.K., 33. Madde)

Sigortalılar, % 12,5'i genel sağlık sigortası primi olmak üzere % 32,5 oranındaki her ayın primini en geç ertesi ayın sonuna kadar Kurum hesabına alacak kaydedilmek üzere ilgili banka şubelerine öderler. Şu kadar ki, gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte ait olduğu yılı izleyen yılın Şubat ayı sonuna kadar ödenen primler de süresi içinde ödenmiş kabul edilerek sigortalılığın sona ermesine neden olmaz. 5510 sayılı Kanunda gecikme cezasının uygulanmaya başlayacağı zaman konusunda çok önemli bir değişiklik yapılmıştır. Buna göre ödenmesi gereken prim, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmı sürenin bittiği tarihten itibaren gecikme cezası uygulanmaktadır²².

²²28.8.2008 tarihli “Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği”, Geçici 9. Madde

1.8 Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanların Sosyal Güvenliği

Tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar da tarımda süresiz çalışan işçilerle aynı tarihte sosyal güvenliğe dahil edilen ve kendileri için müstakil bir kanun çıkarılan kesimdir. Bu kesimin sosyal güvenlik sistemine geç dahil edilmesinin altında diğer bütün bağımsız çalışanlarda olduğu gibi bunların düzenli bir gelire sahip olamamaları yatmaktadır. Nitekim Kendi nam ve hesabına çalışanların sosyal güvenliğe dahil edildiğini ilan eden 1479 sayılı Kanunun, İşçi kesimine yönelik 17/7/1964 tarihli 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunundan ancak 6 yıl sonra, 2/9/1971 tarihinde çıkarılmasının altında yatan temel neden yine, kendi nam ve hesabına çalışanların her ay düzenli bir şekilde prim ödemenin esas olduğu bir sistem karşısında düzenli bir gelirlerinin olmayışıdır.

Tarım sektöründe çalışan kendi nam ve hesabına çalışanlarınsa doğal şartlar altında üretim yapmaları, kış aylarında üretimin kesilmesinden dolayı dinlenmeye çekilme, geçimlik üretim tarzının yaygınlığı gibi sebeplerden dolayı düzenli bir gelire sahip olamama durumları diğer bağımsız çalışanlara göre daha belirgin, kazançları ise çok daha düşüktür. Bu yüzden ücretli ve maaşlı grupların sosyal güvenliğe dahil olmada gelirlerinin belli ve düzenli olmasının getirdiği kolaylık, geliri belli ve düzenli olmayan başta tarım sektöründe olmak üzere kendi nam ve hesabına bağımsız çalışan kesim için söz konusu olmadığından bu çalışan grubuna sosyal güvenlik hak ve yükümlülüklerinin yüklenmesinde

güçlükler vardır²³. Tarımda bağımsız çalışanların sosyal güvenliğe geç dahil edilmelerinin bir diğer önemli nedeni ise bu kesimde tarım işçilerinde olduğu gibi sosyal güvenlik konusunda yeterli bir bilinç düzeyinin oluşmamış olmasıdır. Sosyal güvenliğe yabancı kalınmasında kırsal yerleşim alanlarının dağınık ve kentsel yaşamla bağının yetersiz olması, eğitim düzeyinin düşük olması ve daha da önemlisi kırsal alanda yaşayanlar arasındaki dayanışma ve işbirliği gibi değerlerin büyük etkisi bulunmaktadır. Sadece ülkemizde değil nerdeyse bütün ülkelerde tarım kesiminin sosyal güvenliğe dahil edilmesinde sözü edilen güçlükler yaşanmaktadır.

Hatta Fransa, İspanya gibi tarım sektöründeki bağımsız çalışanları sosyal güvenlik kapsamına almayan ülkeler de bulunmaktadır²⁴. Modern tarım yöntemlerinin ülkenin tüm sathına yayılabildiği ve bölgeler arasındaki gelişmişlik farklarının azaltılabildiği ölçüde belirtilen zorlukların üstesinden gelmek mümkündür. Bu da tarımsal gelişmeyle ve dolayısıyla tarımda çalışanların gelir seviyelerinin arttırılmasıyla ilgili bir meselidir.

Belirtilen tüm bu sebeplerden ötürü tarımda kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanların sosyal güvenliğe

²³ KARAHASANOĞLU T., “Genel Olarak Türk Tarımının Bazı Özellikleri ve Tarımda Sosyal Güvenlik Meseleleri”, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Üçüncü Beş Yıllık Plan Hazırlık Çalışmaları, Mart 1971

²⁴ AKPINAR, T., “Türkiye’deki Tarım Sektörünün Sosyal Güvenlik Sorunlarına Avrupa Birliği İle Uyum Ekseninde Çözüm Önerileri”, T.C. Namık Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Tekirdağ, 2008, s.145

dahil edilmesi gecikmiştir. Bu kesime yönelik 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Kanunu ancak 17/10/1983 tarihinde kabul edilmiş, 20/10/1983 tarihli ve 18197 sayılı resmi gazetede yayınlanmış, 1/1/1984 tarihinde ise yürürlüğe girmiştir.

1.8.1 2926 Sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Kanunu

1) Kanunun Amacı:

2926 sayılı Kanunun amacı tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlara ve hak sahiplerine, malullük, yaşlılık ve ölüm hallerinde bu Kanunda yazılı şartlarla sosyal sigorta yardımları sağlamak şeklinde belirlenmiştir. (2926 S.K. 1. Madde)

2) Kanunun Kapsamı:

Sigortalılık kapsamı konusunda ise 2926 sayılı Kanunun ilk halinde Kanunla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan sosyal güvenlik kuruluşları kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağı olmaksızın tarımsal faaliyette bulunan kimselerden 22 yaşını doldurmuş erkeklerle 22 yaşını doldurmuş aile reisi kadınların sigortalı sayıldığı ayrıca, 15/4/1987 tarih ve 3350 sayılı Kanunun 1. maddesiyle eklenen ek fıkra ile da uygulama tarihinde 50 yaşını dolduran kadınlarla 55 yaşını dolduran erkeklerin istekleri halinde kapsama alınacakları belirtilmiştir. (2926 S.K. 2. Madde)

3) Sigortalı Sayılmayanlar:

a) Kanunla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan sosyal güvenlik kuruluşlarına prim veya emeklilik keseneği ödemekte olanlar,

b) (a) bendinde belirtilen kuruluşlardan malullük veya yaşlılık aylığı ile daimi tam iş göremezlik geliri almakta olanlar veya aylık veya gelir bağlanması için talepte bulunanlar,

c) 1/7/1976 tarih ve 2022 sayılı Kanuna göre aylık bağlananlar, sigortalı sayılmazlar.

Bunun yanında; **5510 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının 1 bendi** ile “tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan; tarımsal faaliyette bulunan ve yıllık tarımsal faaliyet gelirlerinden, bu faaliyete ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın aylık ortalamasının, bu Kanunda tanımlanan prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından az olduğunu belgeleyenler ile 65 yaşını dolduranlardan talepte bulunanlar” koşulu getirilmiştir.

4) Sigortalı Sayılanların Tescili:

Sigortalılığın başlangıcı ve zorunlu oluşu:

Madde 5 - 2 ncı madde kapsamına girenler, 22 yaşını doldurdıkları tarihi takip eden yılbaşından itibaren sigortalı sayılırlar. Ancak, 7 ncı maddede belirtilen süre içinde kayıt ve tescillerini yaptırmayan sigortalıların hak ve yükümlülükleri kayıt ve tescil edildikleri tarihi takip eden aybaşından itibaren başlar.

- 1925 sayılı Kanun gibi 1926 sayılı Kanunun hedef kitlesi olan çiftçiler de tespiti zor bir kesimdir. Hedef kitlesinin tespiti konusunda o dönemin görevli sosyal güvenlik kurumları SSK ve Bağ-Kur'un işi bir hayli zordu. Çünkü sektörde kayıtlı çalışma neredeyse yok denebilecek kadar azdı. Bu nedenle SSK tarım sigortalılığında tamamen isteğe bağlı bir sistem uygulamak zorunda kalmıştı²⁵. Bağ-Kur ise 1926 kapsamında sigortalılığı zorunlu tutmuştur. 1926 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılanlar, sigortalı sayıldıkları tarihten itibaren en geç üç ay içinde Kuruma başvurarak kayıt ve tescillerini yaptırmak zorundadırlar. (1926 S.K. 7. Madde)
- 1926 sayılı Kanunun ilk halinde çiftçilerin 22, daha sonra 4956 sayılı Kanunla 2003 yılında yapılan değişiklikle birlikte 18 yaşını doldurdıkları tarihi takip eden yılbaşından itibaren sigortalı sayılacakları ancak, 7 nci maddede belirtilen üç aylık süre içinde kayıt ve tescillerini yaptırmayan sigortalıların hak ve yükümlülüklerinin kayıt ve tescil edildikleri tarihi takip eden aybaşından itibaren başlayacağı ayrıca, bu suretle sigortalı olmanın getireceği hak ve yükümlülüklerinden vazgeçilemeyeceği ve kaçınılamayacağı belirtilmiştir. (1926 S.K. 5. Madde)

²⁵ KAPLAN, C., “Tarım Kesiminin Sosyal Güvenlik Serüveni”, http://www.yeniasir.com.tr/Yazarlar/celal_kapan/2011/02/15/tarim_kesiminin_sosyal_guvenlik_seruveni

Köy ve mahalle muhtarları da, bu Kanuna göre sigortalı sayılanları sigortalılıklarının başladığı tarihten, sigortalılığı sona erenleri ise sigortalılıklarının sona erdiği tarihten itibaren, en geç üç ay içinde Kuruma bildirmekle yükümlü tutulmuşlardır.(2926 S.K. 8. Madde) Bu Kanuna göre sigortalı sayılanlardan sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren üç ay içinde Kuruma kayıt ve tescillerini yaptırmayanların tescil işlemlerininse, Kurumca resen yapılacağı hüküm altına alınmıştır. (2926 S.K. 9. Madde)

22.11.2001 tarihinde kabul edilen 4721 nolu yeni Kanunla “aile reisi kocadır” şeklindeki uygulamaya son verilerek bunun yerine “Eşlerden her birinin ortak yaşamın devamı süresince ailenin sürekli ihtiyaçları için evlilik birliğini temsil ettiği²⁶” şeklinde düzenlemeye gidilmesiyle birlikte 2926 sayılı Kanunun Kapsam başlıklı 2 nci maddesinde 2.8.2003 tarihinde yürürlüğe giren 24.7.2003 tarih ve 4956 sayılı Kanunun 48 nci maddesiyle köklü değişikliklere gidilmiştir. Buna göre sigortalı olabilmek için aile reisliği şartı kaldırılmış ve ilk tescil tarihinde 58 yaşını dolduran kadınlarla, 60 yaşını dolduran erkeklerin istekleri halinde kapsama alınacağı hüküm altına alınmıştır.

2003 yılında sigortalılık şartları konusunda getirilen köklü değişikliklerden belki de en önemlisi yaş şartının 22’den 18’e düşürülmüş olmasıdır²⁷.

²⁶4721 sayılı Medeni Kanun, 188. Madde

²⁷4956 Sayılı Kanunun 49. Maddesiyle Değişik 2926 Sayılı Kanunun 5. Maddesi

Diğer yandan 26/1/2012 tarih ve 28185 sayılı resmi gazetede yayınlanan 6270 sayılı “Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun” 13 ncü maddesiyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 7 nci maddesine “24/7/2003 tarihli ve 4956 sayılı Kanunun 48 inci maddesi ile değişik, mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hükmü 2/8/2003 tarihi öncesi için de uygulanır.” hükmü eklenerek Ağustos 2003’ten önce aile reisi sayılmayan kadınların da tarım sigortalılığından yararlanabilmelerinin yolu açılmıştır.

2926 sayılı Kanunun ilk halinde çiftçiler sadece yaşlılık, malullük ve ölüm risklerine karşı koruma altına alınmışlardı. Kanunun ilk çıkarıldığı dönem çiftçiler sağlık risklerine karşı koruma altına alınmadıkları için bunlardan sağlık sigortası için prim alınmamaktaydı.

Malullük sigortasından sağlanan malullük aylığının bağlanabilmesi için çalışma gücünün en az üçte ikisinin yitirilmiş olduğunun tespit edilmiş olması ve en az beş tam yıl sigorta priminin ödenmiş olması gerekiyordu. Ancak, bu Kanuna göre fiili sigortalılığı devam ederken bir iş kazası veya meslek hastalığı sonucu çalışma gücünün en az üçte ikisini kaybettikleri tespit edilenlerin bir tam yıl sigorta primi ödemiş olmaları yeterli görülmüştür. (2926 S.K. 12 ve 13. Maddeler)

Yaşlılık sigortasından yararlanma bakımından kanunun çıkarıldığı dönemde kadın ise 50 erkek ise 55 yaşını doldurmuş olmak, en az 25 yıl prim ödemiş olmak şartları aranmaktaydı. 20/2/1992 tarih ve 3774 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle 17 nci maddede değişikliğe

gidilmiştir. Buna göre yaşlılık aylığından yararlanabilmek için kadınların 20 tam yıl, erkeklerinse 25 tam yıl sigorta primi ödemeleri gerekli kılınmıştır²⁸. Diğer yandan kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını dolduran kimselere şayet 15 tam yıl sigorta primi ödemişlerse kısmi aylık bağlanmaktaydı.(2926 S.K. 17. Madde)

2926 sayılı Kanunun sigorta kolları bakımından göze çarpan en büyük eksikliği sağlık sigortasının düzenlenmemiş olmasıydı. 1479 sayılı Kanun kapsamında olanlar ve bunların hak sahipleri 3235 sayılı 1.1.1986 tarihinde sağlık sigortası kapsamına alınırken çiftçiler ancak, 4. 11. 1998 tarih ve 4386 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanların Sosyal Güvenliği Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunla gelen düzenleme sayesinde 1.1.1999 tarihinden itibaren sağlık sigortasından yararlanmaya başlamışlardır.

Çiftçilerin sağlık sigortasından faydalanabilmeleri için 1479 sayılı Kanunun Ek 12 nci maddesi gereğince ilk defa sigortalı olanların 8 ay, yeniden sigortalı olanların ise 4 ay eksiksiz prim ödemeleri, ayriyeten prim borçlarının bulunmaması şartı 2926 sayılı Kanuna tabi çiftçiler için de geçerli olmuştur.

2926 sayılı Kanuna göre primlerin ödenmesi konusunda basamak sistemi öngörülmüştür. 12 basamaktan oluşan sistemde sigortalıların ödeyecekleri primler ve bağlanacak aylıkların hesabında, kanunda gösterilen basamak göstergelerinin katsayı ile çarpılması

²⁸2926 S.K. 17. Madde, Değişik: 20/2/1992 - 3774/4 md.

suretiyle bulunacak tutarlar esas alınmaktaydı. (2926 S.K. 33. Madde)

Ödenecek aylık sigorta primi ise, sigortalının basamak göstergesinin katsayı ile çarpımının % 15'i olarak belirlenmiştir. (2926 S.K. 31. Madde)

2926 sayılı Kanuna göre sigortalılar prim borçlarını ait olduğu yıl içinde Bakanlar Kurulunca tespit edilen dönemlerde ödemek zorundaydılar. Ayrıca Kurumun prim alacaklarının; Bakanlar Kurulu kararı ile ürün bedellerinden tevkif suretiyle de tahsil edebileceğine değinilmiştir. Daha sonra 1994 yılı Nisan ayında tevkifat uygulamasına geçilmiştir.

31.05.2006 tarihinde kabul edilen ve 01.10.2008 tarihi itibariyle yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 2926 sayılı Kanunun tamamını yürürlükten kaldırmıştır. (5510 S.K. 106. Madde)

Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar 5510 sayılı Kanunun “Sigortalı sayılanlar” başlıklı 4 ncü maddesinin 1 nci fıkrasının (b) bendinin 4 numaralı alt bendinde “Tarımsal faaliyette bulunanlar” şeklinde yer almışlardır. Bunları kısaca “tarım (4/b) sigortalısı” sigortalısı şeklinde adlandırmak mümkündür. Bu tabir Sosyal Güvenlik Kurumu İstatistik Bülteninde geçmektedir. 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra geçici 1. madde gereği 2926 sayılı Kanuna tabi olanların da sigortalılıkları 5510 sayılı Kanuna göre devam ettirilmiş olup bunlar da “tarım 4/b” sigortalı sayılmaktadırlar.

Tarım (4/b) sigortalısı olan kişilerden yıllık tarımsal faaliyet gelirlerinden, bu faaliyete ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın aylık ortalamasının, bu Kanunda tanımlanan prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından az olduğunu belgeleyenler sigortalı olmaktan muaf tutulmuşlardır. (5510 S.K. 6. Madde) Ancak 5510 sayılı Kanunun geçici 16 ncı maddesiyle “otuz” ibaresinin, bu maddenin yürürlüğe girdiği yıl olan 2008 için “15” olarak uygulanacağı ve prime esas günlük kazancın otuz katını geçmemek üzere takip eden her yıl için bir puan arttırılacağı belirtilmiştir. Buna göre 2012 yılında tarım (4/b)’liler 2008’den beri her yıl için 1 günlük arttırma sonucu 19 gün üzerinden primlerini ödemektedirler. Bir diğer deyimle 2012 yılında tarımsal faaliyet gelirlerinden, bu faaliyete ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın aylık ortalamasının, bu Kanunda tanımlanan prime esas günlük kazanç alt sınırının 19 katından az olduğunu belgeleyenler sigortalı sayılmamaktadırlar. Her yıl 1 gün fazla prim ödemek şeklindeki bu kademeli sistemde 2023 ve sonraki yıllarda 30 gün üzerinden prim ödenecektir.

Kanun metnindeki hükümlerden anlaşılacağı üzere, 1 Ekim 2008’den itibaren muhtarlara getirilen indirimli prim ödeme olanağından yalnızca köy muhtarları yararlanabileceklerdir. Çünkü yasa metninde açıkça “köy muhtarları” ibaresi geçmektedir. Bu nedenle, 1 Ekim 2008’den sonraki süreçte mahalle muhtarlarının indirimli prim ödeme olanağı bulunmamaktadır. Mahalle muhtarları aynen diğer 4/b sigortalıları gibi indirimsiz

prim ödemeye 1 Ekim 2008'den sonraki süreçte de devam edeceklerdir.²⁹

5) Sigortalı Sayılanların Prim Oranları:

* Tarım (4/b)'liler ve köy muhtarları 5510 sayılı kanunla birlikte Uzun Vadeli Sigorta Kolları (Malullük, Yaşlılık ve Ölüm) için % 20, Genel Sağlık Sigortası için % 12,5, kısa vadeli sigorta kolları içinse % 2 olmak üzere toplamda % 34,5 oranında prim ödemektedirler.

Primlerle ilgili tüm anlatılanlardan hareketle asgari ücretin brüt 31,35 TL olduğu 1/7/2012 ila 31/12/2012 tarihleri arasında tarım (4/b) sigortalıları ile köy muhtarlarının kazanç durumlarına göre ödeyecekleri minimum ve maksimum tutarlar şöyledir:

Aylık kazanç alt sınırına göre: $31,35 \text{ TL} \times 19 \times \% 33,5 = 199,54 \text{ TL}$,

Aylık kazanç üst sınırına göre: $203,78 \text{ TL} \times 19 \times \% 33,5 = 1.297,06 \text{ TL}$

6) Tarımda Kendi Adına Ve Hesabına Çalışanların İllere Göre Dağılımı

Tablo 1-0-1 4/B (Bağımsız Çalışanlar 2926) Kapsamındaki Aktif Ve Pasif Sigortalıların İllere Göre Dağılımı- Ekim 2012

²⁹ DEMİR, V., “Köy ve Mahalle Muhtarlarının 5510 sayılı Kanuna Göre Sosyal Güvenlik Durumları”, Mahalli İdareler Dergisi – 2.7.2012

İller	Aktif Sigortalı	Aylık Alanlar					Toplam Aylık Alanlar (Dosya) (III+IV+V+VI)	Toplam Aylık Alanlar (Kişi) (III+IV+V+VII)	Sosyal Güvenlik Kapsamı
		Malül (III)	Yaşlılık (IV)	Sürekli İş göremezlik Geliri Alanlar (V)	Ölüm				
					Ölüm (Dosya) (VI)	Haksahibi (VII)			
Adana	23.135	86	5.388	0	1.756	2.763	7.230	8.237	83.698
Adıyaman	8.118	13	5.971	1	1.342	2.291	7.327	8.276	39.218
Afyonkarahisar	23.297	68	10.485	0	3.378	4.022	13.931	14.575	96.102
Ağrı	4.686	11	818	0	192	488	1.021	1.317	16.291
Amasya	7.495	65	7.033	0	2.460	2.927	9.558	10.025	40.344

Bingöl	Bilecik	Balıkesir	Aydın	Artvin	Antalya	Ankara
1.481	2.846	35.581	29.648	2.290	51.459	21.121
2	32	154	116	6	124	65
83	2.046	14.861	11.779	826	9.550	11.636
0	0	3	3	0	0	0
22	778	4.207	3.943	412	2.274	5.041
50	899	5.097	4.607	485	3.258	6.026
107	2.856	19.225	15.841	1.244	11.948	16.742
135	2.977	20.115	16.505	1.317	12.932	17.727
4.672	13.814	143.436	118.580	9.105	178.000	93.987

Çorum	Çankırı	Çanakkale	Bursa	Burdur	Bolu	Bitlis
14.350	5.778	17.535	28.639	10.034	5.742	5.373
66	46	86	125	50	32	9
4.536	4.040	10.797	13.551	2.665	1.392	776
0	0	1	1	0	2	0
1.211	2.066	3.040	3.968	721	383	229
1.626	2.395	3.581	4.836	893	482	732
5.813	6.152	13.924	17.645	3.436	1.809	1.014
6.228	6.481	14.465	18.513	3.608	1.908	1.517
54.367	28.328	79.076	119.524	36.717	20.713	18.503

Eskişehir	Erzurum	Erzincan	Elazığ	Edirne	Diyarbakır	Denizli
8.306	11.292	6.407	8.683	13.668	8.211	24.331
53	27	30	17	70	24	122
8.092	1.768	1.004	643	10.698	2.201	10.735
0	1	1	0	0	0	0
4.484	616	345	205	2.712	472	4.204
5.171	1.175	542	420	3.151	1.420	4.953
12.629	2.412	1.380	865	13.480	2.697	15.061
13.316	2.971	1.577	1.080	13.919	3.645	15.810
47.215	38.832	21.947	27.862	66.796	30.735	100.795

Mersin	Isparta	Hatay	Hakkari	Gümüşhane	Giresun	Gaziantep
42.622	8.946	33.913	929	4.208	12.150	20.586
101	35	72	0	18	56	36
4.091	1.963	5.265	4	900	4.610	5.999
0	0	0	0	0	0	0
1.281	595	1.400	1	570	1.698	1.625
2.105	788	2.860	0	740	2.106	2.623
5.473	2.593	6.737	5	1.488	6.364	7.660
6.297	2.786	8.197	4	1.658	6.772	8.658
138.815	31.836	115.836	2.795	15.299	48.377	77.069

Kırşehir	Kırklareli	Kayseri	Kastamonu	Kars	İzmir	İstanbul
5.279	6.585	15.803	13.409	5.779	33.889	7.822
38	39	73	50	9	104	20
2.192	4.645	5.297	2.339	663	21.344	1.964
0	0	0	0	0	0	0
2.135	1.358	2.850	641	212	6.747	706
2.569	1.592	3.698	824	429	7.864	963
4.365	6.042	8.220	3.030	884	28.195	2.690
4.799	6.276	9.068	3.213	1.101	29.312	2.947
23.104	31.199	62.413	46.088	19.181	154.613	28.603

Mardin	K.Maraş	Manisa	Malatya	Kütahya	Konya	Kocaeli
10.729	14.412	49.280	18.222	11.809	58.420	4.087
13	25	202	44	63	178	14
530	3.244	25.522	2.286	4.149	18.348	3.403
0	0	0	0	0	1	0
160	657	7.819	587	1.899	8.182	889
521	989	9.183	1.016	2.212	10.451	1.158
703	3.926	33.543	2.917	6.111	26.709	4.306
1.064	4.258	34.907	3.346	6.424	28.978	4.575
33.854	51.100	211.124	60.593	46.509	224.688	20.600

Sakarya	Rize	Ordu	Niğde	Nevşehir	Muş	Muğla
17.279	12.935	19.934	14.799	10.732	3.863	17.839
95	43	97	27	56	5	94
8.557	2.867	7.500	2.506	3.739	1.474	12.217
0	0	0	0	1	0	0
2.659	726	2.484	1.417	1.847	358	3.420
3.568	1.020	3.034	1.847	2.162	995	4.019
11.311	3.636	10.081	3.950	5.643	1.837	15.731
12.220	3.930	10.631	4.380	5.958	2.474	16.330
73.612	45.953	78.829	51.574	42.351	15.692	83.427

Trabzon	Tokat	Tekirdağ	Sivas	Sinop	Siirt	Samsun
10.265	15.509	10.244	18.495	5.034	2.958	37.095
40	107	61	68	33	3	118
3.307	8.152	7.820	9.521	3.286	131	15.372
0	0	0	0	0	0	0
1.272	2.342	2.146	4.717	1.281	71	5.671
1.637	3.081	2.522	5.959	1.580	214	7.404
4.619	10.601	10.027	14.306	4.600	205	21.161
4.984	11.340	10.403	15.548	4.899	348	22.894
39.477	66.995	49.829	81.608	23.665	9.371	151.265

Aksaray	Zonguldak	Yozgat	Van	Uşak	Şanlıurfa	Tunceli
12.845	2.749	18.004	4.286	10.115	26.201	1.481
37	6	59	1	47	26	2
3.974	45	10.127	482	5.870	803	29
0	0	0	0	3	0	0
1.771	18	4.271	126	1.955	294	11
2.417	34	5.322	335	2.273	931	29
5.782	69	14.457	609	7.875	1.123	42
6.428	85	15.508	818	8.193	1.760	60
49.390	8.391	80.748	14.208	45.066	81.285	4.538

Ardahan	Bartın	Şırnak	Batman	Kırkkale	Karaman	Bayburt
4.367	1.008	1.067	1.704	4.697	7.436	2.704
6	0	0	15	22	45	14
48	14	72	1.635	2.454	3.298	665
0	0	0	0	0	0	0
35	9	21	560	1.209	1.440	395
83	17	92	1.684	1.463	1.864	544
89	23	93	2.210	3.685	4.783	1.074
137	31	164	3.334	3.939	5.207	1.223
13.300	3.070	3.444	10.267	20.762	31.210	10.088

T O P L A M	Düzce	Osmaniye	Kilis	Karabük	Yalova	İğdır
1.079.239	7.106	8.462	3.092	1.817	2.038	2.694
3.913	47	21	6	4	11	8
394.738	1.781	1.680	1.292	355	388	1.145
18	0	0	0	0	0	0
136.910	468	451	403	221	83	285
178.006	671	714	611	261	112	526
535.579	2.296	2.152	1.701	580	482	1.438
576.675	2.499	2.415	1.909	620	511	1.679
4.254.473	25.847	29.681	12.615	6.468	7.068	11.033

1.9 Tarımsal Kesinti (Tarım Tevkifat) Uygulaması

Tarımsal Faaliyette Bulunanların Tevkifat(Tarımsal Kesinti) Nedeniyle Tescilleri

01/10/2008 tarihinden sonra tarımsal faaliyette bulunması nedeniyle 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı sayılanlar ile bu tarihten önce 2926 sayılı Kanun gereğince sigortalı olarak tescil edilmemiş olanlardan, sattıkları tarımsal ürün bedelleri üzerinden tevkifat yapılanların, tevkifata istinaden tescilleri 22/5/2007 tarihli ve 26529 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7 Seri Numaralı Tebliğ(4 Seri Nolu Uygulama Tebliği’nde değişiklik yapan tebliğ) ve 15/06/2007 tarihli ve 2007/44 sayılı Genelge hükümlerine göre yapılamaktaydı.

Esasen, 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin onikinci fıkrasına göre de; Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarını, sattıkları tarımsal ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek şartıyla % 1 ilâ % 5 oranları arasında olmak üzere kesinti yapılmak suretiyle tahsil etmeye Kurum yetkilidir.

Kurum bu yetkisini kullanmış ve Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği’nin “Primlerin Ödenmesi” başlıklı 108 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre; Kurum, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin 4 numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarını, diğer tahsilat

yolları dışında, sattıkları tarımsal ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek şartıyla %5 oranında kesinti yaptırmak suretiyle tahsil eder. Kurum bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları **tebliğ** ile belirler.

Sözü edilen yeni tebliğ çalışmaları Sigortalılar Prim Daire Başkanlığı tarafından tamamlanmış ve Tarımsal Faaliyette Bulunanların Prim Borçlarının Sattıkları Tarımsal Ürün Bedellerinden Kesinti Yapılmak Suretiyle Tahsil Edilmesine Dair Tebliğ 01/03/2013 tarihli ve 28574 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre; 12/05/2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği’nin 108 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre, tarımsal ürün bedellerinden yapılacak tevkifata ilişkin düzenleme yapılincaya ve tevkifatı yapan gerçek ve tüzel kişilerin Kurum bilgisayar sistemine erişimi sağlanıncaya kadar, 26/3/1994 tarihli ve 21886 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4 Seri Nolu Uygulama Tebliği hükümlerine göre işlem yapılması hükmü 01/03/2013 tarihi itibarıyla sona ermiş ve yeni tebliğ ile 26/3/1994 tarihli ve 21886 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu 4 Seri Nolu Uygulama Tebliği yürürlükten kaldırılmıştır.

2007/44 Sayılı Genelge

2007/44 sayılı Genelgede yukarıda sözü edilen, 4 Seri No'lu Uygulama Tebliği'nin (I) numaralı bendini yeniden düzenleyen 7 Seri Numaralı Tebliğ uygulaması açıklanmıştır. Buna göre SGK il müdürlükleri aşağıdaki şekilde işlem yapacaklardır:

1- 2926 sayılı Kanun kapsamında bulunduğu halde Kuruma kayıt ve tescilini yaptırmayan ve kendilerinden tevkifat yapılan çiftçilerin tevkifat yapıldığını gösteren belgeleri de eklemek suretiyle tevkifata istinaden sigortalılıklarının başlatılması için Kuruma yazılı talepte bulunmaları halinde, Tebliğde belirtildiği gibi, tevkifat tutarının Kurum hesaplarına intikal etmesi şartıyla, tevkifatın yapıldığı tarihi takip eden aybaşından itibaren sigortalılıklarının başlatılması, tarımsal faaliyetlerinin devam etmesi halinde sigortalılıklarının devam ettirilmesi, tarımsal faaliyetinin tespitinde ise ziraat odası kayıtlarının, ziraat odası kaydı bulunmayanların ise tevkifata esas ürüne ilişkin kamu kurum ve kuruluşlarının, meslek kuruluşlarının, kooperatif veya birliklerin kayıtlarının esas alınması, tescile ilişkin esas alınan bu kayıtların sona ermesi halinde ise sigortalılıklarının da aynı tarih itibarıyla sona erdirilmesi,

2- Kuruma kayıt ve tescili yapılanlardan, sigortalılıkları devam edenlerin sigortalılıkları başlatılmadan önce tevkifat yapıldığına ilişkin belgeleri ibraz ederek tescil tarihlerinin geriye götürülmesini talep edenlerin tarımsal faaliyetlerinin bulunduğu tespit

edilmesi halinde, tescil tarihlerinin tevkifatın yapıldığı tarihi takip eden aybaşından itibaren başlatılması,

3- Herhangi bir nedenle 2926 sayılı Kanuna tabi sigortalılıkları, sona erenlerden yeniden 2926 sayılı Kanun kapsamına girenlerin, kapsama girdikleri tarihten itibaren üç ay içinde Kuruma yazılı talepte bulunmaları veya prim ödemeleri halinde sigortalılıkları başlatıldığından, yeniden sigortalılık kapsamına girdikleri tarihten sonra sattıkları ürün bedellerinden tevkifat yapılanlardan, tevkifata istinaden yeniden sigortalılıklarının başlatılması için yazılı talepte bulunanların sigortalılıklarının tevkifatın yapıldığı tarihi takip eden aybaşından itibaren başlatılması,

4- Tebliğ değişikliğinin yayımlandığı 22/05/2007 tarihinden önce tevkifata istinaden tescillerinin yapılması için talepte bulunan, ancak geriye dönük tescilleri yapılamayan, tevkifata istinaden tescillerinin yapılması için dava açan ve halen bu davaları devam edenlerin, il müdürlüklerince Tebliğ değişikliği hususunda yazılı olarak bilgilendirilmesi, sigortalıların kendi istekleri haricinde davalarından feragat etmeleri istenmeksizin işlemlerinin yapılması, ancak bu konuda Kurum avukatlarının açılmış davalarla ilgili olarak “dava konusunun kalmadığı” yeni açılacak davalarda ise idarenin dava konusu işlemlerde zaten işlemi yaptığından “menfaat” olayının bulunmadığı gerekçesiyle mahkemelere bilgi vermeleri ve davanın reddini istemelerinin sağlanması,

5- Sattıkları ürün bedellerinden tevkifat yapılan ancak Tebliğde belirtilen kurum ve kuruluşlarda kaydı bulunmayanların talepleri halinde sigortalılıklarının

tevkifatın yapıldığı tarihi takip eden aybaşından itibaren başlatılması ve yılsonuna kadar devam ettirilmesi, tevkifat yapılmayan yıllar varsa bu yıllar atlanarak tevkifat yapılan yıllarda aynı şekilde sigortalılıklarının başlatılması ve sona erdirilmesi,

6- 5 inci maddedeki gibi tevkifata ilişkin geriye dönük sigortalılık başlatılması için başvurulduğu tarihte geriye dönük sigortalılıkları başlatılıp sona erdirilenlerden, başvuruda bulunulan tarihte 2926 sayılı Kanun kapsamında bulunduğu tespit edilenlerin mevcut mevzuat hükümlerine göre Kurumca yeniden sigortalılıklarının re'sen başlatılması,

7- Kurumca tevkifata istinaden yapılan re'sen tescillerde de Tebliğde belirtilen şartları taşıyanların sigortalılıklarının tevkifatın yapıldığı tarihi takip eden aybaşından itibaren başlatılması gerekmektedir.

2009/35 Sayılı Genelge

Yukarıda da yer verildiği üzere; 7 Seri Numaralı Tebliğ ile 2926 sayılı Kanun kapsamında bulunduğu halde Kuruma kayıt ve tescilini yaptırmayan Kurumca da re'sen tescil edilemeyen ve 08/01/1994 tarihli ve 94/5173 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince sattıkları ürün bedellerinden 01/04/1994 tarihinden itibaren tevkifat yapılan çiftçilerin tevkifatın yapıldığını gösteren belgeleri de eklemek suretiyle tevkifata istinaden sigortalılıklarının başlatılması için Kuruma yazılı talepte bulunmaları halinde Tebliğde belirtildiği gibi tevkifat tutarının Kurum hesaplarına intikal etmesi şartıyla, tevkifatın yapıldığı tarihi takip eden aybaşından itibaren sigortalılıkları

başlatılmaktadır. Tebliğ gereğince çiftçilerin kendilerinin talepte bulunmaları halinde veya Kurumca re'sen sigortalılıkları başlatılmaktadır.

2926 sayılı Kanun kapsamında bulundukları halde Kuruma kayıt ve tescilini yaptırmadan vefat eden ve vefat etmeden önce sattıkları ürün bedellerinden tevkifat yapılan çiftçilerin hak sahiplerinin de talepte bulunmaları halinde tevkifata istinaden tescillerinin yapılabilmesi hususu Kurum Yönetim Kuruluna sunulmuş, 26/02/2009 tarihli ve 2009/89 numaralı Kararı ile Yönetim Kurulunda görüşülmüştür.

Alınan karar uyarınca, 2926 sayılı Kanun kapsamında bulundukları halde Kuruma kayıt ve tescillerini yaptırmayan, Kurumca da re'sen tescil edilemeyen ve vefat etmeden önce sattıkları ürün bedellerinden tevkifat yapılan çiftçilerin hak sahiplerinin talepte bulunmaları halinde, 7 Seri Numaralı Tebliğ ve 13/06/2007 tarihli ve 2007/44 numaralı Genelge hükümleri doğrultusunda, vefat eden sigortalıların tevkifata istinaden geriye dönük tescillerinin yapılarak tevkifatın yapıldığı tarihi takip eden aybaşından itibaren sigortalılıkları başlatılacaktır.

Ayrıca, vefat eden sigortalıların hak sahiplerinden tevkifata istinaden tescil yapılması için talepte bulunan, ancak geriye dönük tescil yapılamayan, tevkifata istinaden tescillerinin yapılması için dava açan ve halen bu davaları devam edenlerin, SGK müdürlüklerince yazılı olarak bilgilendirilmesi, hak sahiplerinin kendi istekleri haricinde davalarından feragat etmeleri istenmeksizin işlemlerinin yapılması, ancak bu konuda Kurum avukatlarının açılmış davalarla ilgili olarak “dava

konusunun kalmadığı” yeni açılacak davalarda ise idarenin dava konusu işlemlerde zaten işlemi yaptığından “menfaat” olayının bulunmadığı gerekçesiyle mahkemelere bilgi vermeleri ve davanın reddini istemelerinin sağlanması gerekmektedir.

Tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar 2926 sayılı Kanunun 2 nci maddesi kapsamında zorunlu Tarım Bağ-Kur sigortalısı sayılmakta ve Kanunun 36.maddesi uyarınca da bu kapsamdakilerden Kurumun prim alacakları, sattıkları ürün bedellerinden tevkifat yapılmak suretiyle tahsil edilebilmekteydi. 5510 sayılı Kanun ile 2926 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmış olmakla birlikte, kendi adına ve hesabına tarımsal faaliyette bulunanlar “4/b” statüsünde sigortalı sayılmışlardır. Benzer biçimde, primlerinin ise ürün bedellerinden tevkifat suretiyle tahsil edilebileceği esası benimsenmiştir.

Öte yandan, 5510 sayılı Kanun uygulamasına ilişkin konuyla ilgili tebliğ yayınlanmamış olmakla birlikte, özellikle bu kapsamdakilerin tescil ve prim ödemeleri eski mevzuatla birlikte uygulanmaktadır³⁰. Tarım Tevkifatı, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı sayılan ve tarımsal faaliyette bulunanların prim borçlarına mahsuben sattıkları ürün bedelleri üzerinden yapılan kesinti işlemi ifade eder.

³⁰ http://www.asmmmo.org.tr/asmmmo/content.php?content_id=156

Tarım Tevkifatı kaynaktan prim kesintisi anlamına gelmektedir. Örnek vermek gerekirse, vatandaşlar resmi veya özel işletmelere süt, üzüm, fındık, tahıl, et, pancar ve buna benzer tarımsal ürünler sattığında, ürün alan gerçek ve tüzel kişiler tarafından SGK adına ürün bedellerinden prim kesintisi yapılmasına tevkifat denir.

5510 sayılı Kanunun Primlerin ödenmesi başlıklı 88 inci maddesinin 10 uncu fıkrasında; “4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarını, sattıkları ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek şartıyla %1 ila %5 oranları arasında olmak üzere kesinti yapılmak suretiyle tahsil etmeye Kurum yetkilidir” hükmüne yer verilmiştir.

12.05.2010 tarih ve 27579 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin “Sigorta primlerinin ödenme süresi ve erken ödeme” başlıklı 108 inci maddesinin beşinci fıkrasında ise “Kurum, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin 4 numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarını, diğer tahsilat yolları dışında, sattıkları tarımsal ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek kaydıyla %5 oranında kesinti yaptırmak suretiyle tahsil eder. Kurum bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tebliğ ile belirler.” hükmü yer almaktadır.

Ancak, 17/04/2012 tarihli ve 28267 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 16 ncı maddesiyle Sosyal Sigorta İşlemleri

Yönetmeliğinin 108 nci maddesinin beşinci fıkrası “Kurum, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin 4 numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarını, diğer tahsilat yolları dışında, sattıkları tarımsal ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek kaydıyla kesinti yapmaya, kesinti oranını % 5 oranına kadar belirlemeye yetkilidir. Kurum bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tebliğ ile belirler.” şeklinde değiştirilmiştir.

Tarımsal Kesinti Oranı

01/03/2013 tarihli ve 28574 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tarımsal Faaliyette Bulunanların Prim Borçlarının Sattıkları Tarımsal Ürün Bedellerinden Kesinti Yapılmak Suretiyle Tahsil Edilmesine Dair Tebliğ ile 26/3/1994 tarihli ve 21886 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4 Seri Nolu Uygulama Tebliği yürürlükten kaldırılmış olup, 01/03/2013 tarihinden önce eski tebliği hükümlerine göre tarımsal kesinti(tevkifat) oranı **%1** olarak uygulanmaktaydı.

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarını, sattıkları ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek şartıyla tahsil edilmesi ile ilgili usul ve esasları belirleyen Tarımsal Faaliyette Bulunanların Prim Borçlarının Sattıkları Tarımsal Ürün Bedellerinden Kesinti Yapılmak Suretiyle Tahsil Edilmesine Dair Tebliğ, 01/03/2013 tarihli ve 28574 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak

yürürlüğe girmiştir. Yeni tebliğe göre uygulanacak kesinti oranı 1/1/2014 tarihine kadar %1 olarak uygulanacak ancak yeni tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasına göre, *“Kesinti yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişiler, tarımsal faaliyette bulunanlardan satın aldıkları ürün bedelleri üzerinden prim borçlarına mahsuben ve borç tutarını geçmemek şartıyla %2 oranında kesinti yapmak zorundadırlar.”* Hükmüne istinaden 01/01/2014 tarihinden itibaren uygulanacak oran %2 olarak belirlenmiştir.

Tarımsal kesinti(tevkifat) bildirimlerinin, kesinti yapmakla yükümlü gerçek ve tüzel kişiler tarafından “e-Kesinti” adı verilen program aracılığı ile on-line olarak gönderilmesi ve kesinti tutarlarının sigortalıların hesaplarına otomatik olarak işlenmesini sağlayacak bilgisayar programı da tebliğ çalışmalarıyla eşzamanlı olarak tamamlanmış olup Yeni Tarımsal Kesinti Uygulama Tebliğinin Resmi Gazetede yayımı ve yürürlüğe girmesi ile birlikte uygulanmaya başlanmıştır.

1.10 Tarım İşlerinde Çalışanlara Sağlanan Haklar

1.10.1 İş Kazası, Meslek Hastalığı, Hastalık ve Analık Sigortasından(Kısa Vadeli Sigorta Kolundan) Sağlanan Haklar

5510 sayılı Kanunun 16 ncı Maddesine göre iş kazası veya meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklar şunlardır:

a) Sigortalıya, geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi.

b) Sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri bağlanması.

c) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine, gelir bağlanması.

d) Gelir bağlanmış olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi.

e) İş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı için cenaze ödeneği verilmesi.

Hastalık ve analık sigortasından sigortalıya hastalık veya analık hallerine bağlı olarak ortaya çıkan iş göremezlik süresince, günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilir. Analık sigortasından sigortalı kadına veya sigortalı olmayan karısının doğum yapması nedeniyle sigortalı erkeğe, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılardan; kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık alan kadına ya da gelir veya aylık alan erkeğin sigortalı olmayan eşine, her çocuk için yaşaması şartıyla doğum tarihinde geçerli olan ve Kurum Yönetim Kurulunca belirlenip Bakan tarafından onaylanan tarife üzerinden emzirme ödeneği verilir.

Sigortalı kadına veya sigortalı olmayan eşinin doğum yapması nedeniyle sigortalı erkeğe emzirme ödeneği verilebilmesi için, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının; (b) bendi kapsamında olanlar için doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün kısa vadeli sigorta kolları primi yatırılmış ve genel sağlık sigortası primi dahil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması, şarttır.

Emzirme ödeneğine hak kazanan sigortalılardan 9 uncu maddeye göre sigortalılığı sona erenlerin, bu tarihten başlamak üzere üç yüz gün içinde çocukları doğarsa, sigortalı kadın veya eşi analık sigortası haklarından yararlanacak sigortalı erkek, doğum tarihinden önceki onbeş ay içinde en az 120 gün prim ödenmiş olması şartıyla emzirme ödeneğinden yararlandırılır.

1.10.2 Uzun Vadeli Sigorta Kollarından Sağlanan Haklar

Malullük Aylığı:

5510 sayılı Kanunun 26 ncı Maddesine göre malullük sigortasından sigortalılara sağlanan hak, malullük aylığı bağlanmasıdır.

Sigortalıya malullük aylığı bağlanabilmesi için sigortalının;

- a) 25 inci maddeye göre malûl sayılması,
- b) En az on yıldan beri sigortalı bulunup, toplam olarak 1800 gün veya başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malûl olan sigortalılar için ise sigortalılık süresi aranmaksızın 1800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması,
- c) Malûliyeti nedeniyle sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan veya işyerini kapattıktan veya devrettikten sonra Kurumdan yazılı istekte bulunması,

halinde malullük aylığı bağlanır. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların kendi sigortalılığı nedeniyle genel sağlık

sigortası primi dahil, prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması zorunludur.

Yaşlılık Aylığı:

5510 sayılı Kanunun 28 inci Maddesine göre Yaşlılık sigortasından sigortalıya sağlanan haklar şunlardır:

- a) Yaşlılık aylığı bağlanması.
- b) Toptan ödeme yapılması.

İlk defa bu Kanuna göre sigortalı sayılanlara;

a) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olmaları ve en az 9000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması şartıyla yaşlılık aylığı bağlanır.

Sigortalılar, ikinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan yaş hadlerine 65 yaşını geçmemek üzere üç yıl eklenmek ve adlarına en az 5400 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak şartıyla da yaşlılık aylığından yararlanabilirler. Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce 25 inci maddenin ikinci fıkrasına göre malûl sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya özürü bulunan ve bu nedenle malullük aylığından yararlanamayan sigortalılara, en az onbeş yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3960 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak şartıyla yaşlılık aylığı bağlanır.

Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin

incelenmesi sonucu, Kurum Sağlık Kurulunca çalışma gücündeki kayıp oranının;

a) % 50 ilâ % 59 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 16 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4320 gün,

b) % 40 ilâ % 49 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 18 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4680 gün,

malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak şartıyla ikinci fıkranın (a) bendindeki yaş şartları aranmaksızın yaşlılık aylığına hak kazanırlar. Bunlar 94 üncü madde hükümlerine göre kontrol muayenesine tâbi tutulabilirler.

Bakanlıkça tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işlerinde sürekli veya münavebeli olarak en az 20 yıldan beri çalışan sigortalılar için ikinci fıkrada belirtilen yaş şartı 55 olarak uygulanır. 55 yaşını dolduran ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen sigortalılar, yaş dışındaki diğer şartları taşımaları halinde yaşlılık aylığından yararlanırlar. Emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunan kadın sigortalılardan başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malûl çocuğu bulunanların, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen prim ödeme gün sayılarının dörtte biri, prim ödeme gün sayıları toplamına eklenir ve eklenen bu süreler emeklilik yaş hadlerinden de indirilir.

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sigortalılara yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için ayrıca, yazılı talepte bulunduğu tarih itibarıyla genel sağlık sigortası primi dahil kendi sigortalılığı nedeniyle

prim ve prime ilişkin her türlü borcunun olmaması zorunludur.

Ölüm Aylığı:

5510 sayılı Kanunun 32 inci Maddesine göre ölüm sigortasından sağlanan haklar şunlardır:

- a) Ölüm aylığı bağlanması.
- b) Ölüm toptan ödemesi yapılması.
- c) Aylık almakta olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi.(1)
- d) Cenaze ödeneği verilmesi.

Ölüm aylığı;

a) En az 1800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş veya 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için, her türlü borçlanma süreleri hariç en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, toplam 900 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş,

b) 47 nci maddede yazılı sebeplerle kazaya uğramış, malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı almakta iken veya malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış,

c) Bağlanmış bulunan malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı, sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle kesilmiş, durumda iken ölen sigortalının hak sahiplerine, yazılı istekte bulunmaları halinde bağlanır. Ancak, 4 üncü maddenin birinci

fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların hak sahiplerine aylık bağlanabilmesi için ölen sigortalının genel sağlık sigortası primi dahil kendi sigortalılığından dolayı prim ve prime ilişkin her türlü borcunun olmaması veya ödenmesi şarttır.

1.11 Primlerin Hesabı ve Gün Sayısı

Kendi adına ve hesabına tarımsal faaliyette bulunanlar önceden 2926 sayılı Kanun gereğince zorunlu sigortalı sayılmışlarken, 01/10/2008 tarihinden itibaren de 5510 sayılı Kanun uyarınca 4/b statüsünde zorunlu sigortalı sayılmışlardır. Bu kapsamda olanların tescil ve bildirimleri ile sigorta primlerini ödemelerine yukarıda yer verilmiş bulunmaktadır. Bunlardan, sigorta primlerinin sattıkları ürün bedellerinden tarımsal kesinti(tevkifat) suretiyle tahsili ve bu yolla tescilinde ise eski mevzuat yürürlükte. Buna göre; hem bu kapsamdaki sigortalıları hem de ölmeleri halinde hak sahiplerinin talepte bulunmaları halinde, tarımsal kesintiye dayalı olarak sigortalı tescillerinin yapılması ve sigortalılıklarının başlatılması mümkün olup, tarımsal kesinti tutarının SGK hesaplarına intikal etmesi şartıyla, kesintinin yapıldığı tarihi takip eden aybaşından itibaren sigortalılıkları başlatılabilecektir.

Tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz çalışanlar için ay 30 gün, yıl ise 360 gün olarak dikkate alınacaktır. Sigortalılar prime esas kazancın alt ve üst sınırı arasında olmak kaydıyla kendilerinin belirleyeceği günlük kazancın otuz katının % 34,5'i oranında prim ödeyeceklerdir.

Sigortalılar 1/3/2011-31/12/2011 tarihleri arasında 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazancın alt sınırının on sekiz katı üzerinden başlanılarak, takip eden her yıl için bir puan artırılmak suretiyle otuz katını geçmemek üzere prim ödeyeceklerdir.

İKİNCİ BÖLÜM

AB ve DİĞER DÜNYA ÜLKELERİNDE TARIM SİGORTALILIĞI

2 AVUSTURYA

Avusturya’da sosyal sigortalar ilk etapta belli meslekler için güvence sağlamaktaydı. Adım adım farklı mesleki gruplar da kapsam altına alınmıştır. Buna rağmen tarım sektörünün de kapsam altına alınması 1960’ların başında nispeten daha geç zamanda olmuştur. Günümüzde ise Avusturya Sosyal Güvenlik Kurumları Birliği (Hauptverband der österreichischen Sozialversicherungsträger) çatısı altında 22 sosyal güvenlik hizmeti sunucusu bulunmaktadır. Bu Birlik, sigorta hizmet sunucularını ülke dışında temsil etmekte ve bazı durumlarda tek taraflı yönergeler çıkarmaktadır. Tarım Sigortalıları Sosyal Güvenlik Kurumu (SVB) diğer hizmet sunucularının aksine, Avusturya’da sunulan sosyal güvenlik hizmetlerinin hepsini kapsamaktadır. Bu hizmetler sağlık, emeklilik ve iş kazası sigortalardır. Örneğin, esnafı kapsayan Esnaf Sosyal Sigortalar

Kurumu, iş kazası hariç sadece mesleki hastalığı ve emeklilik primi almaktadır. Diğer sigorta kurumlarında olduğu gibi Tarım Sigortalıları Sosyal Güvenlik Kurumu (SVB) da zorunlu sigortalılık şeklindedir. Bunun anlamı ise sigorta kapsamında çalışmaya başlar başlamaz sigortalılık ilişkisi otomatik olarak kurulmaktadır (tarımda sigortasında bu ilişki tarımsal ya da ormancılık faaliyetinden elde edilen gelirin belli bir değeri geçmesi durumunda kurulmaktadır). Aynı şekilde sigortalı kimse de otomatik olarak ilgili hizmet sunucusuna kaydedilmektedir. SVB, çiftçileri sağlık, emeklilik ve iş kazası kollarında kapsam altına almaktadır.

Zorunlu sigortalılık bu yönüyle, sigortalıya daha işin ilk gününden itibaren güvence sağlamakta ve farklı gelir grupları ve sağlanan yardımlar açısından toplumsal bir denge kurulmasına imkân tanımaktadır. Aşağıda ise Tarım Sigortalıları Sosyal Güvenlik Kurumu (SVB) bileşenleri ayrıntılı şekilde ele almaktadır.

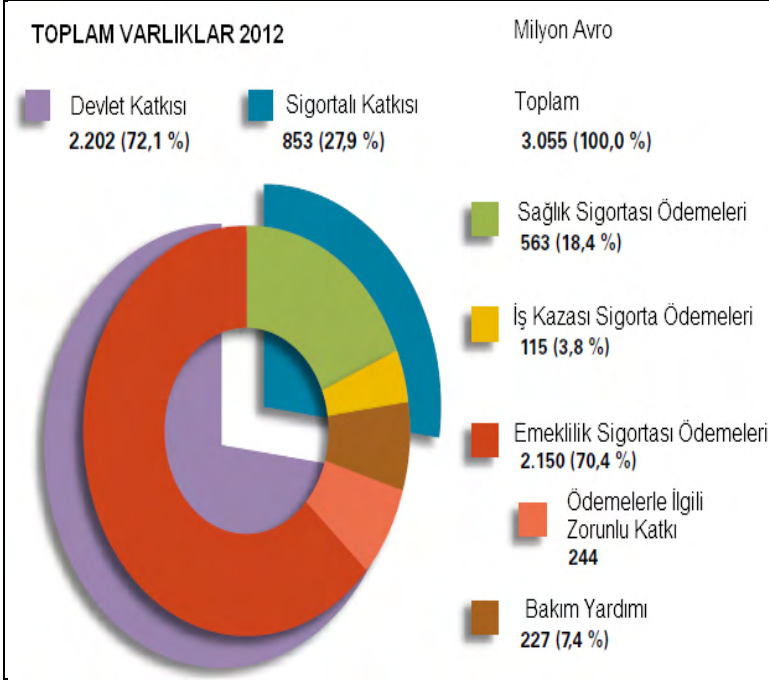
2.1 Avusturya Sosyal Güvenlik Sisteminin Temel Kavramları

Sosyal güvenlik üç bileşenden oluşmaktadır: sağlık, iş kazası ve emeklilik sigortaları. Hastalık, iş kazası, analık ve yaşlılık gibi bu kapsamda sağlanan yardımlar sigorta kapsamına alınmış olan olayın gerçekleşmesi ile başlamaktadır.

Sosyal güvenliğin tipik özelliği ise zorunlu olmasıdır. Bu ise kanunda belirtilen istisnai durumlar dışında (işe girme, kendi hesabına çalışmaya başlama gibi) sigortalılık özel sigorta kurumlarında olduğu gibi

gönüllü olarak yapılan bir başvurunun sonucunda başlatılmadığı anlamına gelmektedir. Dolayısıyla, zorunlu sigortalılık sigortalı ile hizmet sunucusu arasında “niyet açıklaması” yapılmadan kurulur. Yasal şartlar oluştuğunda, sigortalı otomatik olarak hizmet sunucusu tarafından kapsam altına alınır ve bu durum sigortalının önceden başka bir hizmet sunucusu tarafından kapsam altına alınması ve yaptığı prim ödemelerinden bağımsızdır. Sosyal güvenlik sisteminden sağlanan çoğu yardım yaşlılık aylığı hariç, ödenen primlerin miktarına bağlı olmaksızın herkes için aynıdır. Yaşlılık aylığı için farklı yaklaşım tarzı benimsenmiş ve prim ne kadar yüksek tutarda ödenmişse, yaşlılık aylığı da o kadar yüksek olmaktadır.

Şekil 2-1 Toplam Varlıklar

Kaynak: http://www.bva.at/mediaDB/MMDB119925_Allgemeines.pdf,

Yapılan yardımların büyük bir kısmı yasal olarak ödenen zorunlu primler ile karşılanması ilgili yasal şartların karşılanması halinde bu yardımların sigortalılar tarafından finanse edildiğini göstermektedir. Kendisine yardım sağlanması gereken kimseler, yasa da belirtilen koşulları taşımıyorsa, ilgili yardımı almak için bağımsız bir mahkemeye başvurmadan önce örneğin iş ve sosyal güvenlik mahkemesi gibi yasal yollara (bunun için mahkeme masrafı alınmamakta ve avukat kullanmak

zorunlu değildir.) başvurabilmektedir. Ancak, alınması zorunlu olmayan yardımların (hastanede yatma gibi) sigortalılar tarafından hak talep edilerek alınması için yasalarda bir hüküm yer almamaktadır. Bu tip yardımlar SVB tarafından yönetim kurulu kararı ve maddi imkanların mevcut olması durumunda karşılanmaktadır.

2.1.1 Yasal Dayanak ve Tarihçe

Avusturya Anayasası'nda, ülkenin tümünde Federal Hükümet tarafından sosyal güvenlik sisteminin uygulanacağı ve düzenleneceği yer almaktadır. Bu hüküm ise sosyal güvenlik ile ilgili eyaletler bazında herhangi bir düzenleme farklılığının bulunmadığı anlamına gelmektedir.

2.1.2 Tarım Sosyal Güvenlik Sisteminin Yasal Altyapısı:

Çiftçiler Hakkında Sosyal Güvenlik Kanunu (BSVG)

Bu kanun çiftçiler ile ilgili bütün prim ve sağlanan yardımları düzenlemektedir. Kanunun çoğu bölümü Genel Sosyal Güvenlik Kanununun (ASVG) üzerine inşa edilmesine rağmen genel kanunundan farklı olarak çiftçilerin ihtiyaçları doğrultusunda özel hükümler de içermektedir.

- Diğer Kanunlar:
 - Genel Sosyal Güvenlik Kanunu (ASGV)
 - Federal Bakım Yardımı Kanunu (BPGG)
 - Çocuk Bakım Yardımı Kanunu (KBGG)
 - Genel Emeklilik Kanunu (APG)

2005 yılından itibaren, bakım yardımları, çocuk bakım yardımı ve emeklilik sisteminin uyumlaştırılması sonucu bütün mesleki gruplar aynı kanunlardan faydalanmaktadır.

19. yüzyıldaki sanayi devrimi ile bundan yaklaşık yüz yıl önce işçiler için sosyal güvenlik ortaya çıkmıştır. 1960'lerden itibaren sanayi sektöründe çalışan kişi sayısının artması ile köyden kente doğru göç artmış, kırsal kesimlerde geniş aileler tarafından tedarik edilen tarımsal arz düşmüştür. Ekonomik yapının değişmesinin sonucu olarak, çiftçi ailelere özgü yeni bir sosyal güvenlik sistemi kurulmuştur. 1929 yılında zaten çiftçiler için var olan iş kazası sigortasına, 1958 yılında Tamamlayıcı Tarımsal Emeklilik Sigortası düzenlemesi getirilerek çiftçiler için sosyal güvenliğin ilk adımı atılmıştır. 1971 yılında ise tamamlayıcı emeklilik düzenlemesi emeklilik yardımlarının tamamını kapsar hale getirilmiştir. Aşağıda ise tarım sigortalılığın tarihsel gelişimi verilmektedir:

- 1929: Tarım İşçileri Sigorta Kanunu
- 1956: Genel Sosyal Güvenlik Kanunu
- 1958: Tamamlayıcı Tarım Emeklilik Sigortası Kanunu
- 1966: Çiftçi Sağlık Sigortası Kanunu
- 1971: Çiftçi Emeklilik Sigortası Kanunu
- 1974: Tarım Sosyal Güvenlik Kurumunun Kuruluşu
- 1979: Çiftçi Sosyal Güvenlik Kanunu
- 1982: Kadın Çiftçiler için Analık Yardımı
- 1990: Kadın Çiftçiler için Kısmi Süreli Çalışma Yardımı
- 1992: Kadın Çiftçiler için Emeklilik Sigortası

1993: Federal Bakım Yardımları ve Sigortalılık Süresinden Sayılmak üzere Çocuk Yetiştirme Sürelerinin Borçlanılmasının sağlandı.

1996: Emeklilik Reformu

1999: Çiftçi İş kazası Sigortasının Çiftçi Sosyal Güvenlik Kanunu ile Birleşmesi

2000: Emeklilik Reformu

2001: Tarım Sosyal Güvenlik Kurumunda Yapısal Reform

2002: Çocuk Bakım Yardımı

2003: Emeklilik Reformu

2005: Emeklilik Sistemlerinin Uyumlaştırılması, E-Kart

2008: Çocuk Bakım Yardımlarının Esnekleştirilmesi; Kendi Hesabına Çalışanlar için Emeklilik Düzenlemeleri

2009: Sigortalının Bakmakla Yükümlü Olduğu Kişilere karşı sigorta kanununda yapılan iyileştirmeler

2011: Sanal Faiz Oranlarının Çiftçiler için düşmesi (2012 için %18 gösterge faiz oranı): bunun sonucu olarak düşük emekli maaşı alan çiftçilerin durumundaki iyileşme, mesleki koruma yaşı olan 57 yaşından önce mesleki malullük maaşı bağlamak için önemli hastalıkları olan sigortalılara muhtaçlık, güçsüzlük gibi zorluklarla karşı gelir düzeylerini artıran düzenlemeler yürürlüğe girmiştir.

2.2 Çiftçi Sosyal Güvenlik Kurumu Yapısı

Özerk İdare: Kurum merkezi yönetimden bağımsız şekilde yönetilmektedir. Bağımsız idare ise devletin bir takım gruplara sosyal güvenlik ile ilgili birtakım sorumluluklarını devretmesi demektir. Bu

grupların temsilcileri ise hiç kimseden talimat almadan idari görevleri yerine getiren yönetimi oluşturmaktadır. Bu da yasal çerçevede, çiftçilerin bizzat kendilerinin sigortalıların temsilcileri olarak Çiftçi Sosyal Güvenlik Kurumunun idaresinden sorumlu oldukları anlamına gelmektedir. Devletin üst yönetimi ise ilgili olduğu alanla ilgili denetim yetkisine sahiptir. Sağlık sigortası alanında Sağlık Bakanlığı, emeklilik ve iş kazası sigortası alanında İş ve Sosyal İşler Bakanlığı ve bütün sigorta kolları bakımından ise Maliye Bakanlığı gözetimi altındadır.

SVB Temsilcileri: SVB temsilcileri iki türlü seçimle iş başına gelmektedirler. İlk olarak, ziraat odalarına yapılan seçimler çerçevesinde çiftçiler doğrudan kendi temsilcilerini seçerler. Avusturya Ziraat Odaları Birliğine seçilen temsilciler, Birlik tarafından sigortalı temsilcisi olarak Çiftçi Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilirler.

2.3 Çiftçilerin Sosyal Sigorta Kanunu Kapsamı

Kanuna göre tarım ve orman alanında kendi hesabına çalışanlar SVB tarafından zorunlu olarak kapsam altına alınırlar. Bu çerçevede, zorunlu sigortalılığın kapsamı:

Çiftçiler: kanunda çiftçiler, tarım ya da orman alanına sahip, bunları kendi ya da başkası hesabına işleten kimselerdir. Eşlerin ortak olarak tarım ya da orman alanını işletmesi ve her ikisinin ya da ikisinden birinin tarım dışı faaliyetlerinden dolayı zorunlu sigortalılığı olması durumunda, eşlerden ikisi de zorunlu

tarım sigortalısı kapsamında sayılacaklardır. Bu duruma, birden fazla sigortalılık kapsamı denilmektedir.

- Zorunlu iş kazası sigortası: bu sigorta kolu, tarım ya da orman alanının vergi değerinin 150 Avro ya da daha fazla olması durumunda uygulanmaktadır.
- Zorunlu emeklilik ve sağlık sigortası: bu sigorta kolu, tarım ya da orman alanının vergi değerinin 1500 Avro ya da daha fazla olması durumunda uygulanmaktadır.

Bunun yanında, tarım alanı işletim faaliyetlerinin zorunlu sigortalılığı gerektirmesi koşuluyla zorunlu sigortalılık kapsamı diğer tarım/orman faaliyetlerini de kapsamaktadır(tarım işçileri, tatilciler için çiftlikte konaklama hizmetleri, tüketicilere doğrudan satış, çocuk bakıcıları). Genel olarak, diğer tarımsal faaliyetler için de ek prim ödemeleri uygulanmaktadır. Geçmişte, diğer tarımsal faaliyetlerden elde edilen gelirler örneğin devamlı bir iş olarak tarımda kendi hesabına çalışan kişinin çocuklarının elde ettiği kazanç olsa bile, tarımda kendi hesabına çalışan (tarım alanının sahibi) kimselerin gelirinden sayılırdı. 2005 yılı itibariyle tarım alanı sahibi tarafından yapılacak başvuruda gelirin fiilen kim kazandıysa o kişiye mal edilebilmesi imkanı getirilmiştir. Bu ise ilgili aile üyelerinin gelecekte alacakları yaşlılık aylığının artması anlamına gelmektedir.

Sigorta kapsamına alınmak için gereken gelir düzeyine ulaşamaz fakat geçim kaynağı büyük oranda tarım ya da orman işlerinden sağlanıyorsa, böyle durumlarda da iş kazası, sağlık ve emeklilik sigorta

kolları açısından zorunluluk söz konusu olacaktır. Bu düzenleme, özellikle dağlık alanlarda bulunan küçük boy tarımsal işletmelerin ağırlıklı olduğu Avusturya tarımının yapısıyla uyum göstermektedir.

Çiftçilerin Eşleri ve Tarımsal İşletmede Düzenli Meslek Edinen Çocukları: Tarım işletmesi sahibinin çocukları, torunları, evlatlıkları, üvey çocukları ve eşleri ya da ortaklarının zorunlu sigortalı olmaları, bu işletmede çalışmalarını meslek olarak yerine getirmeleri yoluyla mümkündür. Eşlerden biri tarım işletmesinin tek sahibi ise, diğer eşin bu işletmede kendi mesleği olarak çalışması şartıyla çiftçi sağlık ve emeklilik sigorta kolları bakımından zorunlu sigortalı sayılabilir. Bu kapsamda düzenli bir iş ya da meslek olarak çalışma kanunda, haftada en az 20 saate tekabül eden çalışmalar şeklinde tanımlanmaktadır.

Eşin ya da çocuğun ücret karşılığı çalışmaması durumunda, kendi çalışmasından dolayı sosyal güvence kapsamına alınmamaktadır. Ancak, çiftçi sağlık sigortası, kural olarak ek prim ödemelerinden muaf tutulması imkanı sunmaktadır.

Tarımsal İşletmeyi Alt Soya Devredenler: 2001 yılından itibaren, tarımsal işletmeyi çocuklarına, torunlarına ya da bunların eşlerine devreden aileler ve yan soy aileler sağlık ve emeklilik sigorta kolları bakımından, bıraktıkları işlerin devralanlar tarafından düzenli bir meslek olarak yerine getirilmesi şartıyla zorunlu sigorta kapsamındadırlar. Böylelikle, emekliliğe kadar geçecek sürede, işlerin devrinden sonra sigortalı olarak daha fazla zaman sahibi olunacaktır. Bu husus elbette, çiftçi sosyal güvenlik kanunu ya da diğer federal

kanunlara göre zorunlu sigortalılık olmadığı durumlarda uygulanabilir olacaktır.

Şirket Üyeleri: Sınırsız sorumlu olmak şartıyla, tarım ve ormancılık alanında faaliyet gösteren adi şirket ya da limited şirket ortakları kapsam dahilindedir.

Yardımcı Aile Fertleri: Aşağıdaki tarım işletme sahibinin bakmakla yükümlü olduğu kişiler, işletmede ister meslek olarak isterse de gönüllü olarak karşılığında ücret almadan çalışsınlar, çiftçi iş kazası sigortasına göre zorunlu olarak sigorta kapsamına alınırlar:

- eşler ya da kayıtlı ortaklar
- çocukları
- torunlar
- evlatlıklar ve üvey evlatlar
- çocuklarının eşleri ya da kayıtlı ortakları
- emekli olunsan bile aileleri (anne, baba, dede, nine)
- evlatlıkların, üvey çocukların aileleri ve kayın aile (eşin ailesi) ve kardeşler

Çiftçi iş kazası sigortasına yapılan prim ödemeleri kişi başı olmayıp, tarımsal işletme hesabına bir kez verilir. Tarımsal işletme için ödenen iş kazası sigorta primi işletme sahibi çiftçi ve yanında çalışan aile fertlerini güvence kapsamına almakta ancak sağlık ve emeklilik sigorta kolları bakımından güvence kapsamına almamaktadır. Kapsama girecek aile fertlerinin sayısı artması ya da azalması ödenecek iş kazası prim miktarını etkilememektedir.

Emekli Çiftçiler: Tarımsal ya da orman işletmesi için hesaplanacak olan prim tutarı, bu işletmenin üretim

kapasitesini dikkate alarak gelir idaresi tarafından “takdir edilen değer” üzerinden bulunur. Takdir edilen değer ise kanunda yer alan hesaplama yoluyla aylık bazda hesaplanmaktadır.

Şekil 2-2 2011 Yılı İtibariyle Tarım Sigortalı Bilgileri

Çifti Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlı Sigortalı Sayısı- 2011

Çalışan: 141.343 Emekli : 147.248	Sağlık Sigorta Kolu	İş Kazası	275.479 Tarımsal İşletme
151.746 Emekli 183.543 Çalışan	Emeklilik Sigortası	Bakım Yardımları	38.999 Bakım Yardımı Alan Kişi

Kaynak: http://www.bva.at/mediaDB/MMDB119925_Allgemeines.pdf, 2011

Tarımsal işletme sahibi çiftçinin hem işletmesi hem de kendisinin ikametgâhı Avusturya sınırları içindeyse ya da ülke dışında tarımsal işletme sahibi olsa bile, hem ülke içi hem de ülke dışındaki işletmeler üzerinden aylık primi hesaplanır.

Genellikle, yardımcı iş olarak tarımsal faaliyetlerden elde edilen gelir daha yüksek prim oranları gerektirmektedir. İşletme sahipleri prime esas kazancın belirlenmesinde iki seçeneğe sahiptir. Prime esas kazanç ya faaliyetlerden elde edilen gelir üzerinden ya da aylık

ödenmesi gereken alt ve üst prim tutarı üzerinden hesaplanır. Birinci seçenek dikkate alınır, gelir vergisi tahakkukuna göre prim tutarı hesaplanırken beyan edilen gelirler esas alınmaktadır. Böylelikle, işletme sahibi çiftçi, yan faaliyetler için ödenecek prim tutarının düz oranda hesaplama yolunu seçerse, bütün yan faaliyetlerden elde edilen gelirler dikkate alınır. Kural olarak, brüt gelirlerin yüzde 70'i tarımsal işletmenin sabit giderleri olarak düşülecek ve kalan yüzde 30 ise yıllık prime esas kazancın hesaplanmasında dikkate alınacaktır. Yasal düzenlemeler de tarımsal işletmenin asıl ve yan faaliyetlerinin yerine getirilmesinde asgari prim tutarının ödenmesini gerektirecek şekilde yapılmıştır. İkinci seçenek dikkate alınır, gelir vergisi matrahında gösterilen kazançlar “burada net kardan bahsedilmektedir” hem asıl hem de yan faaliyetler için belirleyici olacaktır. Ancak, bu seçenek uygulandığı zaman, daha yüksek bir asgari prim tutarının yanında toplam ödenmesi gereken prim tutarlarının yüzde 3'ü kadar ek bir ödeme daha yapılmasını gerektirecektir.

Her iki seçenek için de, prim ödemelerinin ülkemizde olduğu gibi bir üst sınırı vardır. Üst sınırı aşan gelirler, prime esas kazancın belirlenmesinde hesaba katılmaz.

2.4 Prim Oranları

Şekil 2-3 Avusturya Tarım Sigortalılar Prim Oranları

Çiftçi Emeklilik Sigortası Prim Oranı	22,8 %*
Çiftçi Sağlık Sigortası Prim Oranı	7,65 %**
Çiftçi İş Kazası Prim Oranı	1,9 %
Çiftçi Ek Prim Oranı	1,53 %

*%22,8 prim oranı, Avusturya Federal Sigorta Kanununa göre zorunlu sigortalı olan herkes tarafından ödenmek zorundadır. %22,8 emeklilik priminin bir kısmı sigortalı, diğer kısmı ise “Devlet Katkısı” adı altında Avusturya Federasyonu tarafından zorunlu sigortalılardan elde edilen gelirlerden karşılanmaktadır. 2012 Temmuz ayına kadar, sigortalı hissesi %15,5 ve devlet katkısı ise %7,50’dir. 2012 Temmuz ayında ise sigortalı hissesi %16, devlet katkısı ise %7 olarak belirlenmiştir. 2015 yılına kadar ise sigortalı hissesinin kademeli olarak %17’ye çıkarılması planlanmaktadır. Bu şekilde sigortalı hissesi oranı nihai şekline kavuşacaktır.

** tamamlayıcı ve ek primleri kapsamaktadır.

Kaynak: <http://www.svb.at>, 2012

Emeklilerin sağlık sigortası primi yüzde 5 üzerine yaşlılık aylığının yüzde 0,1 oranında tamamlayıcı priminin eklenmesiyle bulunmaktadır. Ayrıca, her emekli ek olarak yaşlılık aylığının yüzde 0,5’i oranında topluluk sigortası primi ödemek zorunda olup, emeklilik sigorta fonunu finanse etmektedir. Dolayısıyla, toplam prim oranı yüzde 5,6 olmaktadır.

Sigortalı çiftçilerin demografik yapısındaki sorunlar nedeniyle, her gün daha fazla kişi emeklilik olurken, karşılığında tarım sektöründe daha az kişinin

istihdam edilmesiyle, çalışanların primleriyle finanse etmede problemler yaşanmaktadır. Bu nedenle, Federal Hükümet, “Federal Katkı” şeklinde çiftçi emeklilik sigortasını diğer meslek grupları için yaptığı gibi finanse etmektedir. Sorunlu demografik yapısı nedeniyle, aktif pasif oranının, pasif lehine olması sonucu, çiftçi sağlık sigorta fonunu mali dengede tutmak için bütün vergilerinin bir kısmı buraya tahsis edilmiştir.

2.5 Sigortalının Bildirim Yükümlülüğü

Zorunlu sigortalılık durumunun başlamasından ya da sona ermesinden itibaren 1 ay içinde, tarım işletmesini kendini hesabına işleten kimse SVB’ye, sırasıyla kendini tescil ya da terkin ettirmekle ve kendi işletmesinde çalışan aile fertlerini de aynı şekilde bildirmekle yükümlüdür. Bildirimin hiç ya da süresinde yapılmaması durumunda, para cezaları uygulanmaktadır. Ayrıca, 1 ay içinde zorunlu sigortalılık statüsünde ve ilgili sigorta kolunda meydana gelen değişikliklerin bildirimi yapılmak zorundadır. Tarım ya da orman işlerinden ilgili takvim yılı için elde edilen prime esas kazancın bildirimleri takip eden yılın Nisan ayı sonuna kadar SVB’ye bildirilmesi gerekmektedir.

2.6 Primlerin Ödenmesi

Sigortalıların, sağlık, emeklilik, iş kazası ve meslek hastalığı sigorta primleri 3 ayda bir tahakkuk etmektedir. Primler, tahakkuk etmesinden itibaren üçüncü ayı takip eden ayın sonuna kadar

ödenebilmektedir. İş kazası ve meslek hastalığı sigorta primleri Nisan ayından başlamak üzere yılda bir kez ödenmektedir. Tarımsal faaliyetlerden dolayı prim tahakkukları, en son takip eden takvim yılının üçüncü çeyreğinin sonunda tahakkuk etmektedir. Sigortalı primlerin tahakkukundan itibaren iki hafta içinde, ödeme yapmakla mükelleftir. Bu yükümlülüğü yerine getirmediği takdirde, kendisine bir ihtar çekilerek, prim aslı ile birlikte geç ödeme cezasını da ödemesi gerektiği bildirilir.

2.7 Çiftçi Sağlık Sigortası

Sağlık sigortasından sağlanan yardımların iki amacı vardır. Bir yanda, hastalıkların sebep olduğu sonuçlar azaltılmaya çalışılırken diğer taraftan, sağlık problemlerinin yaşanmasının önüne geçilmek istenmektedir. Çiftçi Sağlık Sigortası tarafından, hastalığın sebebi ne olursa olsun yardımlar sağlanmaktadır. Bu yardımlar sadece sigortalının kendisine değil bakmakla yükümlü olduğu kimselere de verilmektedir. Sağlık sigortası il, sağlığın geliştirilmesi, erken teşhis ve önleme, hastalık ve analık sigortasından yardım sağlama, malullük durumunda destek verme, hastalığın neden olduğu iş kaybının etkilerini azaltmada destek olma amaçlanmaktadır.

2.8 Hastalık Durumunda Sağlanan Yardımlar

Tıbbi Yardım: Tıbbi yardımlar sözleşmeli ve sözleşmesiz doktorlarca yapılmaktadır. Sözleşmeli

doktorlar, e-kart yoluyla sigortalılara ilgili sağlık sigortası kurumundan sağlanan tıbbi yardımları elektronik ortamda tutmakla sorumludur. Sigortalılar ise e-kart için yıllık sabit bir ücret ödemektedirler. Ancak, sigortalı çiftçilerin ise ücret ödemek zorunlu olmayıp, tedavi katılım bedeli olarak götürü(toptan) bir ödeme yapmaları gerekmektedir.

Yurtdışı Tedavileri: Sigortalı, yurtdışında hastalanırsa, sigorta kapsamından faydalanmaktadırlar. Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ise, E-kartın arka yüzünde bulunan, Avrupa Sağlık Sigorta Kartı kullanılacaktır. Bu kartla hastalık durumlarında tedavi görülebilmektedir.

İlaçlar: İlaçların eczaneden alınması sırasında, alınan her ilaç için sabit bir reçete ücreti ödenmektedir. Bu ücret tarım sigortalılar tarafından da ödenmektedir. Ancak toplumda yer alan sosyal haklardan yoksun kesim için bu ücret talep edilmemektedir. Alınan bu ücretin toplamı tüm sigortalıların net gelirinin en fazla yüzde 2'si kadar olabilmektedir.

Tedaviye Yönelik Yardımlar (koltuk değnekleri ve gözlükler): Bu yardımlarda, sigortalı kimse, belli bir yüzde olarak maliyete katılım bedeli ödemek durumundadır. Gözlükler için maliyete katılma bedeli hesaplanırken, sigortalının gelir durumu dikkate alınmaktadır. Yine, bu yardımlarda maliyet paylaşım düzenlemelerinde yardıma muhtaç kimseler için istisnalar getirilebilmektedir.

Yatarak Tedavi Görme: Ameliyat gibi tedavilerin gerekmesi durumunda ilaç tedavisi yerine hastane bakım hizmetleri verilmektedir. Bu hizmetlerde

tarım sigortalısı olanlar en fazla dört haftalık katılım bedeli karşılığı ücret ödemektedirler. Ayrıca gerekmesi durumunda, SVB tarafından tekerlekli sandalye ve protez gibi tıbbi araçlar da sağlanmaktadır.

Analık Yardımları: Analık sigortasında sağlanan yardımlarla ilgili olarak, sağlık sigortası tıbbi yardım, doğum yardımı, tedaviye yönelik yardımlar ya da hastane bakım yardımları gibi bütün gerekli tıbbi önlemleri karşılamaktadır. Ayrıca, çocuk bakım ödeneği gibi analık ödenekleri de nakdi para olarak verilmektedir. Genel tıbbi yardımların aksine, analık sigortasından sağlanan yardımlar için katılım bedeli alınmamaktadır.

Analık Ödeneği: Çiftçi sağlık sigortasındaki zorunlu sigortalılık, analık ödeneği almak için öncelikli şarttır. Analık ödeneği doğumdan önceki ve sonraki sekiz hafta için ödenmektedir. Çoğul gebelik, prematüre ve sezeryan doğumlarda, doğumdan sonraki ödenek verilecek süre on iki hafta olmaktadır. Tarım dışında çalışan kadınların aldığı analık ödeneği doğumdan önce aldıkları ücrete göre belirlenirken, çiftçi kadınların aldığı ödenek günlük bazda sabit bir tutar üzerinden ödenmektedir. Çiftçi kadınlar, analık ödeneği yerine, geçici olarak tarım işçisi kullanabilmektedir.

Çocuk Bakım Ödeneği: 2002 yılında, sigorta koluna bağlı olarak verilen doğum izni ve çiftçi sigorta kolundan sağlanan kısmi süreli ödemeler gibi önceki yardımların yerine zorunlu sigortalılıktan bağımsız olarak çocuk bakım ödenekleri vermeye başlanmıştır. Bu ödenek, çocuğu için aile yardımı alan ve bütün tedavileri yerine getiren aynı hanede yaşayan ailelere verilmektedir. Kural olarak çocuk yardımı, analık

ödeneginin peşinden verilmektedir. Bir seferde yalnızca eşlerden biri yardım alma süresinde yardım almaya hak kazanma şartlarında eşler arasında değişiklik olması olasılığı durumunda çocuk yardımı almaya hak kazanmaktadır.

Çocuk bakım yardımı almada beş tür süre vardır:

1. Eşlerden biri en az altı aydan beri çocuğun bakımını üstlenmişse en fazla 36 ay süre, aksi takdirde 30 ay süre ile verilir.
2. Eşlerden biri en az dört aydan beri çocuğun bakımını üstlenmişse en fazla 24 ay süre, aksi takdirde 20 ay süre ile verilir.
3. Eşlerden biri en az üç aydan beri çocuğun bakımını üstlenmişse en fazla 18 ay süre, aksi takdirde 15 ay süre ile verilir.
4. Eşlerden biri en az iki aydan beri çocuğun bakımını üstlenmişse en fazla 14 ay süre, aksi takdirde 12 ay süre ile verilir.
5. Eşlerden biri en az iki aydan beri çocuğun bakımını üstlenmişse en fazla 14 ay süre, aksi takdirde 12 ay süre ile verilir.

(Gelirden bağımsız olarak, aylık olarak son maaşının yüzde 80'i: bu tutar en az 1000 Avro, en fazla 2000 avro olabilir.)

Beşinci durum hariç, diğer süreler için verilen çocuk bakım yardımları günlük olarak hesaplanır ve bütün sigortalılar için toptan olarak aynı tutarda (örneğin, 36 ay süre ile yardım alacak bütün sigortalılara aynı tutarda olmak üzere) verilir.

2.9 Sosyal Sigorta Tarafından Sağlanan Tarım İşçileri

Tarımsal işletmeyi kendi hesabına işleten ya da bir meslek olarak yardım eden aile fertleri iki haftadan fazla hastalık nedeniyle iş yapamaz duruma gelirlse, SVB tarafından yardım için gelen tarım işçilerinin neden olacağı maliyetlerin karşılanması için talepte bulunulabilir. Maliyetlerinin karşılanması istenilen tarım işçisi yetkili makine ve tarım işçileri birliğinden istenilmelidir. Talep edilen tarım işçisinin işe başlamasından itibaren altı ayı geçmemek üzere, SVB tarafından asıl tarım sigortalısının çalışmadığı süreler için maliyetler karşılanmaktadır. Altı aylık süre bitiminden itibaren, SVB tarafından maliyetlerin karşılanmasına ancak önceden belirlenmiş kriterlerin sağlanması koşuluyla devam edilmektedir. Örneğin, mesleki rehabilitasyon durumunda rehabilitasyon süresi boyunca da ayrıca maliyetler karşılanır.

2.10 SVB- Kendine Özgü Sağlık Sigortası Fonu

Hastalıkları önlemek sağlık sigortasının birincil hedefidir. Hastalıkların erken tanısı için SVB tarafından alınan ana tedbirlerde, gençler için tıbbi muayeneler ve yetişkinler için önleyici sağlık kontrolleri vardır. 15 ve 18 yaş arasındaki SVB tarafından zorunlu sigorta kapsamındaki bütün gençler yılda bir kez kontrol edilir.

18 yaşından itibaren, tüm SVB tarafından zorunlu sigorta kapsamındakiler ve onların aile fertleri, yılda bir kez koruyucu ücretsiz tıbbi kontrol yaptırabilir.

Sağlığın teşviki ve geliştirilmesi çerçevesinde SVB, sigortalılar ve aile üyeleri arasında daha yüksek düzeyde sağlık bilinci oluşturmak için birçok tedbirler alır (örneğin bilgilendirme faaliyetleri, konferanslar, aktif sağlık haftası programları gibi).

Ayrıca SVB, emekliler de dahil olmak üzere sigortalılara sağlık merkezlerinde konaklama sağlar. Çeşitli hastalık modelleri ile bağlantılı olarak, SVB farklı sağlık sorunlarına odaklanarak, ergenlere ve yetişkinlere dinlence tatil programları sunmaktadır. SVB tarafından sunulan geniş dinlenme programları sadece fiziksel değil aynı zamanda mental dinlenme de sağlamaktadır. Örnek olarak katılımcılara fiziksel ve zihinsel olarak yorucu iş yaşamı dışında bir zaman geçirmelerini sağlamak üzere aile üyelerine bakım sağlayan tatiller ve katılımcılara ölüm, hastalık veya boşanma gibi zor durumlarda profesyonel destek sunulması gösterilebilir.

2.11 Çiftçilerin İş Kazası Sigortası

Çiftçiler için iş kazası sigortası tarım / ormancılık alanındaki işletmeler için bir sigorta olarak tasarlandığı için, sigorta kapsamında yalnızca çiftlik yöneticisini değil genişletilmiş değil, aynı zamanda çiftlik işlerinde yardımcı olan belli aile üyeleri kapsamaktadır. Kaza sigortası koruması iş kazaları ve meslek hastalıkları kapsar.

İş kazasından bahsedebilmek için kazanın, tarımsal işletme için gerçekleştirilen çalışma sırasında meydana gelmesi gerekmekte ancak doğuştan bir hastalık gibi nedenle meydana gelmemelidir. Yasa koyucular ise hangi faaliyetin tarımsal işletme adına yapılıp yapılmadığını ayırt etmek için kişilerin durumuna göre değerlendirmede bulunur.

Boş zamanlarda meydana gelen kazalar, kaza sigortası kapsamında değildir. Bu durumlarda, sağlık sigortası tarafından hizmet verilse bile iş kazası sonucu ya iş kazası sigortasından ya da sağlık sigortası tarafından yardımda bulunmaktadır. Aynı anda iki sigorta kolundan yardım edilmektedir.

Buna ek olarak, kaza doğrudan tarımsal işletmede yapılan çalışmalar sırasında meydana gelmese de tarımsal işletmeye bağlı aşağıdaki faaliyetler de iş kazası sigortası kapsamındadır:

- Ev faaliyetleri (tarım / orman işletmesine bağlıysa),
- Çiftlik binalarının yıkımı, yeniden inşası veya onarımı ile ilgili faaliyetler,
- İş yeri faaliyetinden dolayı, iş yerine giderken ya da iş yerinden dönerken meydana gelen kazalar (örneğin hayvan pazarına giderken yaşanan kaza),
- Komşuların yardımı ile yapılan faaliyetler,
- Tarımsal birlikler için yapılan işler,
- Kooperatiflere üyelik sebebiyle yapılan faaliyetler,
- Çiftçilerin ticaretle ilgili faaliyetleri,

- Tarımsal üretiminin kalitesini artırmaya yönelik faaliyetler,

2.12 Mesleki Hastalıklar

Yasa tarafından belirlenen faaliyetle ilgili ya da faaliyetin yerine getirilmesi ile oluşan bazı hastalıklar için Çiftçi kaza sigortası tarafından yardım yapılmaktadır. Kırsal alanda çalışan insanların en sık etkilendiği meslek hastalıkları şunlardır: akciğer, bronşiyal astım, cilt hastalıkları ve menenjit.

Kazaları önleme çiftçi kaza sigortası birincil görevidir. SVB çerçevesinde, iş ve meslek hastalıkları kazalarının önlenmesi “güvenlik bilgileri ekibine” sahip yetkili personelin yasal görevidir. bir tarım / orman işletmesi eksik güvenli olarak kurulmuş ise, çiftlik yöneticileri eksik güvenliğin giderilmesi konusunda yeterli danışmanlık alacaktır. Ayrıca, tarım aletleri üreticilerinin yanında, diğer kamu kurumları ile de işbirliği yoğun bir düzeyde bulunmaktadır.

2.12.1 İş Kazası Sigortasından Sağlanan Yardımlar

İş kazası kapsamında iki olay meydana geldiği zaman, kazanın ya da hastalığın sebep dolayı sonucun ciddiyetine göre aşağıdaki yardımlar sağlanmaktadır:

Rehabilitasyon: İş kazası veya meslek hastalığı sonucu durumun iyileşmesi bekleniyorsa, hem süre hem de sıklık açısından gerekli önlemler alınmaktadır. Sağlık sigortası kapsamında olduğu gibi gerekli tedavinin

sağlanmasında herhangi bir sınır yoktur. Bu, rehabilitasyon durumunda özellikle önemlidir.

İş kazası sonrasında aşağıdaki yardımlar verilmektedir:

- Tıbbi Yardım
- İlaç
- Tedaviye Yönelik Yardımlar
- Tıbbi Yardımlar
- Hastane bakımı ve rehabilitasyon kurumlarında bakım

İş kazası sigortası kapsamında verilen sağlık hizmetleri için sigortalı maliyete katılım bedeli ödememektedir. Talep edilen tarım işçisinin işe başlamasından itibaren altı ayı geçmemek üzere, SVB tarafından asıl tarım sigortalısının çalışmadığı süreler için maliyetler karşılanmaktadır. Altı aylık süre bitiminden itibaren, SVB tarafından maliyetlerin karşılanmasına ancak önceden belirlenmiş kriterlerin sağlanması koşuluyla devam edilmektedir.

Mesleki Ve Sosyal Rehabilitasyon: Mesleki rehabilitasyon fiziksel olarak özürlü kimselerin çiftçiler gibi çalışmasını sağlamak bu mümkün değilse yeni bir mesleği ifa etmeleri için tasarlanmıştır. Tıbbi rehabilitasyon, mesleki rehabilitasyon tedbirleri için bir ön koşuldur. Sağlanan yardımlar ise sübvansiyonlar, krediler ve ilerlemiş durumlarda mesleki eğitimidir. Sosyal rehabilitasyon önlemleri ayrıca, , özürlü kişilerin topluma yeniden entegrasyon (ehliyet almak için yardım hibeleri,) için gerekli yardımları kapsamaktadır.

2.13 Malullük Yardımları

Bazı durumlarda, bir kaza uzun süreli ve ciddi sonuçları olan bir kazadan mustarip özürlülerin mesleki maluliyet tazminatı ödenir kadar kaza sonrasındaki ilk yıl için iş göremezlik ödeneği talep etme hakkına bulunmaktadır.

2.13.1 Mesleki Malullük Yardımları

Bu yardımlar iş kazası veya meslek hastalığı sonucu kalıcı gelir kaybını telafi etmektedir. Mesleki malullük yardımları kaza veya meslek hastalığı, yani sigortalı olayın meydana gelmesinden itibaren bir yıl sonra başlamaktadır. İlk yılda, kazaların sonuçları, çiftçilere mesleki rehabilitasyon ve iş göremezlik ödeneği sağlanarak azaltılmaya çalışılmaktadır.

Kazanç kapasitesi sigortalı olayın ardından bir yılı aşan bir süre için en az yüzde 20 oranında azalmış ise mesleki malullük yardımları verilir. Bu yardımların tutarı ise kanun tarafından belirlenmiş ve tarımsal işletmenin vergi değerinden bağımsız, kazanma kapasitesinin azaldığı dereceye tekabül eden yüzde oranıdır.

Temelde, yalnızca çalışanlar mesleki maluliyet yardımlarını almak için talepte bulunabilirler. Emekliler ise tarım işletmesini kendi hesabına çalıştıran kimselere yardım etmesi durumunda bu haktan faydalanabilir. Bu yasal hükme dayanarak emekliler iş kazası sigortasından sağlanan bütün yardımları talep etme hakkına sahip olmaktadır. Ancak emeklilik maaşları için gelir kaybı olmayacağı için bu kapsama alınmamıştır.

İş kazası ve meslek hastalığının ölümle sonuçlanması durumunda geride kalanlara yapılacak yardımlar şunlardır: dul ve yetim aylığı. Dul aylığı, iş kazası sonucu verilecek aylığın yüzde 20'sidir. Yeniden evlenme, yeni bir ortaklığa girme ve ölüm durumunda kesilmektedir. Yetim aylığı da her çocuk için iş kazası sonucu verilecek aylığın yüzde 20'sidir. Hem anne hem de babanın ölümü durumunda yüzde 30 olarak ödenmektedir. 18 yaşına kadar ödenen aylık, kanundaki belli şartların taşınması halinde devam etmektedir.

2.14 Çiftçi Emeklilik Sigortası

Emekli maaşları sigortalılık süresine bağlı olarak elde edilen gelire bağlıdır. Emeklilik için aylığın hesaplanmasında son yılın geliri yerine belli yılların ortalaması alınarak hesaplanan gelir dikkate alınmaktadır. Ortalama olarak hesaplanan gelirin belli bir artış oranı ile çarpılması suretiyle emekli aylığı bulunmaktadır. Ortalama gelirin hesaplanmasında 2012 yılından itibaren birer yıl artırılmak suretiyle en iyi 24 yılın geliri esas alınacak olup 2028 yılında 40 yıla çıkacaktır. Çiftçi sosyal güvenlik kanununa göre 1 Ocak 1972 tarihinden önce çalışmaya başlayıp prim ödeyenler için bu tür hesaplama yapılmayacaktır.

Belli bir yıla ait olmamakla birlikte her 12 aylık sigortalılık süresi için 1,78 oranında bir artış uygulanır. 12 aydan az süreler için orantı yoluyla hesaplanır. Bu artış tutarı ise esas alınan ortalama gelirin yüzde 80'ini

geçemez. Kişinin yasal emeklilik yaşı olan 60/65'in altında emekli olması durumunda ise her 12 ay için emeklilik aylığı yüzde 4,2 azaltılır. Ancak bu azaltma en fazla emekli aylığının yüzde 15'i olabilir. Yasal emeklilik yaşına ulaşıldığında ise her 12 ay için yüzde 4,2 azaltılan aylığın farkı geri verilmektedir. Bu durumda ise tavan olarak ortalama gelirin yüzde 91,76'sı aylık olarak ödenebilmektedir.

Erkeklerde 65 yaş olan emeklilik yaşı kadınlarda 60 yaş'tır. Kadınların emeklilik yaşı 2024 ile 2033 tarihleri arasında kademe kademe 65 yaşa çıkarılacaktır.

Emeklilik Şartları:

- Tahsis talep tarihi itibarıyla, son 360 ay içinde 180 ay sigortalılık süresi,
- 180 ay zorunlu ya da isteğe bağlı prim ödeme ya da
- 1 Ocak 1956 sonrası borçlanma dahil, 300 ay sigortalılık süresi.

Kısmi Emeklilik: Kadın ve erkek için 62 yaş olarak belirlenmiştir. En az 450 ay sigortalılık süresi aranmakta olup zorunlu sigortalılık şartı yoktur. 2017 yılına kadar sigortalılık süresi kademeli şekilde en az 480 ay olacaktır. 62 yaşında emekli olabilmesine rağmen 65 yaşında tahsis talebinde bulunanlar için ise aylıkları 62 yaşından sonraki her yıl için yüzde 4,2 oranında arttırılmak suretiyle ödenir.

Ağır İşçiler: Ağır işçiler için emeklilik yaşı 60'tır. Bunun için tahsis talebi itibarıyla son 240 ayın 120 ayında ağır iş yapılmış olması ve 540 ay sigortalılık

süresi aranmaktadır. Zorunlu sigortalı olma şartı bulunmamaktadır.

Malullük Durumunda Emeklilik: 2017 yılına kadar kademeli olarak 60 çıkacak yaş sınırı, 2012 yılında 57'dir. Bu yaştan itibaren çiftçiler için de mesleki koruma sağlanmaktadır. 57 yaşından itibaren bir çiftçinin fiziksel ya da ruhsal olarak bir hastalık geçirmesi durumunda, malulen emekli olabilmesi için son 180 ayda zorunlu ya da isteğe bağlı prim ödemesi gerekmektedir. 50 yaşından önce iş malulen emekli olunabilmesi için son 120 ayın 60 ayında prim ödenmesi gereklidir. Ayrıca, malulen emekli olunabilmesi için yaşlılık aylığı almıyor olmak ve erken emekli olmamak gerekmektedir.

2.15 Ölüm Aylığı

Sigortalının ölümü halinde dul eşi bağlanan ölüm aylığı ölen sigortalının emekli olması halinde alacak olduğu emekli aylığının yüzde 0'ı ile 60'ı arasındadır. Yüzdelik oranın hesabında ölen sigortalının ve eşinin son iki takvim yılında kazandığı kazancın brüt tutarı esas alınır. Eşi ya da ortağı ölenin eşi ya da diğer ortağının, tarımsal işletmeyi 3 yıl daha işletmeleri halinde ölen eşin ya da ortağın sigortalılık süresi, işletmeyi devam ettiren eşin ya da ortağın emekli olabilmesi için sigortalılık süresine eklenir. Ancak bunun için ölen eş ya da ortakdan dolayı ölüm aylığı talebinde ve evlilik ya da ortaklık süresince kendi çalışmasından dolayı sigortalılığının bulunmaması gerekmektedir.

Anne ya da babasından birini kaybeden çocuğa bağlanacak aylık ise dul eşi bağlanacak aylığın yüzde

40'ıdır. Bu aylık 18 yaşına kadar verilmektedir. 18 yaşından sonra bazı şartların taşınması halinde farklı yardımlar yapılır.

Emeklilik sigorta fonundan sağlanan diğer yardımlar şunlardır:

Çocuk yardımı: 18 yaşından büyük ya da küçük çocuklar için belli koşulların yerine getirilmesi şartıyla her çocuk için sadece bir emeklinin(anne ya da babasının) talepte bulunduğu ve emekli aylığına ek olarak verilen yardımdır.

Tazmin(Kısmi Yardım) Aylığı: Sadece düşük tutarda aldığı aylıktan başka geliri olmayan kimseler için yasal olarak Avusturya'da ikamet etme şartıyla almakta oldukları emekli aylığına ek olarak verilen aylıktır. Asgari emekli ve ölüm aylığı her yıl için belirlenmekte olup, belirlenen asgari aylığa ulaşmada çiftçinin hâlihazırda almakta olduğu emekli aylığı, diğer faaliyetlerinden elde ettiği net geliri ve varsa kira gelirleri toplanır. Toplam tutar ile asgari emekli veya ölüm aylığı arasındaki fark kısmi yardım olarak verilir ve asgari emekli ve ölüm aylığına tamamlanır. 2011 yılında 44.485 emekli çiftçi bu yardımdan faydalanmıştır.

Bakım yardımı: Emekli çiftçiler en az 6 ay süreyle bakıma ihtiyaç duymaları halinde özel ihtiyaçlarını karşılamaları için ödenmektedir. 2011 yılında 38.999 emekli çiftçi bu yardımdan faydalanmıştır. 7 farklı tutarda bakım yardımı yapılmaktadır.

Şekil 2-4 Sınıflara Göre Bakım Yardımları-2012

Sınıflara Göre Bakım Yardımları		
Sınıf	Sürekli Bakım Gereken Süre	Nakit Yardım 2012-Avro
1	Aylık 60 saatten fazla ise	154,20
2	Aylık 85 saatten fazla ise	284,30
Hasta görme engelli ve yatağa bağımlı ise sürekli bakımı için 3 ve 4 verilir		
3	Aylık 120 saatten fazla ise	442,90
4	Aylık 160 saatten fazla ise	664,30
Ciddi derecede hasta ve tamamen malul ise 5 ve 7 verilir		
5	Aylık 180 saatten fazla ise(fazladan bakım)	902,30
6	Aylık 180 saatten fazla ise(sürekli bakım)	1260
7	Aylık 180 saatten fazla ise(hasta tamamen hareketsizse)	1655,80

Kaynak: <http://www.svb.at>, 2012

2.16 Kadın Çiftçiler

1 Ocak 1992 tarihinden itibaren her iki eş için de tarımsal işletmeyi beraber işletmeleri şartıyla, geçen süre sigortalılık sürelerinden sayılmaktadır. Daha önce eşlerden biri çoğunlukla koca için tarımsal işletmede çalıştığı süreler sigortalılık süresinden sayılmaktaydı. Bu durumda ödenmesi gereken prim mali yük getirmemesi açısından her eş için tarımsal işletmenin vergi değerinin yarısı üzerinden tahakkuk ettirilmektedir. Bunun

sonucunda, her eş kendisi için tahsis talebinde bulunabilecek ve hasta olduğu zaman iş göremezlik geliri talebinde bulunabilecektir.

2.17 Avusturya Sosyal Güvenlik Sisteminde Reform

Nüfusun giderek yaşlanması, doğum oranlarının azalması, erken emeklilik gibi nedenlerden dolayı maliyetlerin artması nedeniyle emeklilik yaşı artırılmış ve emekli maaşları net gelir üzerinden hesaplanmaya başlanmıştır. Avusturya sosyal güvenlik sistemi daha önceden anlatıldığı gibi her mesleki gruba özgü kendi ihtiyaçları doğrultusunda dizayn edilmişti: işçiler, kendi hesabına çalışanlar, kamu görevlileri ve çiftçiler. Bunu engellemek için 1 Ocak 1955 yılından sonra doğanlar artık tek bir emeklilik kanununa tabi olacaktır. APG (Genel Emeklilik Kanunu) 1 Ocak 2005 yılında yürürlüğe girmiştir. Buna göre herkes 45 yıl sigortalılık süresi, 65 yaş şartıyla emekli olabilecek ve çalışma hayatları boyunca aldıkları net ücretlerin ortalamasının yüzde 80'i kadar emekli maaşı alabileceklerdir. Bunun için her bir sigortalıya her yılsonunda yeniden değerlendirme yapmak üzere bir hesap oluşturulmuştur. Örneğin, 1 Ocak 2005 yılından önce 15 yıl çalışması ve 1 Ocak 2005 yılından sonrası için de 30 yıl çalışması bulunan bir sigortalı için hesaplanacak olan emekli aylığının üçte biri tabi olduğu eski kanuna göre üçte ikisi ise Genel Emeklilik Kanununa göre hesaplanacak ve toplam tutarı ödenecektir.

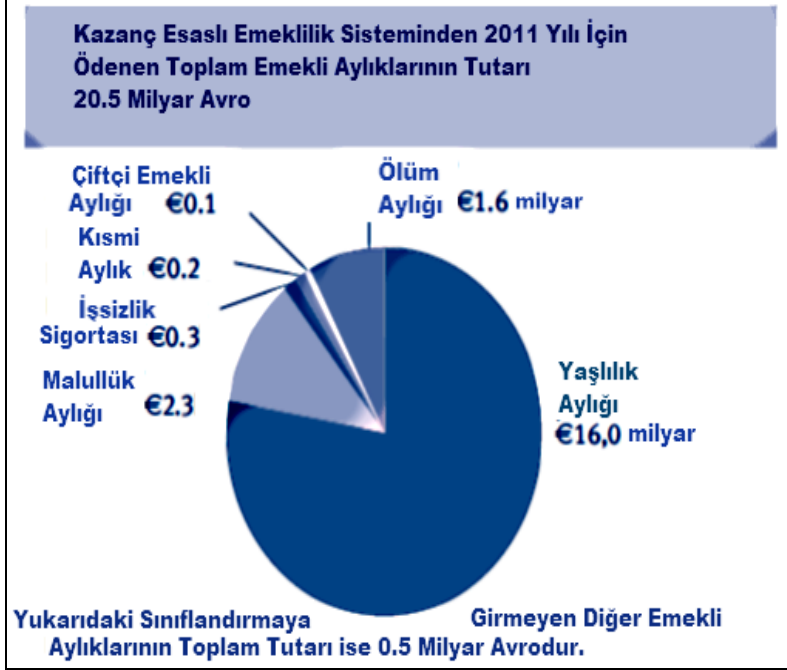
3 FİNLANDİYA

Finlandiya sosyal güvenlik sistemi iç bileşenden oluşmaktadır: önleyici sosyal ve sağlık politikaları, sosyal ve sağlık hizmetleri ve sosyal sigorta. Finlandiya sosyal güvenlik sisteminin ayırt edici özelliği ise zorunlu ve yasal olmasına rağmen sosyal sigortalıların büyük çoğunluğunun özel sigorta kurumlarının kapsamında bulunmasıdır. Örneğin tarım alanında faaliyet gösterenlerin büyük çoğunluğu özel sigorta kurumları kapsamında bulunmaktadır.

Finlandiya’da tarım sektöründe faaliyet gösterenler için primli sosyal güvenlik sistemi MELA (Çiftçi Sosyal Güvenlik Sistemi) Kurumu altında yürütülmektedir. Emeklilik sigortasının yanında, MELA ayrıca yasal iş kazası sigortası hizmetleri de vermektedir. Finlandiya sosyal güvenlik sistemi esasında ikiye ayrılmaktadır: asgari güvence sağlayan genel emeklilik düzenlemesi ve kazanç esaslı emeklilik düzenlemesi. Kazanç esaslı emeklilik sistemi ise ücret karşılığı çalışanlar ile işverenlerin(tarım sektörü dahil) aynı şartlar altında sigortalılık statüsü taşımalarını ve bunun sonucu olarak da sağlanan yardımların aynı olmasını gerektirmektedir. Kazanç esaslı emeklilik düzenlemesi tanımlanmış katkı sistemidir ve kısmi olarak finanse edilmektedir. 2005 yılı sonunda özel sektör emeklilik sigortası fon büyüklüğü 73,5 milyar avro olmuş ve bu tutar ödenmekte olan emekli aylıklarının üçte birine eşittir. Emeklilik sigortası fonunun yüzde 89’u özel sektör sigorta kurumlarında, yüzde 10’u kamu emeklilik

fonlarında, yüzde 1'i ise deniz adamları ve çiftçiler emeklilik sigorta fonunda bulunmaktadır.

Şekil 3-1 2011 Yılı İtibariyle Sigorta Kollarından Yapılan Ödemelerin Dağılımı

Kaynak: <http://www.lpa.fi/526/3275>, 2012

Sosyal Sigortalar Kurumu (KELA) tarafından sağlanan sosyal güvenlik, Finlandiya'da yaşayan herkes için asgari bir güvence sağlamaktadır. Sağladığı asgari sosyal güvenliğin yanında ayrıca genel sağlık sigortası, aile yardımları, işsizlik sigortası ve barınma ile bakıma muhtaç kimselerin geçinmesi gibi diğer yardımlar da

KELA tarafından kapsam altına alınmıştır. Kazanç esaslı sosyal güvenlik sistemi ise ücret karşılığı çalışan işçiler ve işverenleri kapsam altına almakta ve sigortalıların kazancına göre yaşlılık, malullük ve aile sigortası hizmetlerini vermektedir.

İşçiler, işverenler ve diğer alanlarda faaliyet gösteren kimseler için kazanç esaslı sosyal güvenlik sistemi ile tarımsal alanda faaliyet gösterenler için kazanç esaslı sosyal güvenlik sistemi benzer olmasına rağmen aralarında farklılıklar bulunmaktadır. En önemli farklılıklar;

- Tarım alanında faaliyet gösterenler için erken emeklilik uygulaması farklılık gösterir.
- Tarım alanında faaliyet gösterenler için iş kazası sigortası zorunlu iken diğerleri için isteğe bağlıdır.
- Tarım alanında faaliyet gösterenler daha düşük düzeyden kazanç beyan edildiği için diğerleri ile karşılaştırıldığında daha düşük prim ödeme durumundadırlar.

Finlandiya sosyal güvenlik sisteminin işlevi, işgücü piyasası veya örgütler ile hükümet arasındaki üçlü müzakerelerle tayin edilir. Bunun amacı ise sosyal güvenlik alanındaki uygulamalarda meydana gelen değişikliğin toplumun geniş bir kesiminin katılımıyla yapılmasını sağlamaktır.

MELA, çiftçilerin yanında ayrıca hayvancılıkla uğraşanları, balıkçıları ve ormancılık alanında faaliyet gösterenleri kapsam altına almaktadır. 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren işi ile ilgili burs alan sanatçılar ve

araştırmacılar da MELA tarafından kapsam altına alınmışlardır.

Tarım alanında faaliyette bulunanların çiftlikleri ile ilgili diğer alanlarda yaptıkları faaliyetler de MELA tarafından kapsam altına alınmıştır. Tarım alanında faaliyet gösterenler için sigortalılık ile ilgili düzenlemeler Çiftçi Emeklik Kanununda yer almasına rağmen iş kazası ve erken emeklilik ile ilgili düzenlemeler ayrı ayrı kanunlarda düzenlenmişlerdir.

Finlandiya’da tarımın yapısal değişimi çok güçlü olmuştur. MELA kapsamında 84.000 çiftçi, 59.000 tarımsal işletme bulunmakta ve 160.000 kişi gelir veya aylık almaktadır. Gelir veya aylık alanların sayısının sigortalı sayısında çok fazla olması, hükümetin sosyal güvenlik sisteminin aradaki maliyetini büyük miktarda katkı yaparak karşılamasına sebep olmaktadır. Ayrıca, tarımsal alandaki sosyal politikalar tarım alanındaki gelir politikalarının da bir parçası olmuş ve Finlandiya’nın Avrupa Birliği’ne üye olması bunun önemi azaltmamıştır.

Şekil 3-2 2011 Yılı Sonu İtibariyle Aylık Bağlanan Kişi Sayısı

Aylık Türü ve Cinsiyete Göre 31.12.2011 Tarihi İtibariyle Aylık Bağlanan Kişi Sayısı			
Aylık Türü	Erkek	Kadın	Toplam
Yaşlılık Aylığı	484 698	650 244	1 134 942
Malullük Aylığı	135 888	124 565	260 453
- Emekli Yaşından Önce	124 502	111 309	235 811
- Rehab. Yardımı	11 413	13 312	24 725
İşsizlik Sigortası	9 029	13 988	23 017
Çiftçi Emekli Aylığı	8 630	13 522	22 152
Kısmi Süreli İş Aylığı	11 648	15 873	27 521
Ölüm Aylığı	49 503	234 996	284 499
- Dul Eş	38 612	224 080	262 692
- Çocuklar	10 891	10 917	21 808
Toplam Aylık Alanlar	653 500	829 541	1 483 041
Bir sigortalı Birden Fazla Emekli Aylığı Alabilir.			

Kaynak: <http://www.lpa.fi/526/3275>, 2012

Finlandiya’da sosyal güvenlik sisteminin parçalı yapısına karşın, farklı sigorta kollarının bir arada toplandığı MELA, kanunla kurulmuş bir sosyal güvenlik kurumudur. Bu özel durumundan ve devletin önemli derecede katkı yapmasından dolayı, devletin temsilcileri MELA’nın idaresinde etkin görev almaktadır. Sosyal İşler ve Sağlık Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, Maliye Bakanlığı temsilcileri yönetim kurulunda yer almaktadır. Ancak sigortalıların temsilcileri yönetim kurulunda sayıca daha fazladır.

MELA’nın yasal statüsü temelde tek çatı altında bir kurumla faaliyette bulunmanın daha az maliyetli

olmasına dayanmaktadır. Bu kapsamda MELA, diğer sosyal güvenlik kuruluşlarının bir yıllık ortalama giderlerinin yarısı kadar gider yaparak başarılı bir performans göstermiştir denilebilir. Diğer taraftan MELA bölgesel olarak da geniş bir örgüt ağına sahiptir. Bugün 58 bölgede ve 200 yerel ofiste faaliyet göstermektedir. İleriki yıllarda MELA, daha çok elektronik hizmet kanallarını(internet, telefon hizmetleri) kullanmayı planlamaktadır.

MELA faaliyetlerine 1970 yılında emeklilik sigortası kapsamında başlamıştır. Zamanla erken emeklilik, iş kazası, meslek hastalığı sigorta kollarını kapsar hale gelmiştir. Son zamanlarda kapsam altına ayrıca işi dolayısıyla burs alan sanatçıları ve araştırmacıları da almıştır.

MELA tarafından sağlanan sosyal güvenlik ve buna ilişkin verilen hizmetler ile tarım alanında faaliyet gösterenlere yaşlılık aylığı, malullük aylığı ve bununla ilgili rehabilitasyon hizmetleri, kısmi süreli çalışmadan dolayı emeklilik ve diğer sigorta kuruluşları ile benzer şekilde işsizlik sigortası hizmetleri verilmektedir. Bunun yanında ayrıca MELA tarafından topluluk hayat sigortası ve aile sigortası yapılmaktadır.

İş kazası sigortasından günlük bazda iş göremezlik ödenekleri verilmekte ve iş kazası ve meslek hastalığı sonucu kısmi yardımlar ve rehabilitasyon önlemleri alınmaktadır. Malul olma şartı aranmaksızın erken emeklilik sistemi ile genç yaşta tarım alanında faaliyette bulunanlar desteklenmektedir. Bununla, tarım sektöründe aktif oranın pasif oranı yakalaması hedeflenmektedir.

Kısa vadeli hastalık yardımları 4 iş gününden fazla 10 iş gününden az olmak şartıyla verilemekte ve sigortalıların ekonomik durumuna katkıda bulunmaktadır. Çiftçiler özellikle de hayvancılıkla uğraşanlar için yıl içinde faaliyete ara verme imkanı tanınmıştır. Ara verilen süre de sigortalılık süresinden sayılmaktadır. 2010 yılından başlamak üzere bu imkan kürk ve ren geyiği üreticilerine de tanınmıştır. Yukarıda sağlanan yardımlardan faydalanmak için bir çiftçinin Çiftçi Emeklilik ve İş Kazası Sigorta Kanununa göre sigortalı olması gerekmektedir.

3.1 Sosyal Güvenliğin Finansmanı

Finlandiya sosyal güvenlik sistemi ise işçi primleri, sigortalı primleri ve vergilerle finanse edilmektedir.

MELA tarafından gelir ve aylıkların finansmanını temel ilkelerini yasama organı belirlemektedir. Sosyal güvenliğin finansmanı üç kategoriye ayrılmaktadır:

1. Emeklilik sigortasının finansmanı
2. İş kazası ve meslek hastalığının finansmanı
3. Tarımsal faaliyete hastalık, dinlenme gibi nedenlerle ara verilen sürelerin finansmanı.

3.1.1 Emeklilik Sigortasının Finansmanı

Tarım alanında faaliyette bulunanlar için emeklilik sigortasının finanse edilen kısmını her çiftçinin kişisel kazancına göre genel emeklilik sisteminde ödenmesi gereken prim ile tarım alanında faaliyette

bulunanlardan kesilen prim tutarı arasındaki fark oluşturmakta ve fark devlet tarafından karşılanmaktadır.

Genel prim oranı yıllık olarak Sosyal İşler ve Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenmekte ve bu oran 2009 yılı için alınan brüt ücretin yüzde 20,8’idir. Tarım alanında faaliyette bulunanlar yıllık yaklaşık 23.000 Avro prime esas kazanç üzerinden genel emeklilik sisteminde ödenmesi gereken primin yarısını öderler. Yıllık kazançlarının bu tutarı aşması durumunda ödedikleri prim oranları genel emeklilik sisteminde alınan prim oranına doğru artırılır. Ancak düşük gelir düzeylerinden dolayı, çiftçiler uygulamada yüzde 11’lik prim oranı üzerinden primlerini ödemektedirler. Bunun sonucu olarak devletin finanse ettiği genel emeklilik sistemindeki ödenmesi gereken prim tutarı ile uygulamada ödenen prim tutarı arasındaki fark büyük miktarda olmaktadır. Son yıllarda devlet çiftçiler için ödediği emekli maaşlarının yüzde 80’ini finanse etmektedir. Tarım alanında faaliyette bulunanlardan tabi olduğu prim oranları ise kanunda belirtilmektedir.

3.1.2 İş Kazası Sigortasının Finansmanı

Tarım alanında faaliyette bulunanlar, çalışılan saatler için zorunlu iş kazası sigorta priminin yaklaşık üçte birini ödemektedirler. Ödenen prim oranı yıllık kazanç üzerinden yaklaşık %2,4 oranında ödenmektedir. Çalışılan saatler dışındaki boş zamanlar için iş kazası sigorta primi ise alınan bu primlerle finanse edilmektedir. Bu anlamda prim sistemi rezerv bir fonlama aracı olarak da işlev görmektedir.

3.1.3 Çiftçilerin Yıl İçinde Ara Vermeleri Durumunda Çalışılmayan Zamanların Finansmanı

Devlet, yıllık olarak işe ara vermelerin finansmanından sorumludur. Hastalık veya kısa dönemli iş göremezlik durumlarda karşılaşılan maliyetler için tarım alanında faaliyette bulunanlardan kazancına göre prim alınmaktadır. Genel emeklilik sistemindeki ödenmesi gereken prim tutarı ile ara vermeler için tarım alanında faaliyette bulunanlardan kazanca göre alınan prim arasındaki fark devlet tarafından karşılanmaktadır.

3.2 Çiftçi Emeklilik Kanunu

Finlandiya'da yaşayan ve tarımsal alanda faaliyet gösterenler bu Kanunda öngörüldüğü gibi, yaşlılık, malullük ve ölüm sigortası kapsamında Çiftçi Sosyal Sigortalar Kurumuna beyan etmelidir. Çiftçi bir AB veya AET ülkesinde yaşıyorsa Finlandiya'da ikamet etmek gerekli değildir.

Çiftçi: Tarım girişimciler anlamına gelir. Kanun kapsamına girenler; kendi hesabına yaptığı veya ortak olduğu tarım işletmesi veya tarım arazisi en az beş hektar olanlar, mesleği balıkçılık olanlar, ren geyiği yetiştiricileri ve bunların aile üyeleridir.

Tarım arazisi, yıllık işgücü geliri hektar başına prime esas kazancın tespitinde dikkate alınır. Örneğin ilk 12 hektar için 1175,30 Avro prime esas kazanç üzerinden prim ödenir.

Tablo 3-1 Tarım Arazisi Büyüklüğüne Göre Uygulanan Prime Esas Kazanç

Tarım Arazisi Büyüklüğü	Avro
İlk 12 hektar için	1175.30
Sonraki 10 hektar için	477.48
Sonraki 10 hektar için	321.34
Sonraki 30 hektar için	101.00
Geri kalan tarım arazisi için	18.34

Kaynak: <http://www.lpa.fi/526/3275>, 2012

Çiftçi Emeklilik Kanunu (MYEL) 18 ile 68 yaş arasında Finlandiya’da ikamet eden çiftçileri ve tarımsal işletmede çalışan ailelerini kapsamaktadır. Kapsam altına girmek için çiftçinin en az 5 hektar tarım arazisi olmalı ve kendi hesabına çalışması gerekmektedir. Tarım arazisinin büyüklüğünü ölçerken, içinde bulunan ormanlık alanların büyüklüğünün bir kısmı da dikkate alınır.

Üretken orman arazisi yıllık işgücü geliri hektar başına prime esas kazancın tespitinde dikkate alınır.

Tablo 3-2 Tarım Arazisi Büyüklüğüne Göre Uygulanan Prime Esas Kazanç

Üretken Orman Arazisi Büyüklüğü	Avro
Güney Finlandiya, ilk 120 hektar için	45.86
Sonraki 280 hektar için	22.93
Orta Finlandiya, ilk 150 hektar için	36.69
Sonraki 350 hektar için	18.34
Kuzey Finlandiya, ilk 200 hektar için	27.52
Sonraki 500 hektar için	13.76

Kaynak: <http://www.lpa.fi/526/3275>, 2012

MYEL'e göre tarım sigortalılığının diğer bir kriteri ise 18 yaşından itibaren en az 4 ay süreyle tarım alanında kendi hesabına çalışmak ve her yıl için beyan edilen gelirinin en az 3.027,28 avro olmasıdır. MYEL tarafından kapsam altına alınan çiftçilerin yanında meslek olarak balıkçılık işiyle uğraşanlar yanlarında işçi çalıştırma şartı aranmadan ve ren geyiği yetiştiriciliği ile kendi hesabına uğraşanlar da kapsam altına alınmıştır.

3.2.1 Malullük Sigortası

Son 1 yıl içinde yapılacak kontroller sonucu çalışma gücünün en az beşte ikisinin kaybı halinde malullük maaşı almaya hak kazanır. Çalışma gücünün en az beşte üçünün kaybı halinde malullük maaşı emekli maaşı kadar olur. Diğer durumlarda çalışma gücünün alt sınır olan beşte ikisinden farklı oranlarda kaybı

durumunda kısmi malullük aylığı bağlanır. Kısmi malullük aylığı ise tam malullük aylığının yarısıdır.

3.2.2 Erken Emeklilik Sigortası

Çiftçi erken emeklilik aylığı tarımsal faaliyetin sona ermesine bağlı olarak 56-60 yaş arası çiftçilere verilmektedir. Ancak tarımsal arazinin ya da işletmenin tamamen başkalarına devredilmesi, diğer kimselerin tarımsal arazisine katılmak üzere kiralanması durumunda yaşı 63'ten küçük olması gerekmektedir. Bu sigortadan ödenen gelir ya da aylık çiftçinin kendisine, eşine ya da ölmesi durumunda geride kalan eşine verilmektedir. Tarımsal faaliyetini sona erdiren kimsenin eşi de erken emeklilik gelirinin verilmesi için talepte bulunabilir.

Erken emeklilik geliri iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısmı MYEL'e göre çiftçiye ödenmesi gereken malullük aylığından, ikinci kısmı ise tarımsal faaliyetini sona erdirmemiş olsaydı genel emeklilik sigortası kapsamında alacağı malullük aylığına tamamlanacak kısmi aylıktan oluşur.

3.2.3 Çiftçilerin Yıl İçinde Tarımsal Faaliyete Ara Vermeleri

Çiftçilerin yıl için tarımsal faaliyetlerine ara vermeleri Çiftçi Dinlenme Hizmetleri Kanunu ve buna ilişkin Kararnameye dayanmaktadır. Sosyal İşler ve Sağlık Bakanlığı kanunun uygulanması ile ilgili denetim görevlerini yerine getirir. MELA, bu kanunun uygulamadan sorumlu kurumudur.

Çiftçi dinlenme hizmetleri yılda 26 gün izin hakkını ücret karşılığı olmadan çiftçilere tanımış ve 26 günden sonraki 120 saat için sübvansiyon desteği vermektedir. Bu haktan faydalanabilmek için Çiftçi Emeklilik Kanununa tabi olmak gibi bazı özel şartların taşınması gerekmektedir. Tarım arazisi olanlar, hayvancılıkla uğraşanlar bu haktan faydalanabilir.

Hastalık ya da iş göremezlik durumunda doktor raporu olmadan en fazla 7 gün için, doktor raporu olması durumunda en fazla 300 gün için verilir. Rehabilitasyon ve mesleki sağlık faaliyetlerinde bulunulan süre boyunca verilir. 10 yaşından küçük çocuğu hastalananlara en fazla 7 gün için verilir. Özel bakım gerektirmesi durumunda 16 yaşında küçük çocukların ailelerine verilmektedir. Analık veya babalık izninin kullanıldığı süre boyunca Finlandiya Sosyal Güvenlik Kurumu(KELA) tarafından sağlanan yardımlara göre verilir. 3 yaşından küçük çocuğu olanlara analık veya babalık sigortasından alınan gelirin süresi bitiminden itibaren 3 yaşına kadar her yıl için 100 gün verilir. Yetişkinlerin eğitim görmesi durumunda en fazla 15 gün için verilir. Malullük durumunda ya da çiftçinin ölümü durumunda 60 gün için verilir.

**Tablo 3-3 2000-2011 Yılları Arasında
Çiftçi Dinlenme Hizmetleri-Kişi Sayısı ve
Devlet Katkısı**

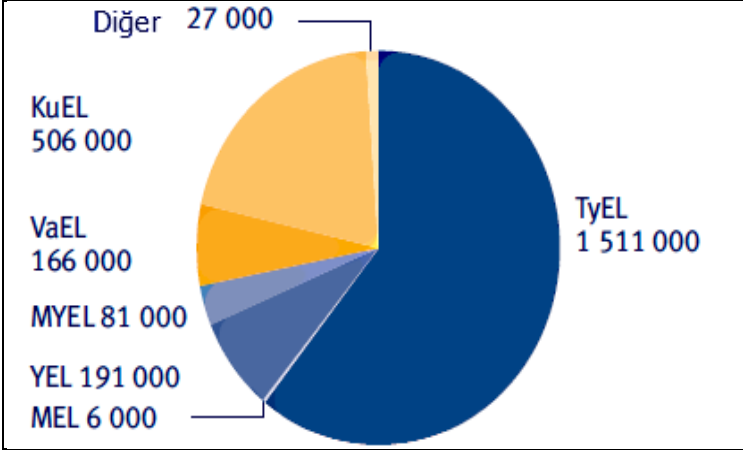
Yıllar	Çiftçi Sayısı (Yararlanma Şartlarını Taşıyan)	Çiftçi Dinlenme Hizmetlerinden Faydalanan Kişi Sayısı	Devlet Katkı Tutarı Milyon Avro
2000	45 254	4 887	150
2001	43 128	5 064	166
2002	41 114	5 047	173
2003	39 186	5 776	184
2004	37 059	5 241	184
2005	34 197	5 193	190
2006	32 981	4 766	188
2007	30 621	4 931	186
2008	28 878	4 838	186
2009	27 119	4 862	190
2010	25 785	4 551	200
2011	24 600	4 551	204

Kaynak: <http://www.lpa.fi/526/3275>, 2012

Kural olarak Finlandiya Sosyal Güvenlik Kurumu, diğer meslek kollarında sigortalı sayılanlara sağladığı hakların ve yardımların aynısını(örneğin, emeklilik, malullük aylığı veya işsizlik ödeneği) tarım

sigortalılarına da sağlamaktadır. Bundan farklı olarak tarım sigortalılarına yasal emeklilik yaşına gelmeden özel emekli aylıkları verilmektedir. Bu aylıkların tutarı ise daha çok tarım arazisinin büyüklüğüne, çalışılan gün sayısına ve gelire bağlıdır.

Şekil 3-3 2010 Yılı Sonu İtibariyle Farklı Sigorta Kanunlarına Tescilli Sigortalı Sayısı

Kaynak: Finnish Centre for Pensions Pocket Statistics 2012, ss.1-24

Şekil 2-3'te, KuEL: Yerel Yönetimler Sigortalar Kanunu; VaEL: Kamu Görevlileri Sigortalar Kanunu; MYEL: Çiftçi Sigortalar Kanunu; YEL: Kendi Hesabına Çalışanlar Sigortalar Kanunu; MEL: Denizciler Sigortalar Kanunu; TyEL: Hizmet Akdine Tabi Çalışanlar Sigortalar Kanununu ifade etmektedir.³¹

³¹ HİETANİEMİ, M. and RİTOLA S., "The Finnish Pension System", Finnish Centre For Handbooks, Eläketurvakeskus 2007:6, s.1-14

Tablo 3-4 Yıllık Kazanç Üzerinden Ödenen Prim Tutarı (53 yaş altı için-2010)

MYEL Yıllık Kazanç	5 000 €	10 000 €	20 000 €	30 000 €
MYEL Emeklilik ve Topluluk Sigortası Primi	532 €	1 051 €	2 090 €	3 285 €
MATA İş Kazası Sigortası Primi	53 €	90 €	165 €	240 €
Ödenmesi Gereken Zorunlu Prim	585 €	1 141 €	2 255 €	3 525 €
İsteğe Bağlı Mesleki Olmayan (MATA) İş Kazası Sigorta Primi				
• Prim tutarından indirilen	67 €	67 €	109 €	157 €
• İndirim Yapılmayan	95 €	95 €	157 €	229 €

Kaynak: MELA Security For Grant Holders, 2010, ss.1-12

MYEL, yaşlılık, malullük ve aile reisinin ölümü halinde aylık bağlamaktadır. Aylık bağlama oranı 18-52 yaş arası için %1,5; 53-62 yaş arası %1,9; 63 yaş ve üstü için %4,5'tir.

Tablo 2-4'te yer alan MATA iş kazası sigortası ise tarım sigortalılar dışında sadece Finlandiya'da bilimsel çalışmalarda bulunan kişilerin tabi olduğu sigorta koludur. Tarım sigortalılar açısından ele alındığı zaman tablonun sadece MYEL emeklilik ve topluluk sigortası primleri tarım sigortalılar için uygulanmaktadır.

Topluluk sigortası primi ise tarım sigortalısının ölümü halinde toptan olarak geride kalan aile üyelerine yapılacak ödeme karşılığında ödenmesi gereken primdir.³²

4 FRANSA

4.1 Tarım Sosyal Güvenlik Sistemine Genel Bakış

Fransa’da çiftçiler, bunların aileleri ve tarım işçileri için bir sosyal güvenlik sistemi mevcuttur. Fransa’da toplam bütçe harcamalarının yaklaşık yüzde 42’si tarım için yapılmaktadır. Fransa’da tarım alanında faaliyette bulunanlar için sosyal güvenlik sistemi kısmen devlet bütçesi ve diğer kaynaklarla (tütün ve alkol vergileri) finanse edilmektedir. Çiftçilerin ödediği prim sosyal güvenlik tarafından yapılan harcamaların sadece yüzde 18’ini oluşturmaktadır. Ancak çiftçiler için bütçeden özel sosyal güvenlik kurumlarına yapılan yardımların çiftçilere imtiyazlı bir politika uygulandığını gösterip göstermediğini anlamak için Fransa sosyal güvenlik sistemi örgütlenmesine bakmak gerekmektedir. Fransa’da tek bir sosyal güvenlik sistemi olmayıp daha çok birkaç mesleğe özgü düzenlemeler/sistem vardır. Sistemler arasındaki dengesizliklerin nedeni ise demografiktir. Bu durum hem çiftçiler için hem de balıkçılar, maden ve demiryolu işçileri için geçerlidir. Bu

³² <http://www.mela.fi>, 2012

farklı sistemler arasında mali dengesizlikleri giderecek önlemlerin alınması ise bir meslek grubuna imtiyazlı davranıldığını göstermemektedir. Demografik dengesizlikler çoğu ülkede yaşanmasına rağmen sadece tek çatı altında toplanmış özerk bir sosyal güvenlik kurumunun olmaması durumunda daha görünür olmaktadır.

Fransa'da MSA (Mutualite Sociale Agricole), tarım sektöründe çalışan herkesi (çiftçiler, tarım işçileri ve bunların aileleri) zorunlu sosyal sigorta kapsamına almakta olup, 6 milyondan fazla sigortalıya hizmet etmektedir. Ülke genelinde 35 ofisi ile her yıl 27,1 milyar avro sigorta yardımıyla bulunmaktadır.

MSA bütün sigorta kollarını kapsamaktadır; sadece sağlık, aile, emeklilik sigorta kollarını değil aynı zamanda iş kazası ve meslek hastalığı sigorta kolları ile primlerin toplanması görevini yerine getirmektedir. Gelir ve aylıkların ödenmesine ek olarak, MSA ayrıca işverenlerden ve kendi hesabına çalışanlardan alacağı olan genel sigorta primlerinin toplanmasını ve kontrolünü de yapmaktadır. Ortak olduğu kuruluşlar adına, MSA emeklilik, sağlık ve sosyal güvenlik ile ilgili ek sosyal yardımları da yapmaktadır. Ayrıca, MSA mesleki sağlık ve iş güvenliği ile ilgili alanlarda insiyatif almaktadır. Bunun bir parçası olarak da MSA tarım işletmesi sahipleri, işverenler, tarımsal işçiler gibi kendi hesabına çalışanları, bunların ailelerini ve emeklileri de kapsam altına almaktadır.

Bütün sigorta kollarını aynı anda kapsamanın sigortalılar için sosyal haklardan faydalanmanın en etkin yolu olmasını sağlarken sosyal yardımlar ve sosyal

güvencenin birleşiminden oluşan sosyal refaha bütüncül bir bakış açısı, MSA'nın daha tutarlı ve etkin bir politika izlemesine neden olmaktadır. Böylelikle diğer sosyal refah sistemleri ve politika yapıcılarla kurulan ilişkiler tarım sektöründe çalışanların ihtiyaçlarına en iyi şekilde cevap vermiş olacaktır.

Zorunlu sosyal sigortalılığın yanında, kırsal kesimde yaşayan insanlar için sosyal ve sağlık politikaları da yürütülmektedir. Bu anlamda MSA geniş bir hizmet ağına sahiptir:

- Bütün sigortalılar için: AVMA merkezleri ve MSA tatil köyleri
- Emekliler için: MARPA, kırsal kesimden gelen emekliler için emekli evleri ve PRESENCE VERTE ağı, elektronik güvenlik sistemi.
- Maluller için: SOLİDEL ağı, tarım sektöründe korumalı işyerleri ve konaklama ve yardım merkezleri.
- Bütün kırsal kesim için: Groupama ve Familles Rurales işbirliği ile kurulan FOURMI VERTE, insanlar için ulusal hizmet platformu.

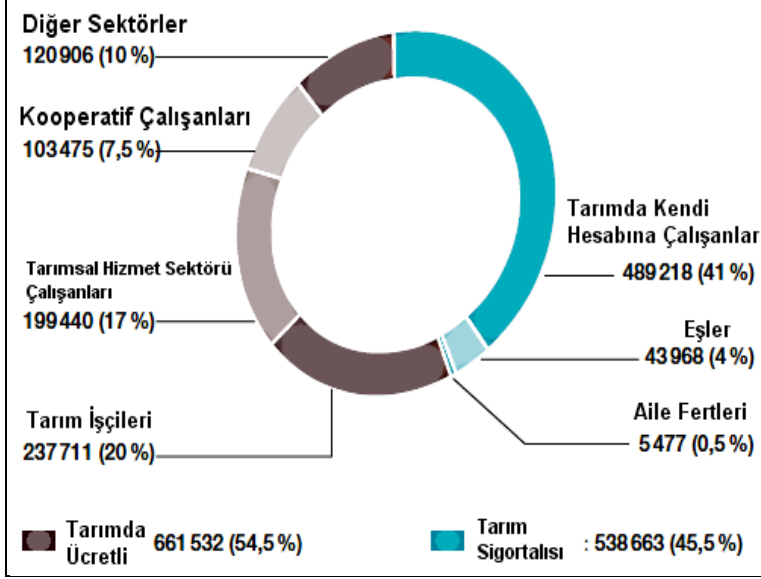
Bütün bu hizmetlerinin ötesinde MSA, üyelerine daha yakın durabilmek için merkezîyetçi olmayan bir örgüt tipi şeklinde kurulmuştur. “Merkez Fonu” (The Central Fund), MSA'yı ulusal düzeyde temsil etmektedir. Bölgesel düzeyde her biri sigortalı üyelerle iletişim kurabilecek 35 civarında birim ve birimler arası yerel fon mevcuttur. Bu sistem 1400'ü sosyal çalışmacı ve 600'ü doktor/dışçiden oluşmak üzere bünyesinde 18000 işçi çalıştırmaktadır. Bu ortak yapının bir sonucu olarak her 5

yılda bir tarım sektöründe çalışanlar kendi temsilcilerini seçmek için toplanmaktadır. Yaklaşık üç milyon çiftçi, işveren, tarım işçisi ve emekli 27000 bölge temsilcisini seçmek için oy kullanırlar. Seçilen bölge temsilcileri kendi aralarından 2000 kişiyi birimlerde, birimler arasında ve ülke genelinde idareci olarak seçerler.

4.2 MSA 2011 Değerlendirmesi

2011 yılı için 5,6 milyon kişi MSA tarafından sağlanan yardımlardan yararlanmaktadır. Ülke genelinde 26 milyon kişi istihdam edilirken bunun 1,2 milyon kişisi tarımda kendi hesabına çalışan ve tarım işçilerinden oluşmaktadır. Tarımda kendi hesabına çalışanlar %45,5 ve tarım işçileri %54,5 oranında dağılıma sahiptir.

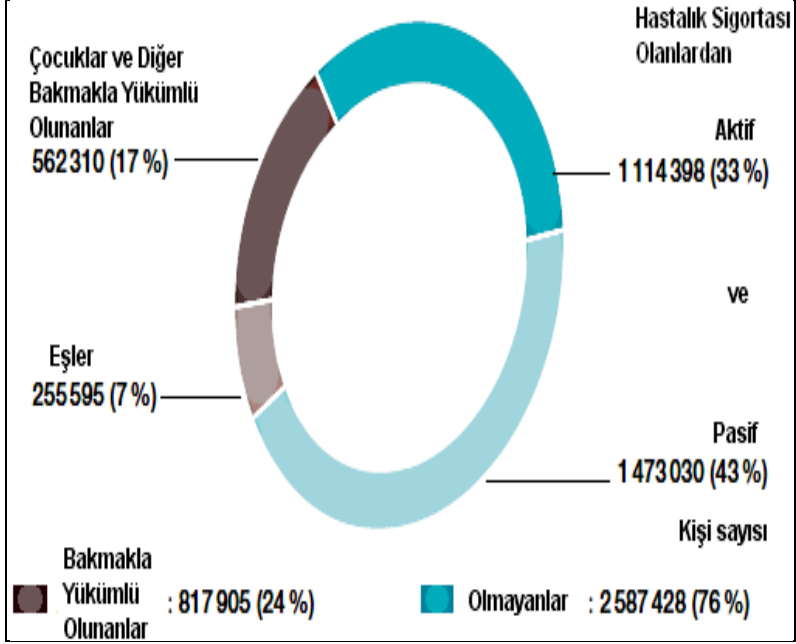
Şekil 4-1 Tarım Sigortasında Kendi Hesabına ve Ücretli Çalışanların Dağılımı

Kaynak: 2011Rapport d'activité de la MSA

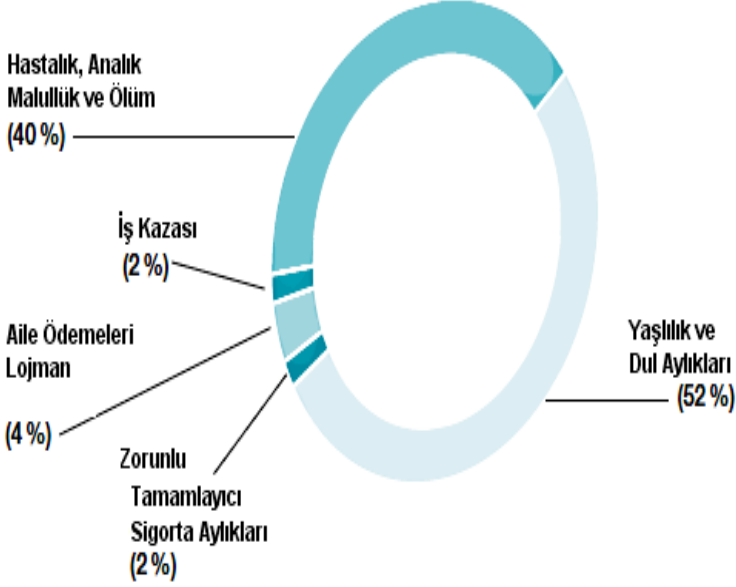
3,4 milyon kişi hastalık sigortası kapsamı altında olup bu Fransa nüfusunun %5,4'üne eşittir.

Şekil 4-2 Tarım Sigortasında Hastalık Sigortası Kapsamında Olanlar

Kaynak: 2011Rapport d'activité de la MSA

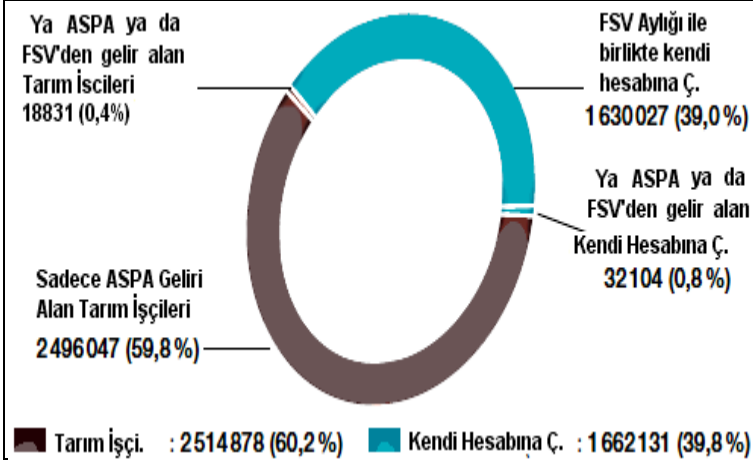
Şekil 4-3 2011 Yılında Yapılan 27,5 Milyar Avronun Sigorta Kolları Bakımından Dağılımı

Kaynak: 2011 Rapport d'activité de la MSA

2011 yılında 3,6 milyon yararlanıcı için 4,2 milyon emekli aylığı ödenmiştir. Bu durum ise emekli olanlardan hem tarımda kendi hesabına çalışanlar hem de tarım işçilerinin %17,1'inin birden fazla aylık/gelir aldığını göstermektedir.

Şekil 4-4 Birden Fazla Aylık/Gelir Alan Tarımda Kendi Hesabına Çalışan ve Tarım İşçileri Emeklileri

FSV: Yaşlılık Aylığı Fonu; ASPA: Yaşlılık Geliri Fonu. Tarım İşçileri ve Tarımda Kendi Hesabına Çalışanlardan Emekli olmuş ve ayrıca FSV ve ASPA geliri/aylığı alan emekli sayılarının dağılımını gösterir şekildir. Kaynak: 2011Rapport d'activité de la MSA

4.3 İş Kazası Sigortası

2010 ve 2011 yılları arasında bildirilen iş kazalarında %1,1 oranında bir azalma meydana gelmiştir. 1,6 milyon tarım işçisi iş kazası sigortası kapsamında iken 600 bin tarımda kendi hesabına çalışan sigortalı iş kazası sigortası kapsamındadır. Tarım işçileri için 2011 yılında bildirilen iş kazaları 79 814 iken tarım sigortalıları için 28 361'dir.

4.4 Emeklilik

Tarımsal işletmeyi kendi adına işleten kimseler, bunların eski eşleri(1 Ocak 2009 tarihinde kaldırıldı), tarımsal işletmeyi kendi hesabına işleten kimsenin ortakları, yardımcı aile fertleri, MSA'ya prim ödeyerek hem zorunlu hem de tamamlayıcı emeklilik sisteminden faydalanmaktadırlar. Bu anlamda MSA, tarımda kendi hesabına çalışanların hem zorunlu hem de tamamlayıcı emeklilik hizmetlerini yerine getirmektedir.

Tarım sektöründe kendi hesabına çalışanların zorunlu emekliliği oluşumu:

- Temel emeklilik iki kısma ayrılır: tarımda kendi hesabına çalışma asıl iş olarak yapıldığı zaman hak kazanılan tam emeklilik ve kısmi emeklilik.
- Zorunlu olan tamamlayıcı emeklilik sistemi tarımsal işletmeyi kendi hesabına çalıştıranlar için 2003 yılında, tarımsal işletmeyi kendi hesabına işleten kimsenin ortakları ve yardımcı aile fertleri için ise 2011 yılında kurulmuştur.

Tarım sektöründe temel emeklilik hakkında faydalanmak için yasal yaş sınırı vardır. Aşağıdaki tabloda yaş itibariyle emeklilik düzenlemeleri yer almaktadır. Buna göre sigortalılık süresinde bir eksiklik olursa, tam emekli aylığı almak için beklenmesi dışında emeklilik aylığında kalıcı şekilde indirim söz konusu olacaktır. Tam aylığa hak kazanma yaşı sigortalılık süresi ne olursa olsun emekli olunan yaş anlamına gelmektedir. Bu durum ayrıca sigortalının doğum tarihine de bağlıdır.

1 Temmuz 2011 tarihinden itibaren, emekliye ayrılma yaşı 60 yaşından 62 yaşına çıkmıştır. Kasım 2011 yılında kamu maliyesini dengelemek için 2010 emeklilik reformu programı hızlandırılmıştır. 1952 yılında doğmuş olan kişiler için emeklilik yasal yaşı 4 ay yerine 5 ay artırılabacaktır. 2017 yılında, yasal emeklilik yaşı 1955 yılından itibaren doğanlar için 62'dir. Tam aylığa hak kazanma yaşının elde edilmesinde de aynı usul uygulanır.

Tablo 4-1 Yasal Emeklilik Yaş Tablosu, 2012

YASAL EMEKLİLİK YAŞ TABLOSU			
Doğum Tarihi	Emeklilik Yaşı	Tam Emekli Aylığı Alma Yaşı	Ya da Hayat Sigortası Süresi
30/06/1951 Öncesi	60	65	162x4 ay
01/07/1951 ile 31/12/1951 arası	60 yaş 4 ay	65 yaş 4 ay	163x4 ay
1952	60 yaş 9 ay	65 yaş 9 ay	164x4 ay
1953	61 yaş 2 ay	66 yaş 2 ay	165x4 ay
1954	61 yaş 7 ay	66 yaş 7 ay	165x4 ay
1955 ve sonra	62	67	166x4 ay

Kaynak: Ma retraite mode d'emploi le guide pour comprendre et préparer sa retraite³³

Emeklilik için gereken sigortalılık süresi yeterli değilse, belirli koşullar altında erken emeklilik imkanı tanınmıştır:

³³ www.info-retraite.fr, 2012

- Engelli çalışanlar için 55 yaşında erken emekli olma imkanı vardır,
- Çalışma hayatının gereklerini yerine getirmede güçlüklerin yaşanması durumunda 60 yaşında erken emekli olunabilir,
- Uzun bir çalışma hayatı olanlar 56 yaşında erken emekli olabilir,
- Çalışma hayatına adapte olamayanlar ve savaş gazisi veya esir olanlar yasal emekliliğe ayrılma yaşında gerekli sigortalılık süresini sağlamamaları durumunda bile erken emekli olabilirler.

4.4.1 Tam Emeklilik

Tam emeklilik hakkı tarımsal işletmenin sahibine ya da kendi hesabına işleten kimseye, bu kimselerin ortaklarına, aynı tarım işletmesinde çalışmak isteyen eski eşe ya da meslek olarak tarım işiyle uğraşan aile fertlerine tanınmıştır. Tam emekliliğin hesabı, emeklilik için kalan süre ne olursa olsun çalışılan süre göz önüne alınarak yapılacaktır. 14 ve 21 yaş arasında yardımcı aile ferdi olarak tarımsal işletmede çalışılması durumunda bu süreler borçlanma suretiyle sigortalılık süresinden sayılabilir. Borçlanma yapılmaması durumunda, 1 Ocak 1976 tarihinden önce 18-21 yaş arası yardımcı aile ferdi olarak tarımsal faaliyette bulunulan süre kadar eşdeğer bir süre sigortalılığın başlaması bakımından geçerli olabilmektedir. Sigortalılık süresinden sayılan bu dönemler yasal emeklilik yaşı itibarıyla tam emekliliğe hak kazanabilmek için gerekli tüm sigorta kolları

bakımından dikkate alınır. Buna ek olarak, sağlık sigortası, analık ve malullük sigortalarında olduğu gibi yardımcı aile fertleri 16 yaşından itibaren emeklilik sigortası kapsamında bulunmaktadır. Yardımcı aile ferdi olarak çalışılan sürelerle ilişkin bildirimler sigortalılığın başlaması için tarımsal işletme tarafından yapılır. 16 yaşına gelen yardımcı aile ferдинin de ayrıca tarımsal işletme sahibi tarafından bildirimi yapılmalıdır. Ödenen tam emeklilik aylığının toplam tutarı ise 1 Nisan 2012 itibariyle 3.316.690 avrodur. Bu tutar gereken referans süresine göre bildirilen tarımda kendi hesabına çalışanların sigortalılık statüsü için kabul edilen sigortalılığın bildirildiği yılların karşılığıdır.

Tam emekli Aylığı= (toplam emeklilik aylığı x çalışılan yıl sayısı)/ doğum tarihine karşılık gelen maksimum olması gereken sigortalılık süresi şeklinde hesaplanır.

4.4.2 Kısmi Emeklilik

Kısmi emeklilik hakkı 1 Ocak 1994 tarihinden itibaren tarımsal işletmenin sahibine ya da kendi hesabına işleten kimseye, 1 Ocak 1999 tarihinden itibaren ise bu kimselerin ortaklarına ve meslek olarak tarım işiyle uğraşan aile fertlerine tanınmıştır. Kısmi emeklilik hakkının hak edilişi sigortalının durumuna göre farklılık gösterir. Tarımsal işletmenin ortakları ve tarımsal işletmenin sahibinin aile fertleri için kısmi aylık, tam aylık ve sabit 16 puan üzerinden hesaplanır. Tarımsal işletmeyi kendi hesabına işletenler için mesleki hayatlarında kazandıkları gelirin büyüklüğüne göre

değişmekle birlikte 23 ve 104 arasında bir puanla hesaplanır.

Tam emekli maaşları:

- 1989 yılına kadar tarımsal işletmenin büyüklüğü üzerinden hesaplanmış,
- 1 Ocak 1990 tarihinden itibaren prime esas kazancın üst sınırından gelir miktarı üzerinden hesaplanmaya başlanmıştır.

Kısmi emekli maaşları= (verilen puan x puanın karşılığı olan tutar x 37,5 yıl sigortalılık süresi)/ doğum tarihine karşılık gelen maksimum olması gereken sigortalılık süresi şeklinde hesaplanır.

Tarımda kendi hesabına çalışanlar için hem tam hem de kısmi emekli maaşının sınırı sosyal sigortalar tarafından verilen emekli aylıklarının yüzde 50'sini geçmemektedir. Ancak 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren tarım sektöründe kendi hesabına çalışanlara verilen emekli aylıkları belli koşullar altında artırılmaktadır. 1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe giren sosyal güvenlik kanununa göre emekli aylığının artması için:

- Tüm sigorta kolları bakımından sigortalılık sürelerinin yerine getirilmesi (yaşlara göre sınıflandırıldığı zaman 450 ile 495 ay arası sigortalılık süresi) ya da tarımda kendi hesabına çalışanların tam aylığa hak kazanmaları için gereken şartların sağlanması gerekmektedir,

- Ya da tarımda kendi hesabına çalışanların en azından 17,5 yıl tarımsal faaliyeti nedeniyle sigortalılık süresinin bildirilmesi gerekmektedir.

Bu durumda tarım sigortalı için bütün sigorta kollarındaki şartları taşımasından dolayı aylık talep hakkı doğmuş olacak ve asgari düzeyde bir emekli aylığı da garanti edilmiş olacaktır. Asgari bir emekli aylığı ödeyen temel (birinci sütun) ve tamamlayıcı sigortalılık birlikte ele alındığı zaman aylık olarak sigortalıya ödenen emekli aylığı 1 Nisan 2012 tarihinde 841,45 avrodur. Tarım sigortalılar açısından bakıldığı zaman, sigortalılık süresini sağlayan ve tam emekli aylığı almaya hak kazanan tarımsal işletmeyi kendi hesabına işleten sigortalı aylık en az 672,46 avro alırken, dul eşi, tarımsal işletmenin ortakları, tarımsal işletmede çalışan eski eş ve yardımcı aile fertleri için bu tutar aylık 534,35 avrodur. Sigortalılık süresini doldurmadan emekli olmaya hak kazanan tarımda kendi hesabına çalışanlar için ise asgari aylık üzerinden kısmi aylık bağlanır.

Tarım sigortasına çok az veya hiç prim ödemesi yapılmadığı zaman, ödeme yapılmayan süreler sonradan taksitler halinde ödenebilir. Bir tür borçlanma şeklinde yapılan dönemler içinde yükseköğretimde, yardımcı aile ferdi olarak ve tarımsal işletmeyi kendi hesabına işleten kimsenin ortağı olarak geçen süreler borçlanılarak emeklilik hakkı kazanılabilir. Diğer sigortalılık statülerinde uygulanmakta olan bu yöntem ile tarım sigortalıları için 1 Ocak 2004 tarihinde eksik kalan ayların priminin ödenmesi şeklinde uygulanmaya başlanmıştır.

4.4.3 Puan sistemi

Tamamlayıcı emeklilik sisteminde sadece tarımsal işletmeyi kendi hesabına işleten sigortalı için var olan puan sistemi içine 2003 yılından itibaren bu kişilerin ortakları(bunların eşleri, birlikte yaşadığı kimseler) ve yardımcı aile fertleri de alınarak genişletilmiştir. 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren sayılan kişiler tamamlayıcı emeklilik sistemine tabi olacak olup bu sistemden alacakları emekli maaşının tutarı aylık prim ödemelerine karşılık gelen puana göre belirlenecektir.

4.4.4 Ölüm Aylığı

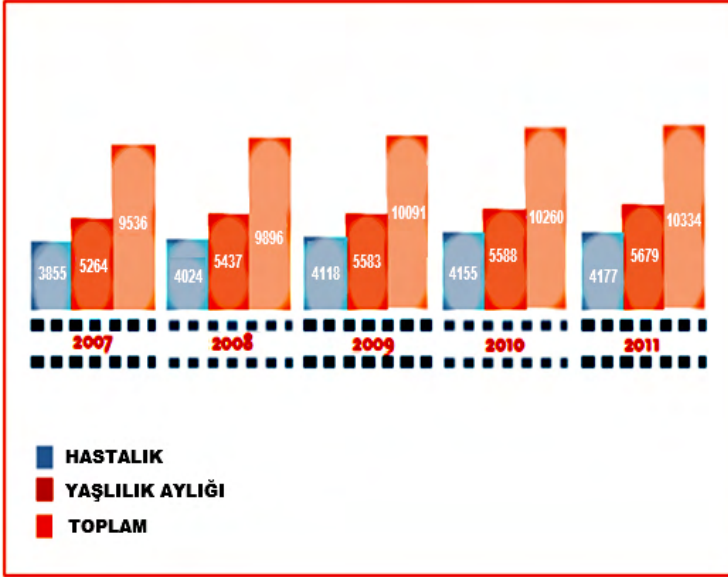
En az 55 yaşında olma koşuluyla ölüm aylığına hak kazanılabilir. Ancak eşin ölüm tarihinin 1 Ocak 2009 tarihinden önce olması ve ailenin sosyal sigortalar tarafından belirlenen üst limitten daha fazla geliri olmaması durumunda 55 yaş sınırı 51 olarak uygulanabilmektedir. Yalnız yaşanması durumunda sadece kişisel gelire bakılır. Yeniden evlenme ve birlikte yaşamaya başlama durumunda yeni eşin ve birlikte yaşanan kişinin de geliri bildirilmelidir. Ölüm aylığı, ölen eşin aylığının yüzde 54'üne kadardır. 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren, tam emekli aylığı alabilmek için asgari yaşta olan (doğum tarihine göre 65 ile 67 yaşında olmak) ve diğer tüm koşulları yerine getirenler için birinci sütun(temel emeklilik) sisteminde verilen ölüm aylığı yüzde 11,1 oranında artırılarak ödenir. Yıllık olarak toplam ödenen ölüm aylığı yapılan artışla beraber

10.097,48 avronun üstünde olursa, fazla olan tutar kadar ölüm aylığında indirim yapılır. Birinci sütun emekliliğin yanı sıra tamamlayıcı emeklilik sistemi ile de ölüm aylığı talebinde bulunulabilir. Bu sistemden alınacak olan ölüm aylığı ise ölen tarım işletmesini kendi hesabına işleten kimseye ödenen aylığın yüzde 54'ü ve ayrıca tamamlayıcı emeklilik sisteminde aldığı aylığın tamamının toplamıdır. Tamamlayıcı emeklilik sisteminden alınan ölüm aylığı ise gelir durumu ne olursa olsun verilmektedir.

4.4.5 Tahsis İşlemleri

Aylık bağlanması için tarım sigortalısının talebi aranmaktadır. MSA, emeklilik taleplerini en az 3 ya da 4 ay önceden sigortalılardan iletmesini istemektedir. Tahsis talebinde bulunmak isteyenler ister internette MSA'da kendi hesapları üzerinden ya da tahsis talep formu ile bağlı oldukları MSA adresi belirtilmek suretiyle başvurulabilir. Tahsis talep tarihinden itibaren takip eden ayın ilk gününden itibaren (erken emeklilik ile ilgili uygulamalar hariç) emekli aylığı bağlanmaktadır. Tarım alanında ister ücret karşılığı isterse de kendi hesabına çalışan olsun tek bir talep yeterlidir. Tarımsal işletmeyi kendi hesabına işletenler temel emeklilik sistemine tahsis talebinde bulunduğu zaman ayrıca tamamlayıcı emeklilik sistemine de tahsis için başvurmuş sayılmaktadır.

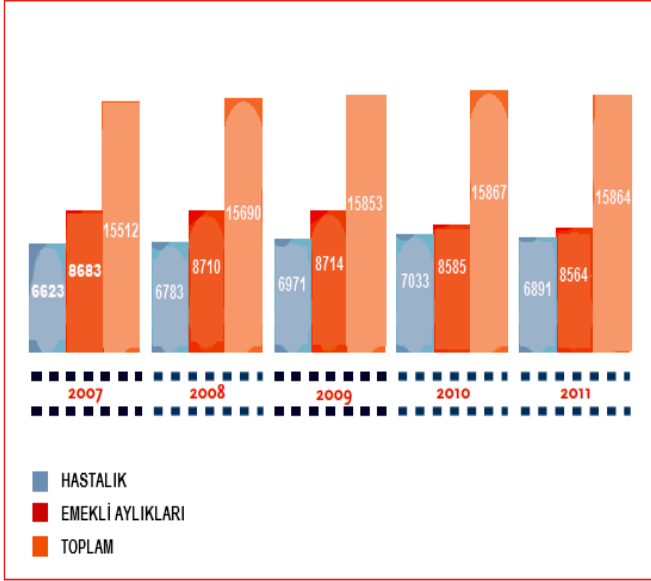
Şekil 4-5 Tarım İşçilerine Yapılan Ödemeler

TARIM İŞÇİLERİNE YAPILAN ÖDEMELER
(milyon avro)

Kaynak: Key French Social Security Figures 2011

Şekil 4-6 Çiftçi Sosyal Güvenlik Sisteminden Yapılan Ödemeler-2012

ÇİFTÇİ SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİNDEN YAPILAN ÖDEMELER (milyon avro)

Kaynak: Key French Social Security Figures 2011

5 ALMANYA

Almanya’da tarım sosyal sigortası kendi has düzenlemeleri olan, özerk ve genel sosyal sigortadan farklı bir özellik göstermektedir. Dolayısıyla tarım sigortası tek çatı altında örgütlenmiş olup iş kazası, emeklilik, sağlık ve bağımlı kişi sigortalarını

kapsamaktadır. Ayrıca, tarım ve ormancılık alanında faaliyet gösteren ücretli işçiler ve bunların yasal hak sahipleri için de tamamlayıcı sigorta kolu bulunmaktadır. Tarım sigortası 4 sütunlu bir sigorta koludur. Tarım sağlık ve emeklilik sigortası kapsamında kendi hesabına çalışan çiftçiler ve bunların aileleri bulunmaktadır. İş kazası ve meslek hastalığı sigortası kapsamında ise kendi hesabına çalışan çiftçiler ve bunların aileleri ile tarım işçileri ve mevsimlik işçiler bulunmaktadır. 2009 yılsonu itibariyle, iş kazası ve meslek hastalığı sigortasına 1,6 milyon sigortalı prim ödemekte ve bu sigorta kolundan 3,5 milyon kişi (Almanya nüfusunun %4'ü) yararlanmaktadır. Emeklilik sigortası için 270 bin sigortalı prim öderken 650 bin kişi (Almanya nüfusunun %0,8'i) bundan faydalanmaktadır. Tarım sağlık sigortası için 214 bin kişi prim ödemekte ve 850 bin kişi (Almanya nüfusunun %1'i) bundan faydalanmaktadır.

5.1 İş Kazası Sigortası

Tarım sigortasında bulunan en eski sigorta kolu olan iş kazası sigorta kolu 1888 yılında kurulmuştur. Bu kapsamda bulunan tarım ve orman işçileri için ise kanuni ve zorunludur. Diğer taraftan tarımda kendi hesabına çalışan sigortalılar ve bunların yardımcı aile fertleri için de iş kazası sigortası zorunludur. Genel olarak iş kazası ile ilgili sorumluluk tarımsal işletmeyi kendi hesabına işletene (herhangi bir gelir veya tarım arazisi büyüklüğü limiti aranmaz) aittir. 0.25 hektardan küçük tarım arazisi olan çiftçiler bu sigortadan muafır. İş kazası sigortası 9 tarım sigorta kuruluşu tarafından idare edilmektedir. Aşağıda iş kazası sigortasının kapsamı belirtilmektedir:

- Önleme: tarım sigortası fonları iş kazalarını, meslek hastalıklarını ve mesleki riskleri önlemeye yönelik faaliyette bulunmaktadır.
- Alıştırma: iş kazası sonrasında sağlık ve çalışma gücünün kaybı uygun araçlar kullanılarak giderilmeye çalışılmaktadır.
- Tazminat: sigortalılara ve bunların hak sahiplerine gerektiğinde mali yardımlar yapılmaktadır.

5.2 Çiftçi Yardımı Sigortası

Tarımsal alanda faaliyet gösteren sigortalılara yapılan çiftçi yardımı tarım sigortasına özgü bir durumdur. Tarım sigortalısının ya da eşinin yokluğunda tarımsal işletmenin devamını sağlayan bir uygulamadır. Tarım sigortalısının ya da eşi hastanede tedavi gördüğü zaman yok olduğu kabul edilmektedir. Bu yüzden yapılan harcamaların finansmanında özellikle tarım sigortalılarının primleri kullanılmaktadır. Ayrıca devlet de katkıda bulunarak sadece primlerin kullanılmasını engellemektedir ancak, tarım sigortalı sayısındaki sürekli azalış nedeniyle devletin yaptığı bu katkı belli limitlerde tutulmaya çalışılmaktadır. Devlet ayrıca tarım sektöründe demografik nedenlerden olduğu gibi yapısal değişikliklerin yol açtığı gelir gider dengesizliğini de gidermek için çalışmaktadır.

5.3 Çiftçilere Yapılan Yaşlılık Yardımı Sigortası(60 yaşın üstündekilere yapılan önleyici yardımlar)

İkinci sütun sigortalılık ile bütün çiftçiler (kendi hesabına çalışanlar için), tarım arazisi belli bir büyüklüğe ulaştığı zaman kapsam altına alınmaktadırlar. 60 yaş ve üstündekilerin nispeten daha güçsüz olmalarına rağmen yapılan yaşlılık yardımı, yaşlı sigortalıların sosyal ve ekonomik durumlarını iyileştirmektedir. Böylelikle tarımsal işletmelerin gençlere modern ve akıllı şekilde işletilmeleri için bırakılmasının önü de açılmış olmaktadır. Avrupa'ya bakıldığında zaman, Almanya en genç çiftçilerin olduğu ülkedir. Bu yönüyle tarım sigortası kanununun temelinde yer alan hem tarım politikalarının hem de sosyal politikaların hedefleriyle uyumaktadır. Ancak yaşlılık yardımı sadece Almanya'da uygulanan kısmi bir sigortalılık türüdür. Emeklilik sigortası primleri gelire bağlı olarak değişirken, yaşlılık yardımı ise sadece bir kişinin verdiği prime bağlı olarak tek bir kişiye yapılır.

1 Ocak 1995 tarihinden itibaren zorunlu sigortalılığın kapsamı genişletilerek tarım sigortalılarının eşleri de kapsam altına alınmıştır. Tarımda kendi hesabına çalışanlara yapılan yaşlılık yardımları emeklilik sigortasından sağlanan yardımlarla genelde aynıdır. Bu durum yaşlılık yardımı sigortasının da özellikle tarım sigortalısına ve ailesine alıştırma tedavisine imkan tanıdığı anlamı gelmektedir. Bunun yanında çalışma hayatından erkenden çıkmayı engelleyen işe alıştırma, yaşlılık aylığı, dul ve yetim aylığı yaşlılık yardımı sigorta

kolu kapsamında sunulmaktadır. Tarım sektöründeki yapısal değişimler ve bunun sonucu olarak prim gelirlerinin azalması sonucu tarım sigortasının işleyişini devam ettirmek için devlet yıllık olarak gelir ve giderler arasındaki farkı karşılamaktadır.

5.4 Çiftçiler için Genel Sağlık sigortası

1972 yılında kurulan tarım sağlık sigortası çiftçiler için zorunludur. En azından sağlanan yardımlar bakımından diğer kanuni sağlık sigortası fonları ile aralarında bir fark yoktur. Tarım sağlık sigortasının diğer sağlık sigortası fonlarında ayrıldığı nokta ise devletin emekli çiftçilerin giderlerini de karşılıyor olmasıdır. Tarım sağlık sigortası kapsamında 850.000 yararlanıcı bulunmakta ve bunların üçte biri aktif nüfus içindeyken üçte ikisi ise emeklidir. Dolayısıyla devlet, üçte ikilik tarım emeklisinin sağlık giderlerinin tamamını karşılamaktadır. Emeklilik ve hastalık sigortaların kapsama girmek için tarımsal işletme sahibinin eyalete göre değişmekle birlikte yaklaşık 6 hektardan büyük tarım arazisi ya da işletmesi olmalıdır. Bu ölçeklerin belirlenmesinde ilgili sigorta fonları yetkilidir. Emeklilik ve sağlık sigortalarına ödenen primlerin %75'i devlet tarafından sübvansede edilmektedir.

5.5 Bağımlı Kişi Sigortası

Tarım sosyal sigortalarının diğer bir alanı ise bağımlı kişi sigortasıdır. Bu sigorta kolu bütün uzun süreli bakım türlerini kapsamaktadır. Evde bakım ile

ilgili tarımda bağımlı kişi sigortası tarım sigortalılarının yüzde 5'ini kapsamakta ancak bunlar sağlık sigortası yararlanıcılarının yüzde 1,2'sini ve uzun süreli bakım hizmeti alanların yüzde 0,17'sini oluşturmaktadır. Bu ise kırsal kesimlerde şehirlere nazaran halen aile birliğinin çok önemli olduğu anlamına gelmektedir.

5.6 Tamamlayıcı Sigorta

Sosyal sigortalar içinde tamamlayıcı sigortalılık tarım ve ormancılık alanında ücret karşılığı çalışan işçilere tanınmıştır. Tarımda kendi hesabına çalışanlar için böyle bir sigorta türü yoktur. Bu sigorta kolu ile işçilerin tarım sigortasından aldıkları aylıklar, genel emeklilik sigortası tarafından bağlanan aylık tutarına tamamlanmaya çalışılmaktadır.

5.7 Tarımsal Sosyal Korumanın Tek Çatı Altında Birleşmesi

Tarım sigortalılar ve tarım sosyal sigorta fonlarının daha etkin kullanılması için önceden 21 olan tarım sigortası fonları günümüzde 9 fon olarak merkezi Kassel olan Spitzenverband der landwirtschaftlichen Sozialversicherung (LSV-SpV) bünyesinde bir araya gelmişlerdir. LSV-SpV, Çalışma ve Sosyal işler, Gıda ve Tarım Bakanlıklarına karşı sorumludur. 2008 yılında yapılan harcamalar 6,9 milyar avrodur. LSV-SpV, kanunla verilen görevleri doğrultusunda kapsamında bulunan tarım sigortalıların finansmanını yapmaktadır. LSV-SpV sigorta fonunun görevleri şunlardır:

- Tarım sigortalılarını kapsamlı şekilde temsil etmek, temel sorunları çözmek, mali karşılıkların, çiftçi yardımının, büyük yatırımların planlanması ve yürütülmesi ve bunun için gerekli personel alımının esaslarını belirlemek,
- Primlerin toplanması için bağlayıcı kurallar koymak ve tarım iş kazalarında giderleri tahsis etmek,
- İş kazalarını önleme alanında yetkili ve merkez kurum olmak, iş kazalarına yönelik kararnameler çıkarmak ve tarım işçilerine eğitim vermek,
- Diğer sigorta kurumları ile kendi sigortalıları adına sözleşme yapmak, aylıkların ödemek ve intibakını yapmak, eczanelerle ve sağlık hizmeti sunucuları ile sözleşme yapmak,
- Tarım hastalık sigortasının çiftçi yardımı için, sağlık hizmeti sunucuları ile sözleşme yapmasına izin vermek, hastane ve eczane faturalarını incelemek ve,
- Kurumun likit varlıklarını yönetmek, değerlendirmektir.

Tablo 5-1 2008 Yılı Toplam Sosyal Yardımların Dağılımı

2008 YILI SOSYAL YARDIM BÜTÇESİ				
	Toplam Yardımlar	Sosyal Yardımların Finansmanı		
		Sigortalı Primleri¹	İşveren Primleri	Devlet Katkısı
	Milyar Avro	Milyon Avro		
2008 Toplam Sosyal Yardımlar²	723,4	173 670	256 361	291 252
Sosyal Güvenlik Sistemleri	439,5	153 623	162 949	91 965
Emeklilik Sigortası	244,8	77 645	81 245	79 492
Sağlık Sigortası	158,9	54 154	51 677	3 805
Bakım Sigortası	19,1	7 216	6 939	-
İş Kazası Sigortası	11,9	1 339	9 130	951
İşsizlik Sigortası	28,9	13 268	13 958	7 716
Emeklilik Sistemleri ile İlgili Özel Düzenlemeler	6,6	13 680	614	4 559
Çiftçi Yaşlılık Sigortası	3,0	665	-	2 333
Emeklilik Sigortası	3,5	6 020	614	-
Özel Emeklilik Sigortaları	0,1	6 995	-	2 226

Kaynak: Auszug aus dem Datenreport 2011

1 İşçi Statüsünde Çalışan Kişilerin Sigorta Primleri

2 Sosyal yardım alanların ödedikleri prime göre aldıkları yardımların konsolide edilmiş halidir. Devlet katkısı yoktur. Buna göre toplam sosyal yardım bütçesi tek tek sigorta kurumları bütçesi toplamından küçüktür. 3 Emeklilik sistemleri ile ilgili özel düzenlemelerde çiftçiler için yaşlılık sigortası, emeklilik sigortası ile kendi hesabına çalışanlar için emeklilik sigortası ve özel emeklilik sigortaları kastedilmektedir. emeklilik sistemleri ile ilgili özel düzenlemelerden yapılan yardımlar genel bütçenin %1'ini oluşturmaktadır.

6 POLONYA

Sistemin kendi sosyal güvenlik sistemi vardır (KRUS). Bu sistem tarım sosyal sigorta fonu tarafından idare edilir. Sosyal güvenlik, prim oranlarının belirlenmesi, primlerin toplanması ve gelir/aylıkların ödenmesi gibi sosyal güvenlik alanındaki bütün hizmetleri kapsam altındaki çiftçilere sunmaktadır. KRUS, koruyucu giysi, güvenli tarım aletlerinin kullanımı gibi iş güvenliği konusunda gönüllü katılımın olduğu eğitimler düzenleyerek, tarımsal faaliyet sırasındaki iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi ile ilgili çalışmalarda da bulunmaktadır. Çiftçi Sosyal Güvenlik Kanununda iki tür sigortalılık vardır: zorunlu ve isteğe bağlı. Bu sigortalılık statüleri kapsamında emeklilik, iş kazası, meslek hastalığı, analık ve hastalık sigorta kolları bulunmaktadır.

Tarım Sosyal Sigorta Fonu kapsamında sadece tarımsal faaliyeti kendi hesabına yapan çiftçiler ve bunların aile fertleri bulunmaktadır. Tarımsal faaliyetin anlamı besicilik, çiftçilik, balıkçılık, ormancılık gibi tarımsal faaliyetlerin tümünü kapsamaktadır.

20 Aralık 1990 yürürlüğe giren yasa ile kurulan Tarım Sosyal Sigorta Fonu öncelikle çiftçilerin sosyal güvencesini esas almıştır. Kanuna göre, çiftçilerin, eşlerinin ve aile üyelerinin:

1. Polonya vatandaşı olması veya
2. Polonya’da belirli bir süre için alınan vize ile geçici, daimi oturma izni alması veya mülteci statüsünde olması durumunda veya
3. Avrupa Birliği, İsviçre Konfederasyonu ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) taraflarının vatandaşları veya Avrupa Ekonomik Alanı anlaşmasına taraf olan devletlerin vatandaşları olması durumunda Avrupa Birliği normları farklı hükümler ihtiva etse de sosyal güvenlik kapsamında bulunmaktadır.

Zorunlu sigortalılık kapsamında sigortalı olmak için Polonya’da ikamet eden bir çiftçinin kendi adına ve hesabına tarımsal faaliyette bulunması ve 1 hektardan fazla tarımsal arazisi olması gerekmektedir. Ayrıca çiftçinin eşi ve en az 16 yaşında herhangi bir iş ilişkisi kurulmadan çiftçinin yanında çalışan aile fertleri de başka bir sosyal güvencesi olmamak ve malullük, yaşlılık aylığı almıyor olmak şartı ile kapsam altına girmektedirler. Eğer bu kişiler tarımsal faaliyetin yanında tarım dışı bir faaliyet daha yürütüyorlarsa, iki faaliyetten birini seçmeleri gerekmektedir yani aynı anda iki sigortalılık statüsü kazanılamamaktadır.

Tarım Sosyal Sigorta Fonu tarafından emeklilik ve iş kazası, meslek hastalığı, analık sigortasından olmak üzere iki tür yardım yapılmaktadır.

1. Emeklilik sigortasından sağlanan yardımlar:
 - Tarım emekli aylığı,

- Çalışmaya uygun olmama durumunda verilen tarım emekli aylığı,
 - Tarımsal eğitim geliri,
 - Aile yardımı,
 - Tarımda kendi hesabına çalışan çiftçilere ve ailelerine verilen emekli aylığı,
 - Konut yardımı,
 - Yetim aylığı (sadece aile yardımı ile birlikte verilmektedir.),
 - Kömür madenlerinde ve taş ocaklarında askerlik hizmetinin gereği çalışmak zorunda olanlara verilen yardımlar,
 - Üçüncü Reich ve SSCB tarafından zorla çalışma kamplarına gönderilen kişilere yapılan yardımlar,
 - Bayramlarda yapılan yardımlardır.
2. Aşağıdaki yardımlar ise iş kazası, meslek hastalığı ve analık sigortasından yapılmaktadır:
- Tarımsal faaliyetin yerine getirilmesi sırasında iş kazası sonucunda sürekli ya da uzun süreli olarak sağlığın bozulması karşılığında verilen toptan ödeme,
 - Tarımsal mesleki hastalık ile ilgili hastalık yardımı, analık yardımı verilmektedir.

Tarımsal faaliyetten elde edilen gelir tek geçim kaynağı olmakla birlikte zorunlu sigortalı olma şartlarını yerine getirmeleri şartıyla kişiler isteğe bağlı sigortalı da olabilmektedir. Bu durumda ya emeklilik, iş kazası, meslek hastalığı ve analık sigortası hükümlerine tabi

olabilir ya da sadece iş kazası, meslek hastalığı ve analık hükümlerine tabi olabilir.

Emeklilik sigortası primi tutarı emekli maaşının % 10'udur. Ayrıca çiftçi tarım alanı büyüklüğüne göre %10 ile birlikte ek prim ödemektedir. Örneğin tarım arazisi 100 hektarlık bir alanı kapsıyorsa ek prim oranı % 2 ve toplam ödenecek prim oranı ise %12 olacaktır.

1. Prim oranı %12 - tarım arazisi 100 hektara kadarsa;
2. Prim oranı % 24 - tarım arazisinin 100 hektarı aşan 150 hektarı için;
3. Prim oranı 36% - tarım arazisinin 150 hektarı aşan 300 hektarı için;
4. Prim oranı 48% - tarım arazisinin sonraki 300 hektarı aşması durumunda

6.1 Çiftçiler, ev, tarım emekliler ve onların aile fertleri için sağlık sigortası

1 Ocak 1999 itibaren Polonya'da yürürlükte olan sağlık sigorta sistemi. Kamu Sağlık Sigortası temelinde yürütülmektedir. 2012 yılında genel sağlık sigortası prim oranı %9'dur. 375 Avro asgari prime esas kazanç üzerinden 34 avro aylık gss prim oranıdır. 2013 yılı için asgari prime esas kazanç 400 avro olup aylık gss prim oranı 36 avrodur. 6 hektardan daha az arazi üzerinde tarım faaliyetinde bulunan sağlık sigortası kapsamındaki çiftçilerin, sağlık sigortası primleri devlet bütçesinden finanse edilmektedir.

Ancak çiftçiler, Çiftçi Sosyal Sigorta Kanunu kapsamında bireysel katkı olarak sağlık primi ödemek zorundadırlar:

- Asgari ücret miktarı veya daha fazlası geliri olan bireyler gelir vergisi üzerinden sabit bir oran vermektedirler,
- Asgari ücret durumunda ise gelir vergisine bağlı değildir.

6.2 Tarım Sosyal Sigorta Fonunun Finansal Yönetimi

Bu fon özerk bir mali yönetime sahiptir. Tarım Sosyal Sigorta Fonu kapsamında:

1. Çiftçi sosyal Sigortalar Prim Fonu
2. Emeklilik Sigortası Fonu
3. Yönetim Fonu
4. Rehabilitasyon ve Önleme Fonu
5. Teşvik Fonu bulunmaktadır.

Çiftçi sosyal Sigortalar Prim Fonu: Fon gelirlerini iş kazası, meslek hastalığı ve analık sigortası primleri ve fon kanununda belirtilen diğer gelirler oluşturmaktadır. Bu fonda toplanan gelirler iş kazası, meslek hastalığı ve analık yardımlarının finansı için, çiftçi konseyinin operasyonel giderleri için, tarımsal sigorta sisteminin geliştirilmesi ve desteklenmesi için, özel sigorta kurumlarınca isteğe bağlı sigortalılığın geliştirilmesi için kullanılmaktadır. Ayrıca bu fondan beklenen prim gelirlerinin %9'u tutarında Yönetim Fonu, beklenen

giderlerin %5'i tutarında Rehabilitasyon ve Önleme Fonu ve bu fonların açıklarının finansmanı için de kesinti yapılmaktadır.

Emeklilik Sigortası Fonu: Fon gelirlerini Emeklilik Sigortası için ödenen primler, Sosyal Sigortalar Fonundan yapılan kesintiler, bütçeden yapılan sübvansiyonlar oluşturmaktadır. Bu fonda toplanan gelirler emeklilik aylıklarının ve diğer sosyal sigorta aylıklarının ödenmesinde kullanılmaktadır.

Yönetim Fonu: Fon gelirlerini beklenen prim gelirlerinin %9'u, beklenen emeklilik fonu giderlerden yapılan %3,5'luk kesinti ve sağlık sigortasının giderlerinin karşılanması için verilen destekler oluşturmaktadır. Bu fon sigorta yönetim giderlerinin ve sağlık sigortası ile ilgili giderlerin karşılanması için kullanılmaktadır.

Rehabilitasyon ve Önleme Fonu: Fon gelirlerini prim fonundan yapılan %5'lik kesinti ve sübvansiyonlar oluşturmaktadır. Bu fon, tarımsal alanda iş kazası ve meslek hastalığının önlenmesi faaliyetlerinde, tarım sigortalılarına iş göremezlik geliri verilmesinde, mesleki tarım eğitiminin ve rehabilitasyon giderlerinin finansmanında kullanılmaktadır.

Teşvik Fonu: Fon gelirleri Prim Fonundan yönetim Fonu için yapılan kesintiler üzerinden hesaplanır. KRUS Başkanı bu fonu, Çiftçi Sosyal Sigortalar Yönetim Kurulu Başkanı ile beraber Çiftçi Sosyal Sigortalar Yönetim Kurulunun belirlediği kurallar çerçevesinde kullanır.

Tarım Sosyal Sigorta Fonu için 2003 yılında tarımdaki 1,6 milyon kişi katkıda bulunmuş ve sistemden 1,8 milyon kişi faydalanmıştır. 2009 yılı itibariyle 1.180.000 kişi (Polonya nüfusunun yüzde 3'ü) fona iş kazası, meslek hastalığı ve analık sigortası primi ödemiş ve 1.440.000 kişi (Polonya nüfusunun yüzde 3,7'si) bundan yararlanmıştır. KRUS, katkı paylarını hesaplamada, genel emeklilik planından daha farklı bir yöntem uygulamakta olup ödemeleri düşüktür. 2002'den beri, çiftliklerini genç çiftçilere devreden emeklilere ön-emeklilik hakkı getirerek, tarımdan emekli olan normal emeklilere nazaran %50 daha fazla emeklilik maaşı almaya hak kazandırmaktadır. Tarım sosyal sigorta sistemi genel olarak devlet bütçesinden sübvansé edilir. 2004'te devlet KRUS bütçesinin % 94'ünü finanse etmiştir. 2009 yılında ise emeklilik sigortası fonunun %90'ı bütçeden karşılanmıştır.

Tablo 6-1 30/06/2011 tarihi itibarıyla tarım arazisi büyüklüğüne göre vergi mükellefi ve sigortalı sayısı

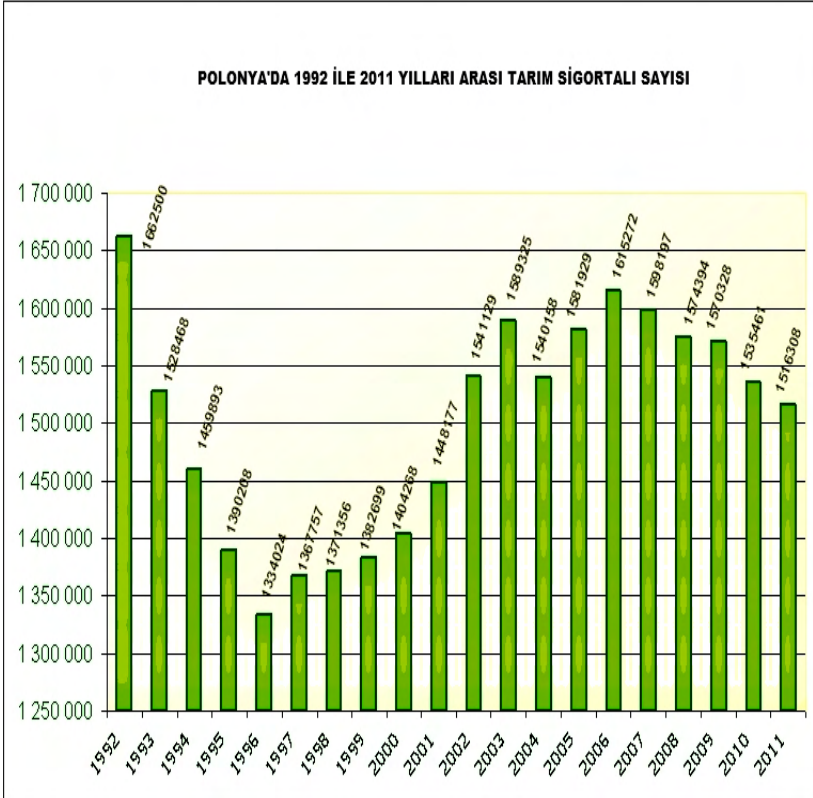
30.06.2011 tarihi itibarıyla tarım arazisi büyüklüğüne göre prim ödeyenlerin ve sigortalıların sayısı				
Tarım Arazisi Büyüklüğü (Hektar)	Vergi Mükellefi Sayısı**	% Oranı	Sigortalı Sayısı	% Oranı
1	2	3	4	5
0 ile 1,00*	197 145	17,7	228 424	15,0
1,01 ile 2,00	221 358	19,9	281 233	18,5
2,01 ile 5,00	286 761	25,7	383 519	25,2
5,01 ile 10,00	210 834	18,9	307 848	20,2
10,01 ile 20,00	128 514	11,5	203 394	13,3
20,01 ile 50,00	52 447	4,7	91 179	6,0
50 Hektara Kadar Toplam	1 097 059	98,5	1 495 597	98,2
50 Hektar Üstü Toplam	12 108	1,1	21 100	1,4
50,01-100,00	8 389	0,8	15 009	1,0
100,01-150,00	1 794	0,2	3 025	0,2
150,01-300,00	1 207	0,1	1 986	0,1
300 Hektar Üstü	718	0,1	1 080	0,1
Özel Düzenlemelere Tabi	5 082	0,5	6 868	0,5
TOPLAM	1 114 249		1 523 565	

Kaynak: <http://www.krus.gov.pl/> , * 0 ile 1 hektar tarımsal arazisi olan sigortalılar ile ilgili:

- 1) 1 hektardan küçük tarım arazisi olanlar erken emeklilik hakkından faydalanır.
- 2) Tarım sigortalılığını sonlandırıp En az 12 yıl 6 ay boyunca tamamlayıcı sigorta koluna prim ödeyenler emeklilik hakkı elde edebilir.

** tarımsal işletmede en az bir kişi için prim ödeyen vergi mükellefi sayıdır.

Şekil 6-1 Polonya’da 1992-2011 yılları arası tarım sigortalı sayısı

Kaynak: <http://www.krus.gov.pl/krus/krus-w-liczbach/liczba-ubezpieczonych/>

6.3 Hausner Planı 2003-2005

1990 yılından itibaren kamu harcamalarının gayri safi milli hasılaya oranı gittikçe azalmış ve %46 iken 2000’li yılların başında %42-43’lere gerilemiştir. Bu oran bile kişi başına gelirin düşük olduğu Polonya için yüksek durmaktadır. Bu yüksek oran gerçekte kapsamı geniş ancak etkin olmayan, kamu harcamalarının %45’ini oluşturan sosyal transfer harcamalarının bir sonucudur. Sosyal harcamaların bütçe üzerindeki yükünü azaltmak için özellikle KRUS sisteminin maliyetlerine ağırlık verilmiştir. 2000’li yılların başında kamu harcamaları KRUS tarafından yapılan yardımları %90 oranında sübvansen etmekteydi. 2002 yılına gelindiği zaman KRUS’a yapılan sübvansiyonlar tek başına devlet bütçesinin %8’ine, GSYH’nin ise %2’sine tekabül etmekteydi.³⁴ Bu yönüyle KRUS sistemi tarım sektörünün yeniden yapılanması önündeki en büyük engel olarak görünmektedir.

Ayrıca:

- Polonya’da çok sayıda küçük tarımsal işletmenin var olması (2002 yılında tarım arazilerinin yüzde 90’ının 15 hektardan küçüktür),
- KRUS’a kayıt olmak için çiftçilerin hatta şehirlerdeki kişilerin bile genel sigorta sistemine prim ödememek için küçük ölçekte tarı arazisi satın alması ve bunun yeterli olması,

³⁴ OECD (2004), *OECD Economic Surveys: Poland*, OECD, Paris; Ministry of Finance

- Diğer taraftan tarımsal geliri düşük olan çiftçilerin tarım dışı gelir elde etmesinin önüne geçilmesinin getireceği siyasi riskler,
- KRUS'tan genel sigorta sistemi olan ZUS'a geçmenin tarım işçileri üzerinde ağır bir vergi yükü getirmesi (tarım işçisi olmayanlar yüzde %32,4 oranında gelir vergisi ödemektedirken, KRUS'a prim ödeyen bir tarım işçisi gelirinin %3-4'ü arasında prim ödemektedir.),
- Son olarak ise tarım dışı istihdama kaymanın geliri düşük olan çiftçinin bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin KRUS tarafından sağlanan sağlık ve diğer yardımları engellemesi gibi nedenler de KRUS sisteminde yeniden yapılanma gereksinimini doğurmuştur.

KRUS sisteminin yukarıda sayılan nedenlerle etkinsiz hale gelmesinin yanında kentsel nüfusun ödediği vergilerin fakir çiftçinin yanında zengin olanları da finanse etmesinin getirdiği eşitsizlik, tarım sektöründe gizli işsizlikle beraber vergi erozyonunun meydana gelmesi eleştirilen diğer hususlardır.

2003 Eylül ayında Ekonomi, Çalışma ve Sosyal İşler Bakanı Hausner, reform paketini açıklamıştır. Bu paket üçayaklı olarak sunulmuştur:

1. Kamu yönetiminden tasarrufların yapılması,
2. Vergi gelirlerinde artış sağlanması,
3. KRUS'u da kapsayan transfer harcamalarında kesinti yapmak.

KRUS sistemine ilişkin reformlar ise aşağıda belirtilmektedir;

- Zengin çiftçilerin ZUS'a tescili yapılması suretiyle “çiftçi” kavramının yeniden tanımlanması ve KRUS'a yapılan tescil şartlarının ağırlaştırılması,
- KRUS sisteminde kalan zengin çiftçilerin primlerini gelirlerine bağlayarak, katkılarını artırmak,
- Tarımda uzun süreli istihdamı sağlamak için prim ödeme gün sayısına göre emeklilik sigortasından sağlanan yardımları düzenlemek,
- Tam malullüğün yanında, tarım sektörü dışında çalışanlar için kısmi malullük imkanının getirilmesi,
- Sosyal yardım transferlerindeki artışın enflasyonun sadece %5'i geçtiği zamanlarda %5 üzerinde kalan fark kadar yapılması,
- Prim gelirleri, rehabilitasyon ve önleme fonu üzerinde hükümet kontrolünü artırmaktır.

Bununla birlikte Hausner paketi, 2005-07 yılları arasında sosyal yardım harcamalarının GSYH'nin %0,8'i kadar (2005, 2006, 2007 yıllarında sırasıyla 0.6, 1, 0,8 azalma beklenmiştir) yılında azaltılmasını hedeflemiştir. KRUS'a yönelik düzenlemeler sonucu ise sosyal yardım harcamalarının GSYH'nin %0,2'si kadar azaltılmasını öngörülmüştür.

Polonya'da yapılan bu reform gerçekte hükümetin çok güçlü olmadığı zamanlarda olmasından dolayı tarım örgütlerinden şiddetli tepki çekmiştir. Hükümet, reformun etkisini AB Ortak Tarım Politikası (CAP) tarafından gelecek yardımlarla azaltmayı planlamaktaydı.

Ancak, CAP tarafından yapılan yardımlar reformlara bağlı değildir. Söz konusu reform paketinin meclisten geçmesi sırasında, yapılan yardımların %5 üzerindeki enflasyona endekslenmesi, kadın ve erkek için emeklilik yaşının 65 yaşa uzatılması maddeleri iptal edilmiştir³⁵.

7 YUNANİSTAN

1961 yılında kurulan OGA ilk yıllarında emeklilik ve kırsal kesime tıbbi bakım hizmetleri sunmaktaydı. 1961 ve 1997 yılları arası ise daha çok malullük aylığının eklenmesi gibi kurumun sosyal güvenceden sağlanan yardımların kapsamının genişletildiği dönem olmuştur. 1998 yılında ise OGA, sağladığı hizmetler bakımından tarım sigortalıları için ana kuruluş olmuştur. 2026 yılına kadar eski ve yeni sistem kazanılmış emeklilik haklarının kaybedilmemesi için beraber yürütülmektedir. OGA günümüzde ise şu fonksiyonları yerine getirmektedir; sigortalama, emeklilik, sağlık hizmetleri sunumu, ilaç tedariki, denizaşırı sosyal sigorta, aile yardımı, sosyal turizm programları (Güney Kıbrıs'a yapılan eğitim amaçlı piknikler gibi).

³⁵ TOMPSON, W., PRICE, R. “*The Political Economy Of Reform Lessons From Pensions, Product Markets And Labour Markets In Ten Oecd Countries*”, OECD, 2009, ss.160-171

7.1 Kapsamı

1. Çiftçiler (kendi hesabına çalışan ve meslek olarak faaliyetinde bulunan tarım işletme sahipleri, arıcılar gibi),
2. Tarım işçileri (aynı ya da nakdi ücret karşılığı çalışanlar),
3. Başka bir sigortalılığı bulunmayan balıkçılar kısaca bazı balıkçılar,
4. Nüfusu 2000'in altında olan yerleşim yerlerinde ticaretle uğraşanlar başka bir sigortalılığı bulunmaması şartıyla (Attica, Boeotia, Evia gibi bazı bölgelerde nüfus 1000'in altındaysa),
5. Nüfusu 5000'in altında olan belde ve belediyelerde ikamet edip çalışan işçiler başka bir sigortalılığı bulunmaması şartıyla,
6. Ülkenin en büyük sosyal sigorta kurumu (sadece işçiler kapsam altında olup 5 milyon 530 bin sigortalı bulunmaktadır) olan İKA kapsamında bulunanlar hariç kırsal alanlarda ya da tarım kooperatiflerinde -tarımsal işletmenin veya kooperatifin büyüklüğüne bakılmaksızın- çalışan niteliksiz işçiler ve balıkçılık sektöründe çalışan işçiler 01.01.2004 tarihinden itibaren kapsam altına alınmışlardır.
7. Ayrıca tarımsal faaliyetinde bulunan papazlar ve rahipler ile OGA kapsamında sigortalı olanlar tarafından çalıştırılan emekli kişiler (meslek olarak icra edilmesi durumunda OGA tarafından kapsam altına alınmamakta olup, devamlı işi olmayan kimseler kastedilmektedir) de isteğe bağlı olarak kapsam altına alınabilmektedir. Son zamanlarda OGA sigortası “mevsimsel olarak çalışan çiftçilere” de ayrıca uygulanmaya başlamıştır.

31.12.2003 tarihine kadar eşlerden her ikisinin de OGA kapsamında sigortalı olması durumunda, eşlerden biri OGA kapsamından çıkarılmaktaydı. 01.01.2004 tarihinden itibaren ise tarımsal faaliyette bulunma şartıyla her iki eş de kapsam altına alınmaktadır. 2004 yılından itibaren OGA kapsamında sigortalılar tarafından çalıştırılan kişilerin aynı zamanda kendi nam ve hesabına tarımsal faaliyette bulunması durumunda her iki sigortalılığı için de prim ödeyebilme imkanı bulunmaktadır.

7.2 Basamak Sistemi

Tarımda kendi nam ve hesabına çalışan kimseler OGA kapsamında ödeyecekleri primlerin belirlenmesi için 7 basamaklı bir sisteme tabidirler. Bu kişiler 7 basamaktan birini tercih edebilirler. Seçilen basamağın değiştirilmesi mümkün olup, izleyen takvim yılından itibaren geçerli olacaktır.

01.01.2012 tarihinden itibaren ise ilk 5 basamak zorunlu olup altı ve yedinci basamaklar isteğe bağlı tercih edilebilecektir. Her basamakta bekleme süresi (ilk beş basamak için) üç yıl olup, üç yıl sonra bir üst basamağa geçilmektedir. Ancak birinci basamaktan ikinci basamağa geçmek için beş yıl sigortalılık süresi gerekmektedir. Diğer sigorta kurumlarında geçen sigortalılık süresi basamak atlamada hesaba katılmamaktadır. Kırsal kalkınma programları kapsamında bulunan tarım sigortalıları birinci basamaktan primlerini ödemektedirler. OGA kapsamında olup adi ya da limited

ortaklıklarda, beşinci basamak üzerinden primler ödenmektedir. 100 kw'a kadar güneş enerjisi sistemi kuran çiftçiler yedinci basamaktan prim ödemektedirler. 01.01.2004 tarihinden sonra ülkeye giren yabancı niteliksiz işçiler ve balıkçılar yine beşinci basamaktan primlerini ödemektedirler.

7.3 Primler

Emeklilik sigortası primi bulunulan basamak gelirin %7'si olup, %14'lük devlet katkısıyla beraber %21 olmaktadır. Hastalık sigortası primi bulunulan basamak gelirin %2,5'i olup sadece sigortalı tarafından(devlet katkısı yoktur) ödenmektedir. Hastalık sigortası din adamları hariç herkes için zorunludur. 01.01.2004 tarihinden itibaren OGA kapsamında bulunan niteliksiz işçiler için emeklilik sigortası primi işveren hissesi için bulunulan basamak gelirin %7'si ve devlet katkısı olarak %14 yerine %7'si üzerinden ödenmektedir.

Tarımda kendi nam ve hesabına çalışanlar için primlerin ödeme süresi 6 ayda birdir. 6 aylık sürenin başlangıcından itibaren OGA tarafından sigortalılara prim ödenmesi hususunda tebligat yapılmaktadır. Primlerin eksik ödenmesi kabul edilmemektedir. Tebligatın kaybedilmesi durumunda primler istisnai olarak ilgili OGA bürosunun doldurduğu form üzerine ATE (tarım bankası) tarafından ödenmektedir. Primlerin ATE kanalıyla ödenmesi tarım işçi primleri için kural olup, yılda iki kez işverenlerine yapılan tebligat ile ödenmektedir. Primlerin zamanında ödenememesi durumunda aynı değer üzerinden taksitlendirme yapılarak

belirli bir zaman içinde ödenebilmesi imkanı da bulunmaktadır.

Tarım sigortalısı anneler ise ilk çocuklarından sonra doğan her çocuk için bir yıl süreyle prim ödemediği muaf tutulmuştur. Muaf olunan sürenin başlangıcı doğumun ilk gününden itibaren başlamaktadır. Çocuğun istisna tutulan süre içinde ölmesi durumunda da prim ödeme muafiyeti devam etmektedir. Çoğul gebelik halinde ise yine tek başvuru yapılmaktadır

Tablo 7-1 Tarımda Kendi Nam ve Hesabına Çalışanların Prim tutarları

BASAMAK	Basamak Prime Esas Kazancı	Aylık Prim €			Toplam Prim €		
		Emeklilik	Hastalık	Kırsal Konut Primi	Aylık	6 Aylık	Yıllık
1.	486.77	34.07	26.64	1,98	62.69	376.14	752.28
2.	603.37	42.24	26.64	1,98	70.86	425.16	850.32
3.	726.05	50.82	26.64	1,98	79.44	476.64	953.28
4.	895.92	62.71	26.64	1,98	91.33	547.98	1095.96
5.	1065.78	74.60	26.64	2,97	104.21	625.26	1250.52
6.	1234.46	86.41	30.86	2,97	120.24	721.44	1442.88
7.	1401.86	98.13	35.05	2,97	136.15	816.90	1633.80

Kaynak: <http://www.oga.gr>, 2012

Tablo 7-2 Ülke Dışından Gelen Nitelihsiz İşçiler için Prim Tutarları

BASAMAK	Basamak Prime Esas Kazancı	İşçi Hissesi Prim tutarı				Aylık İşveren Prim Hissesi Tutarı	Aylık Toplam Prim
		Emeklilik	Hastalık	Kırsal Konut Primi*	Toplam		
5.	1065.78	74.60	26.64	2,97	104.21	74.60	178.81
6.	1234.46	86.41	30.86	2,97	120.24	86.41	206.65
7.	1401.86	98.13	35.05	2,97	136.15	98.13	234.28

Kaynak: <http://www.oga.gr>, 2012

* Kırsal Konut Primi, Yunan tarım sigortalılarının sosyal hayatını geliştiren eğitim amaçlı geziler, piknikler, tiyatro gibi sosyal faaliyetler kapsamında alınan primlerdir.

7.4 Borçlanma

OGA kapsamında sanayi sektöründe geçen süreler ve askerlik süreleri borçlanılabilmektedir. Bunun için henüz emekli olmamak ve OGA tescili için gerekli olan şartların taşınması gerekmektedir. Borçlanma tutarının bir seferde ödenmesi durumunda %5 indirim yapılmaktadır. 2013 yılında sanayi sektöründe geçen her yıl için ödenmesi gereken tutar 1226 avro olup sadece bu tutarın emekli maaşında yapacağı artış 9,74 avrodur.

Askerlik borçlanması sanayi sektöründe geçen sürelerin borçlanılmasından farkı emekli olan kimselerin de aylıklarını artırmak için başvurabiliyor olmasıdır. Diğer taraftan askerlik borçlanması beşinci basamak üzerinden ve işçi ile işveren hissesi toplamı olarak ödenmekte ve peşin ödemede %15 indirim yapılmaktadır. En fazla üç ay içinde ödenmesi gereklidir. 2013 yılında askerlikte geçen sürelerin borçlanılmasında geçen her yıl için ödenmesi gereken tutar 1790,52 avro olup sadece bu tutarın emekli maaşında yapacağı artış 21,32 avrodur.

7.5 Yaşlılık Aylığı

Tarım sigortalılığı için sigortalılık süresi 21 yaşımdan itibaren başlamakta olup 65 yaş ve 25 yıl sigortalılık süresine tabidir. 15 yıl tarım sektöründe çalışan bir sigortalı 65 yaşımdan önceki 5 sene boyunca aralıksız tarımda çalışmış olma şartıyla 70 yaşımda yine emekli olabilmektedir. OGA tarafından yaşlılık aylığı bağlanması için ayrıca başka bir sigorta kurumundan aylık almıyor olmak gerekmektedir. Ancak asker emeklilerin vazife malullüğü benzeri aylık almaları OGA tarafından yaşlılık aylığı bağlanmasına engel değildir.

2010 yılı itibariyle emekli aylıkları tutarları:

- Bakmakla yükümlüsü olmayanlar için 360 avro,
- 65 yaşın altında aylık almayan eşi olanlar için 363,32 avro,

- 18 yaşın altında çocukları olanlar için ise 366,63 avrodur.

7.6 Malullük Aylığı

Hastalık ya da kaza sonucu çalışma gücünün %67 oranında azalmasının yanında 21 yaşından büyük (21 dahil) 65 yaşından küçük olma, 5 yıl sigortalılık süresi ve bu sürenin son 2 yılının primlerinin ödenmiş olması ya da 15 yıl sigortalılık süresi gerekmektedir. 26 yaşını doldurmamış sigortalının malul sayılması için 21 yaşından itibaren malul sayılmasına kadar bütün primlerini ödemiş olması gerekmektedir. Ancak tarım sigorta tescili ile malul sayılması arası 1 yıldan az olamaz. Örneğin 25 yaşında tescili olan bir sigortalı aynı yıl malul sayılmasını gerektiren bir hastalık geçirmesine rağmen asgari 1 yıllık prim ödeme şartını yerine getirmediği için malullük aylığı alamayacaktır. Malullük aylığı, birinci basamaktan 15 yıl sigortalılık şartı ile alınan yaşlılık aylığından az olamaz. Tam malullük durumunda alınan aylık, yaşlılık aylığının yarısıdır ancak bu tutar birinci basamak ve 25 yıl sigortalılık süresi şartı ile alınan yaşlılık aylığından az olamaz. Diğer taraftan iş kazası sonucu malul duruma düşme iki yönden ele alınabilir. Eğer işin icrası sırasında meydana gelmişse, malullük için tek bir gün yeterli iken işin icrası dışında meydana gelen kaza sonucu malul sayılmak için kazadan önceki son 1 yılın primlerinin ödenmiş olması gerekmektedir.

7.7 Ölüm Aylığı

Ölen sigortalının eşine %50, her çocuk için %25 oranında paylaştırılır ancak hisseler toplamı ölüm aylığının %100'ünü geçemez. Geride kalanların bakıma muhtaç olması durumunda aylıkları %50 oranında artırılmaktadır. Geride kalan çocukların yetim aylığı alabilmeleri için en az 18 yaşında olma(yükseköğrenimde 24 yaşa uzamaktadır), evli olmaması şartları aranmaktadır. Sigortalının ölmesi sonucunda boşanmış olduğu eşinin dul aylığı imkanı bulunmaktadır. Buna göre boşanmadan önce evliliğin en az 10 yıl devam etmiş olması, en az 65 yaşında olması ya da %67 oranında çalışma gücünü kaybetmiş olması, boşanmanın dul aylığına hak kazanmak niyetiyle olmaması ve evlenmeme şartlarının taşınması gerekmektedir. Buna göre dul eşin alacağı aylık ölüm aylığının (çocuk yoksa) %75'idir. 10 ve 35 yıl arası devam eden evliliklerin boşanma ile sonuçlanması durumunda sigortalı eski eşin ölümü sonucu eski dul eşin alacağı dul aylığı 10 yıldan fazla her yıl için %1 kesilerek; boşanma olmaması durumunda 10 yıldan fazla her yıl için %1 artırılarak ödenir. Evliliğin 35 yıldan fazla sürüp boşanma ile sonuçlanması durumunda dul aylığı ölüm aylığının %50'si oranında ödenir. OGA kapsamında bağlanan ölüm aylığı toplam tutarı 2010 yılı için 360 avrodur.

7.8 Sigortasız Kimseler ve Kısmi Emekli Aylıkları

OGA, sigortalı kimselere sağladığı emeklilik hakkının yanında yaşlı ve aynı zamanda sigortasız kimselere de Yunanlı olmaları, en az 65 yaşında olmaları, devamlı surette Yunanistan’da ikamet etmeleri ve başkaca bir gelirinin olmaması şartıyla aylık bağlamaktadır. Bağlanan aylık ise yine 360 avrodur. Diğer taraftan diğer sigorta kurumlarında geçen sürelerin OGA kapsamında sigortalılık süresinden sayılmaması sonucu, OGA kapsamında sayılan sigortalılık süresine istinaden yaşlılık aylığı bağlanması için 65 yaş ve 10 yıl sigortalılık süresi, malullük ile ölüm aylığı bağlanması için 5 yıllık sigortalılık süresinin sağlanması gereklidir.

8 AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

ABD’de 3 milyondan fazla göçmen ve sezonluk tarım işçisinin olduğu tahmin edilmektedir.³⁶ Bu çalışanlar tüm ülke boyunca seyahat ederek milyarlarca dolarlık tarım endüstrisine katkı sağlamaktadırlar.³⁷ Ülkedeki tarım işçilerinin %42 si göçmen tarım işçileri, %58’ini ise sezonluk tarım işçileri oluşturmaktadır.

³⁶ Larson, Alice and Plascencia, Luis; Office of Minority Health. *Migrant Enumeration Study*, 1993.

³⁷ S. Department of Agriculture, Economic Research Service. *Farm Income and Costs*, 2010.

8.1 Tarım İşçilerinin Demografik Özellikleri

Ülkedeki tarım işçilerinin %72'si gibi büyük bir bölümünü yabancı ülke doğumlu işçiler oluşturmaktadır. Bu işçilerin %68'i ise Meksika'da doğup ülkeye göç eden kişilerdir. Tarım işçilerinin %78'i erkek %22'si kadındır. Tarım işçilerinin 30'u iyi derecede İngilizce bilmekte, %35'i hiç İngilizce bilmemektedir. Geri kalanlar ise anlaşabilecekleri düzeyde çok az İngilizce bilmektedirler.

Tarım işçilerinin yaş ortalaması 36 olup bunların,

%76'sı 25 yaş üstü

%13'ü 18-21 yaş aralığında

%9'u 22-24 yaş arası

%3'ü 14-17 yaş arası

Eğitim durumu olarak Ortalama 8 yıllık eğitim almış kişiler çoğunluğu oluşturmaktadır.

%40'ı 1-6 yıl arası eğitim görmüş,

%17'si 7-9 yıl eğitim almış,

%28'i 10-12 yıl eğitim almış,

%9'u ise herhangi bir yükseköğretim mezunudur.³⁸

³⁸ NCFH, Farm Worker Health Factsheet, National Center For Farmworker Health, August, 2012.

1-Tarım İşçilerinin Amerika Birleşik Devletleri Ekonomisine Katkıları

Tarım işçileri ABD’de meyve/sebze endüstrisine 28 milyon dolar katkı sağlamaktadır.³⁹ 2006 yılında Amerika Birleşik Devletleri tarım Departmanı 3 milyon insanın tarım işçisi olarak çalıştığını söylemiş bunların da 1 milyonunun ücretli tarım işçisi olduğunu bildirmiştir.⁴⁰ Bazı çalışmalar ülkede tarım işçilerinin son 10 yılda sayısının arttığını söylemektedir. Bu durumun ise bölgelerin ekonomik gelişiminin bir çıktısı olduğunu ileri sürmüştür.⁴¹ Ancak uygulanan yoğun tarım teknikleri bazı bölgelerde tarım çalışanlarının sayılarında azalmalara sebep olmuştur. Nitekim uygulanan teknikler yerel halkın tarım işçisi olarak çalışabilecekleri koşulları azaltmıştır.⁴²

2-Yasal Statüleri

2007-2009 yıllarını kapsayan bir araştırmanın sonucuna göre tarım işçilerinin %48 inin yasal çalışma

³⁹ Hawkins, Daniel. *Monograph Series: Introduction*. National Center for Farmworker Health, Inc., 2001.

⁴⁰ Kandel, William. *Profile of Hired Farmworkers, A 2008 Update*. Economic Research Report No. 60, U.S. Department of Agriculture, 2008.

⁴¹ Slesinger, Doris P. *Economic Impact of Migrant Workers on Wisconsin's Economy*. University of Wisconsin, 2003.

⁴² Aynı.

izinleri bulunmamaktadır.⁴³ Aynı araştırmada bunların %26'sı en fazla 4 yıldır ülkede bulunmaktadır. Meksikalı tarım işçilerinin ülkeye davet edilmeleri 1942 yılında olmuş bu tarihten 1964 yılına kadar 4 milyon tarım işçisi hükümet tarafından çalışmasına imkan verilmiştir.⁴⁴ 1964 program sona erince bu program yerine geçici olarak çalıştırılmak üzere işçi talebine dönüştü. 2010 yılında da hükümet 55921 geçici tarım işçisine vize verdi.⁴⁵

8.2 Ücret ve Yardımlar

Göçmen ve mevsimlik tarım işçileri ABD'de ekonomik olarak en dezavantajlı gruplardan birisidir. 2007-2009 yıllarını kapsayan bir araştırmada; tarım işçilerinin oluşturduğu hane halklarının ulusal yoksulluk sınırının altında kaldıkları belirtilmiştir.⁴⁶ Yapılan bu

⁴³ Carroll, Daniel, Georges, Annie and Saltz, Russell. *Changing Characteristics of U.S. Farm Workers: 21 Years of Findings from the National Agricultural Workers Survey* (presentation, Immigration Reform and Agriculture Conference: Implications for Farmers, Farm Workers and Communities, Washington D.C., May 12, 2011).

⁴⁴ Farmworker Justice. *The Bracero Program (1942-1964)*, 2010. Available online: <http://www.fwjustice.org/guestworker-programs/braceros>

⁴⁵ The U.S. Department of State, Bureau of Consular Affairs. *Visa Statistics*. 2012. Available online: http://travel.state.gov/visa/statistics/graphs/graphs_4399.html

⁴⁶ Carroll, Daniel, Georges, Annie and Saltz, Russell. *Changing Characteristics of U.S. Farm Workers: 21 Years of Findings from the National Agricultural Workers Survey* (presentation, Immigration

araştırmada tarım çalışanlarının %83'ünün saat başı, %11'inin parça başı, %6'sının ise maaş ya da diğer şekillerde ücret aldığı belirlenmiştir.⁴⁷ Parça başına ücret; tarım işçileri ve işverenlere, ürünlerin toplanıp tartılması kolay olmasından ve ürün üzerinden pay verilmesinden dolayı daha pratik gelmektedir.⁴⁸ Bu yöntemin tercih edilmesinin bir diğer sebebi de kısa olan hasat zamanında işçileri motive ederek bir an önce ürünün toplanması ve ücretlerini verebilmesidir.⁴⁹

Diğer taraftan düşük ücretler üzerinden çalışan sektör çalışanları, çok nadiren rehabilitasyon hizmeti, tazminat ve malullük aylığı alabilmektedirler. Bunun sebebi ise, ülkedeki yararlanma şartları belirlenmiş olsa da bu haklardan yararlanabilmek için ülkedeki eyaletlerin farklı standartlarının olabilmesidir. Ülke çapında 36 eyalet tarım işçilerine şartların oluşması durumunda maaş bağlarken, 17 eyalette isteğe bağlı olarak maaş bağlanmaktadır.⁵⁰

8.3 Sağlık Yardımları

Amerika'nın New York şehrinde 2007 yılında yapılan bir araştırmada; yoksulluğun, sıkça yer

Reform and Agriculture Conference: Implications for Farmers, Farm Workers and Communities, Washington D.C., May 12, 2011).

⁴⁷ Aynı.

⁴⁸ Roka, Fritz M. *Compensating Farmworkers through Piece Rates: Implications of Harvest Costs and Worker Earnings*. The University of Florida, Institute of Food and Agricultural Sciences, 2009.

⁴⁹ Aynı.

⁵⁰ Farmworker Justice. *State Worker's Compensation Coverage for Agricultural Workers*. 2009.

değiştirme, dil bilmeme ve kültürel zorluklar nedeniyle ortaya çıktığı ve bu kapsamdaki tarım çalışanlarının sağlık hizmeti sağlayan servislerden ve ilk yardım hizmetlerinden yeterince faydalanamamaları sorununu meydana getirdiği belirtilmiştir.⁵¹ Tarım işçilerinin yaşadıkları bu olumsuzlukların bir nedeninin de ücra bölgelerde çalışan işçilerin sağlık hizmeti sunucularına ulaşma imkanlarının sınırlı olması şeklinde açıklamıştır.⁵² ABD’de 40 yıldan fazla bir süredir sağlık hizmeti sunan servisler, federal sağlık merkezi programları aracılığı ile mevsimlik ve göçmen tarım işçilerine birinci basamak sağlık hizmeti sunulmaktadır.⁵³ Sağlık merkezleri, sağlık hizmetlerine yeterince ulaşamayan düşük gelirli halka, herhangi bir sigorta kapsamında olmayanlara, yeteri kadar İngilizce bilmeyenlere, mevsimlik ve göçmen tarım işçisi olarak çalışanlara, evsiz birey ve ailelere götürmektedirler.⁵⁴ Ayrıca göçmen işçilere göre oluşturulan sağlık merkezleri genel bütçeden masrafları karşılanmak üzere karşılıksız olarak ülkenin sağlık hizmeti standartlarının asgari seviyede sağlanması amacıyla tarım çalışanlarına hizmet etmektedir.⁵⁵ ABD

⁵¹ New York State Department of Health. *Migrant and Seasonal Farmworkers: Health Care Access and HIV/ AIDS in this Population*, 2007.

⁵² California Institute for Rural Studies. *Pathways to Farmworker Health Care Case Study No. 1: The East Coachella Valley*, 2002.

⁵³ Health and Resources Services Administration, Primary Care: The Health Center Program. *What is a Health Center?* 2012. Available online: <http://bphc.hrsa.gov/about/index.html>

⁵⁴ Aynı.

⁵⁵ Aynı.

sağlık departmanının 2011 yılında açıkladığı raporlara göre göçmen tarım işçileri göz önünde bulundurularak yapılan sağlık servislerine 803.933 tarım çalışanın çeşitli şikâyetler nedeniyle başvurduğu açıklanmıştır.⁵⁶ Sağlık merkezi verilerine göre, en çok başvurunun olduğu yıl ise 2011 olmuştur.⁵⁷

8.4 Yasal Koruma

ABD Çalışma Bürosuna göre, tarım sektörü diğer sektöre nazaran her zaman daha tehlikeli bir sektör olarak ilk sıralarda yer almaktadır.⁵⁸ Yaralanma ve rahatsızlanma vakalarında sıkça gelen şikâyetlerin nedenlerini, kimyasal gübrelerin olumsuz etkilerine maruz kalınması nedeniyle ortaya çıkan zehirlenme vakaları, tarım ekipmanlarının neden olduğu yaralanma olayları, dış mekânlarda sıcak ortamda çalışmak zorunda olmalarından kaynaklanan ısı stresin şikâyetleri oluşturmaktadır. Tarım çalışanlarının yasal koruma çerçevesinde tabi oldukları yasal düzenlemeler:

⁵⁶ http://bphc.hrsa.gov/healthcenterdatastatistics/nationaldata/2009/SpecialPopulations/MigrantHealth/2009_migrant_diagnosesservices.html

⁵⁷ Aynı.

⁵⁸ U.S. Bureau of Labor Statistics. *Census of Fatal Occupational Injuries*. U.S. Department of Labor, 2008.

8.4.1 Adil Çalışma Standartları Kanunu: (First Fair Labor Standards Act, FLSA, 1938)

Bu kanunla asgari ücret, azami çalışma süresi ve çocuk işgücü standartları belirlenmiştir.⁵⁹ ABD’de bugün bu kanunda oluşturulan standartların aksine tarım sektöründe çalışan işçilere fazla mesai ücreti ödenmemektedir. Bu sektörde çalışan çocuk işçilerinin çalışma yaşları ise dünya genelinde çok düşüktür.⁶⁰

8.4.2 İş Güvenliği Ve Sağlığı Kanunu (1970)

Bu kanuna göre tarımsal alanda 11 veya daha fazla tarım işçisinin bedenlen çalıştırılması durumunda, çalışılan yerlerde sağlanması gereken asgari standartlar belirlenmiştir. Bu standartlar,

- Uygun sıcaklıkta içilebilir su sağlanması,
- Uygun tuvalet ve el yıkama yerlerinin temini,
- Uzak yerlere götürülecek olan tarım işçilerinin bu durumdan daha önce haberdar edilmeleri ve
- Tarım işçilerinin götürülmesi için uygun araçların işveren tarafından sağlanmasıdır.⁶¹

⁵⁹ United States Department of Labor, Wage and Hour Division. *Fair Labor Standards Act*. Available online: <http://www.dol.gov/whd/flsa/>

⁶⁰ Migrant Legal Action Program. *Employment Issues*. 2011. www.mlapp.org.

⁶¹ United States Department of Labor. *Occupational Safety and Health Act of 1970*. Available online: http://www.osha.gov/pls/oshweb/owasrch.search_form?p_doc_type=oshact

8.4.3 Mevsimlik Ve Göçmen Tarım İşçileri

Amerika Birleşik Devletlerinde yaklaşık 3 milyon kişi mevsimlik ve göçmen işçi statüsünde çalışmaktadırlar. Demografik yapıları bakımından bu işçilerin büyük bölümünü ülke dışında doğmuş ve bir şekilde ülkeye giriş yapabilmiş kişiler oluşturmaktadır. Mevsimlik ve göçmen tarım işçilerinin tamamına yakını başka ülke doğumludur. ABD doğumlu olup da mevsimlik ve göçmen işçilik yapanların oranı sadece %6 civarındadır. Mevsimlik ve göçmen tarım işçileri ülkenin bazı bölgelerde yoğun bir şekilde bulunmalarına rağmen ülke geneline yayılmış bir görünüm sergilemektedirler. Mevsimlik ve göçmen işçi statüsünde çalışan tarım işçilerinin büyük çoğunluğu İngilizce okuma yazmayı ya hiç bilmemekte ya da çok az bilmektedir. Bu grubun %88' ini erkekler oluşturmaktadır. Haftada 5 ya da 6 gün çalışmalarına rağmen ortalama gelirleri \$6,250 civarındadır. ABD'de çalışan işçilerin yıllık ortalama geliri ise \$42,000 civarındadır.⁶² Sosyal güvenlik bakımından mevsimlik ve göçmen işçilerin büyük bir bölümü herhangi bir kapsamında sigortalı değildir. 2000 yılında yapılan bir araştırmada, mevsimlik ve sezonluk tarım işçilerinin %85'inin sigortasız olarak çalıştıkları belirtilmiştir. Ayrıca, ülkedeki düşük gelirli olan herhangi bir sigortası olmayan tarım çalışanlarına oranı ise %

⁶² Sara Rosenbaum ve J.D. Peter Shin, Migrant and Seasonal Farmworkers: Health Insurance Coverage and Access to Care, April 2005, s:1.

37'dir.⁶³ Yapılan çalışmada ayrıca mevsimlik ve göçmen işçilerin sadece %20'sinin iki yıl içerisinde sağlık hizmeti sunucularına başvurduğu saptanırken hamile işçilerin yalnızca %42'sinin hamilelikleri nedeniyle sağlık hizmeti sunucularına başvurdukları bildirilmiştir. Bu oran ülke genelinde ise %76 civarındadır.

ABD'de tarla, çiftlik, bahçe ve her türlü meyve-sebze, fidan-çiçek vs. üreten ve satanlar tarım işçisi olarak kapsama alınmışlardır. Sosyal güvenlik kurumundan sağlanan yardımlar Genellikle tarım işçilerinin ne kadar kazandıklarına ve bu gelirlerin ne kadarını devlete bildirdiklerine bağlı olarak şekillenmektedirler. Bu yüzden gelirlerin kuruma doğru şekilde bildirilmesi önem taşımaktadır.

Emeklilik Aylığı: Tarım işçileri sosyal güvenlik ve sağlık primlerini ödenmeleri ve gerekli şartları sağlamaları durumunda, en erken 62 yaşında yaşlılık aylığına hak kazanabilmektedirler.

Sakatlık aylığı (Disability insurance): Tarım sigortalılarının iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ciddi şekillerde sağlıklarının bozulması durumunda yaşlarının kaç olduğuna bakılmaksızın sakatlık aylığı bağlanmaktadır. Bazı durumlarda genç tarım işçileri bir veya bir buçuk yıl çalışmış olsalar bile sakatlık aylığından yararlanabilmektedirler. Ayrıca, emekli olan ya da sakat kalan tarım işçisinin eşine ve çocuklarına aile yardımı kapsamında yardım ödemesi yapılmaktadır.

Ölüm aylığı: tarım sigortalısının ölümü halinde ölen tarım sigortalısının sağ olan eşine ve çocuğuna her

⁶³ Health insurance coverage in america data update, 2000:

ay ölüm aylığı verilmektedir. Bazı durumlarda genç yaşta ölen tarım sigortalısı 1 ila 1,5 yıl çalışmış olsa dahi bu aylıktan sağ kalan eşi ve çocukları faydalanabilmektedir.

Sağlık yardımları: Tarım sigortalısına yapılan sağlık yardımları, hastane masraflarının karşılanması, bakımevi ve diğer sağlık servislerinin sağlanması gibi hizmetleri kapsar.

8.4.4 Tarım İşçilerinin Gelirlerini Kuruma Bildirilmesi ve Tarım sözleşmesi

Tarım işçilerinin tarımsal faaliyetler nedeniyle elde ettikleri kazançlarını ve sigorta primlerini kuruma doğru bir şekilde bildirmeleri kendilerinin ve ailelerinin alacakları aylık veya kendilerine sağlanacak yardımların kapsamı ve miktarını belirlediğinden önem arz etmektedir. Bu yardım ve hizmetlerden yararlanabilmek için ayrıca, tarım sigortalılarına verilen sosyal güvenlik kartındaki sosyal güvenlik numarası ve kimlik bilgilerinin bilgilerin doğru olması gerekmektedir.

İşverenler açısından: Tarım işçilerini çalıştırmaları durumunda işverenlerin işçiler için ödedikleri ücret ve yatırdıkları prim tutarını gösteren belgeleri saklaması gerekmektedir. Bunu yapmayan işverene para cezası verilmektedir.

Tarım işçileri açısından: Tarım çalışanı işverenden alacakları ücret bordrolarını ileride doğacak anlaşmazlıklar nedeniyle ibraz edebilmektedirler. Bu bordrolar alınan ücreti ve tarım sigortalısının adına ödenen primleri göstermektedir. Eğer çalıştırılan tarım işçisi kendi ad ve hesabına da tarımsal faaliyette

bulunuyorsa kendisi tüm kazançlarını kuruma bildirmek zorundadır.

Diğer taraftan, işveren tarım işçisine işveren tarımsal faaliyeti nedeniyle bir takvim yılı içerisinde 150 \$ veya daha fazla bir ödeme yaparsa, işveren tarım işçisine 150 \$'dan az ödeme yapıyor olmasına rağmen tarım işçilerinin toplam masrafları yıl içerisinde 2500 \$'ı aşıyorsa, tarım sigortalıları sosyal güvenlik sistemi içerisine alınmak suretiyle tescil edilmek zorundadır. İstisna olarak, mevsimlik tarım işçileri, ürün üzerinden yüzde usulüne göre gelir sağlayan işçiler ve bir önceki yıl 13 haftadan daha az çalışan tarım işçileri de farklı kurullara tabi olmalarına rağmen bunlar adına işverenin en az 150 \$ ödediği varsayılarak bu şartlar üzerinden sosyal güvenlik kapsamına alınmaktadırlar.

Tarım işçilerini çalıştıran ya da taşeron kanalıyla işgücü satın alan işverenin Tarım işçilerinin resmi olarak işvereni olması için yazılı bir anlaşma hazırlayıp imzalaması gerekmektedir. Özel bir formu olmayan bu sözleşme metnini tarafların her ikisi de imzalamak zorundadır. Ancak sözleşmenin şekil şartları olarak sözleşmede;

- *Tarım işçisinin ve taşeronun adı ve adresinin,
- *İşin ortalama süresinin, tarımsal faaliyet yapılacak olan yerin alanının lokasyonu, tarımsal ürünün ve yapılacak üretimin üretim çeşidinin,
- *Hangi malzemelerin kullanılacağı ve tarımsal faaliyet yaparken kullanılacak iş kıyafetlerinin neler olacağı,
- *Ücretlerin ve sosyal güvenlik ve sağlık sigortası primlerinin bildirileceğine yönelik olarak taahhüttün ve

yine ücret ödeyeceğini, ulaşım barınma ve sigorta sağlayacağını belirten bir taahhüttün olması gerekmektedir.

8.4.5 Tarım İşçisi Çalıştıran İşverenin Sorumlulukları

ABD’de işverenin tarım işçisi çalıştırması durumunda öncelikle tarım işçisinin ad ve soyadını, işçinin sosyal güvenlik kartında yazılı olan sosyal güvenlik numarasını, işçiye yapmış olduğu nakit ödeme tutarını ve ödeyeceği primleri kaydederek saklamakla yükümlüdür. İşveren tarım sigortalısı ile “mevsimlik ve göçmen işçileri koruma sözleşmesi” imzalamışsa bu sözleşmede; işçiye yapacağı ödeme oranını, günlük ve haftalık çalışma saatlerini ücretin ödenme zamanı ve yerini belirtmesi gerekmektedir.

İşverenin, sosyal güvenlik primlerini toplayıp sosyal güvenlik kurumuna yatırması gerekmektedir. Tarım sigortası primlerini işverenler yılın belirli dönemlerinde “ Form 8109” denilen kuponlar aracılığı ile yatırılmaktadır.

8.5 Tarım Sektöründe Yapılan Sözleşme Çeşitleri

1-Aile Sözleşmesi

ABD’nin tarımsal faaliyet yapılan bölge ve eyaletlerinde, özellikle aile işçilerinin yoğun olduğu yerlerde, tarımsal üretime ailenin tüm bireyleri

katılmaktadır. Ancak, tarımsal üretime tüm aile bireyleri katılıyor olmasına rağmen söz konusu faaliyet sebebiyle sadece ev reisi tek başına çalışıyormuş gibi kabul edilerek sigorta kapsamından değerlendirilmektedir. Tarımsal faaliyet sonucunda elde edilen gelir de aile reisinin kendi kazancı olarak gösterilmektedir. Bu durum diğer aile üyelerinin ücretsiz olarak aile işçisi kapsamında çalışmalarına sebep olmaktadır. Bu olumsuz durumun ortadan kaldırılması için ise, kazanılan gelire tüm aile bireylerini ortak eden aile sözleşmesi ile mümkün olabilmektedir. Tarımsal üretim kapsamında ücretsiz aile işçilerine yönelik olarak hazırlanan aile sözleşmesi ile tarımsal faaliyette bulunan her bir aile bireyi adına ayrı sigorta primi bildirilmekte ve ödenmektedir. Ayrıca, bu kişilerin sözleşme kapsamında kendilerine özel sosyal güvenlik numaraları olmaktadır.

2-Tarım Ortaklığı Sözleşmesi

Bu sözleşmede tarım ortaklığı, “iki veya daha fazla kişinin tarımsal faaliyette bulunmak amacıyla bir araya gelmeleri” şeklinde tanımlanmıştır. Taraflar arasında yapılan tarım ortaklığı sözleşmede herhangi bir şekil şartı olmamasına rağmen bu tip sözleşmeler genellikle yazılı yapılmaktadır. Ancak bazı durumlarda sözlü olarak da yapılabilmektedir. Tarım ortaklığı sözleşmesi kapsamında Sözleşmede tarafların her birinin imzası olmalıdır. Sözleşme gereğince taraflar;

Üretime Toprak, para, makine gibi gayri menkul, aynı ve nakdi sermayeleri ya da işgücü şeklinde gibi katkılarda bulunurlar. Tarafların her birinin hakları

sözleşmede tek tek sayılır. Sözleşmede, kazanç ve zararın ne şekilde paylaşılacağı yer almak zorundadır. Ayrıca, her bir taraf kendi kazancını sosyal güvenlik kuruluşuna bildirmekle yükümlüdür.

3-Kiralama Sözleşmesi

Kira sözleşmesi, toprak sahibinin topraklarını tarım çalışanlarına ücret ya da elde edilen mahsulden pay almak suretiyle kiraladığı sözleşmedir. Kişi toprağın sahibinden ya da başkasından toprağı kiralamış ve daha sonra bu toprağı başkasına kiralamış ise sözleşme gereğince kişi toprak sahibi olarak kabul edilmektedir. Kiralama sözleşmesi yazılı ya da sözlü olabilir. Ancak bu sözleşmenin yazılı yapılmasının avantajı, tarafların amaçlarının daha kolay bir şekilde ifade edilebilmesi ve ihtilaflı durumlarda ispat niteliğinde olmasıdır. Sözlü olarak yapılan kiralama sözleşmelerinde ise zamanla amaçlar sözleşmede belirtilen şartların dışına çıkabilir ve farklılaşabilir.

Kiralama sözleşmesinde elde edilen kazancın niteliğini toprak sahibinin bu geliri elde ediş şekli belirlemektedir. Toprağı kiralayan toprak sahibi bunun karşılığında nakit ya da üründen pay almak suretiyle gelir elde ediyorsa bu gelirin tarım geliri olarak değerlendirilebilmesi için toprak sahibinin tarımsal üretime ya da tarımsal üretimin yönetimine aktif olarak katılmış olması gerekmektedir. Buna maddi katılım da denmektedir. Maddi katılım yapmak suretiyle gelir elde eden toprak sahibi ile toprağı kiralayıp üretim yapan

kiracıdan her biri kendi gelirlerini bildirmek zorundadırlar.

8.6 Tarım Gelirini Bildirmek Zorunda Olan Kişiler

ABD’de tarımsal faaliyeti nedeniyle bir yılda elde ettiği net geliri 400\$ veya daha fazla olan kişiler sosyal güvenlik ve sağlık sigortası primini ödemek zorundadır. Tarımsal faaliyeti nedeniyle bir yıldaki net geliri 400\$’ ın altında olup da primlerini ödeyebilecek durumda olup bu primlerini ödemek isteyenler ise “İsteğe bağlı tarım sigortası” yoluyla sosyal güvenlik çatısı altına girebilmekte ve ve sağlık sigortasından yararlanabilmektedirler.

İsteğe bağlı tarım sigortası kapsamında kişinin tarımsal faaliyetleri sebebiyle yeteri kadar kazanç elde edememesi ya da bu faaliyetlerinden dolayı zarar etmesi önemli değildir. Kişi bu durumlarda da isteğe bağlı tarım sigortasının kapsamında gelir bildirebilir. Bu da kişinin kendi sigorta primlerini kendilerinin yatırmalarına imkân vermektedir.

8.6.1 Tarım Gelirini Oluşturan Unsurlar

- Tarım araçlarının satılması yoluyla elde edilen gelirler
- Kereste satışından elde edilen gelirler
- Tarım topraklarının satılması nedeniyle elde edilen gelirler

- Toprak sahibinin aktif olarak tarımsal üretime katılmaksızın toprak kiralaması sonucu elde ettiği gelirler.
- Toprak sahibinin sahip olduğu tarım topraklarını işçilere kiralaması karşılığında, işçilerin bu topraktaki üretimden elde ettikleri ürünleri toprak sahibine vermesi ya da satması nedeniyle elde edilen gelirler.

9 EKVADOR

1968 yılında Ulusal Sigortalar Kurumu, ülkenin dört pilot bölgesinde tarım kesimi için sosyal güvenlik kapsamını genişletme faaliyetine başlamıştır. İlk olarak 614 aileyi tarım işçisi ya da tarımda kendi hesabına çalışıp çalışmadığına bakmaksızın tarım sosyal sigortası kapsamına almıştır. 1980'lerin başından itibaren ise kapsam altında bulunan sigortalıların sayısındaki artış ve teşkilat yapısının kurulmasıyla Kırsal Kesim için Sosyal Güvenlik Kanunu yürürlüğe girmiştir. Kırsal Sosyal Güvence geçimini balıkçılıkla sağlayan aileleri ve meslek olarak balıkçılık faaliyetinde bulunanlar ile kırsal kesimde ikamet eden kendi hesabına çalışan çiftçileri ve tarım işçileri kapsamaktadır. Sağlanan yardımlar arasında malullük, yaşlılık, ölüm ve sağlık sigortası hizmetleri bulunmaktadır.

Tablo 9-1 2011 itibariyle Kırsal Kesim İçin Sosyal Güvenlik

Dispanser Sayısı	Hizmet Birimleri	Kapsam Altındaki Aile Sayısı	Kapsam Altındaki Kişi Sayısı
628	3035	280.439	1.019.724

Kaynak: www.iess.gob.ec, 2012

9.1 Yaşlılık ve Malullük Aylığı

Ekvador’da yaşlılık aylığına hak kazanmak için yaş bazında geçerli olan prim ödeme yıl sayısı verilmektedir. Buna göre, emeklilik yaşı 65 yaş olup, bu yaş itibariyle emekliliğe hak kazanamayan sigortalılar için gerekli olan primi ödenmiş yıl sayısında kademeli olarak indirimde gidilmekte, aynı zamanda emeklilik yaşı da artmaktadır. 73 yaşından sonra gerekli olan prim yıl sayısındaki artışın nedeni ise 73 yaşından sonra ortalama yaşam süresinde meydana gelen azalmadır. 65-70 yaş arasında emekli olanlar için 318 dolar olarak ödenen yaşlılık aylığı, takip eden yaş basamaklarında 318 doların %75’i oranında, diğer yaş basamaklarında ise kademeli olarak azalarak 75 yaşında emekli olan bir kimse 318 doların %25’i oranında yaşlılık aylığı almaktadır.

Tablo 9-2 2012 yılı itibariyle yaşlılık aylığına hak kazanma yaşı

YAŞ	PRİM ÖDEME YIL SAYISI
65-70 arası için	10 Yıl
71 yaş	9 Yıl
72 yaş	8 Yıl
73 yaş	7 Yıl
74 yaş	6 Yıl
75 yaş	5 Yıl

Kaynak: www.iesg.gov.tr, 2012

Malullük aylığına hak kazanabilmek için tam malul olma şartının yanında 60 ay (5 yıl) prim ödemek gereklidir. Malullük durumunun değerlendirilmesinde Malullük Değerlendirme Kurulu yetkilidir.

9.2 Hastalık ve Analık Sigortası ve Cenaze Yardımı

Hastalık sigortasından, sigortalıların yanında emekli kimselerin eşleri, çocukları, bakmakla yükümlü oldukları yararlandırılmaktadır. Kırsal kesimde ikamet edenler primlerini süresinde ödemezlerse bile yapılan son prim ödemesini takip eden 2 ay daha sağlık hizmetinden

faaydalanmaktadırlar. Hastalık sigortasından faydalanmak için aralıksız üç ay prim ödemek ve analık sigortasından faydalanmak için ise doğumdan önceki son 12 ay aralıksız prim ödeme şartlarının yerine getirilmesi gerekmektedir. Sağlık sigortası kapsamında sigortalılara ve hak sahiplerine ayakta ve yatarak tedavi, ilaç temini, ameliyat gibi hizmetler sunulmaktadır. Bu kapsamda ele alındığında genel sosyal sigortalardan sağlanan yardımlar açısından bir farklılık yoktur.

Cenaze yardımına hak kazanmak için Kırsal Kesim Sosyal Güvenlik Kurumuna tescil olmak yeterli olup, bu kapsamda verilen yardım tutarı “birleştirilmiş aylık” tutarının %25’i oranı kadardır. Birleştirilmiş aylık ise aylık asgari ücret için kullanılan bir kavram olup tutarı 2013 yılı için 318 dolardır.

10 ÇİN

10.1 Eski Sosyal Güvenlik Sistemi (1990-2009)

1990’lı yıllardan itibaren sosyal güvenlik reformlarındaki neo-liberal politikalardan etkilenerek, Çin hükümeti ülke genelinde bazı yoksul kırsal bölgelerde Kırsal Kesim Sosyal Güvenlik programını uygulamaya koymuştur. Düzenlemeye göre, kapsam altına alınan sigortalı 20 yaşında sisteme prim ödeyecek ve 60 yaşında emekli olacaktır. Ayrıca zaten fakir olan kırsal nüfusun finanse etmek için bir devlet katkısı yer almamaktaydı. Bunun sonucunda çoğu kırsal kesim

sosyal güvenlik sistemleri çökmüş ya da en azından sadece ismi kalmıştır. 2007 yılında, 5,3 milyon yaşlı kimse sosyal güvenlik yardımları almaya hak kazanmış ve 3,9 milyon emekli yaşlılık sigortasından faydalanmıştır. Toplamda ülke genelinde 9,2 milyon kişi düzenli şekilde gelir ya da aylık almıştır. Ancak kırsal bölgelerde 100 milyon yaşlı nüfusun olduğu düşünülürse, kırsal kesim sosyal güvenlik kapsamında yaşlı nüfusun %10'undan az bir oran bulunmaktaydı.

10.2 2009 Yılında Yürürlüğe Giren Yeni Sistem

Pilot olarak seçilen bazı kırsal bölgelerde uygulandıktan sonra, 2009 yılında Çin hükümeti ülke genelinde kırsal nüfus için yeni sosyal güvenlik planını yürürlüğe koymuştur. Hükümet yetkilileri 2009 yılsonuna kadar en az %10'luk bir nüfusu kapsam altına almayı planlamışlardır. Bu oran 2012 yılı itibariyle %50 ve 2020 yılı itibariyle %100 olarak planlanmıştır.

Yeni sistemin önceki sistemlerden en büyük farkı, ilk defa Çin devletinin primli sisteme doğrudan katkıda bulunacak olmasıdır. Devlet katkısından amaçlanan sadece kırsal bölgelerde yaşayan milyonlarca insanı finanse etmek değil aynı zamanda kırsal bölgelerin sosyal kalkınmasında da destek olmaktır. Yeni sistemin iki bileşeni bulunmaktadır. Birincisi yerel ve merkezi yönetimlerce yapılacak prim katkısı ve tescilli sigortalıların prim ödemeleri. Görece olarak daha yoksul kırsal bölgelerde tarım sigortası fon giderlerine merkezi yönetimin katkısı yaklaşık %80 olacak, geri kalan %20 ise yerel yönetimlerce karşılanacaktır. Zengin kırsal

bölgelerde ise yerel yönetimlerin fon giderlerine katkısı %90'a kadar çıkacaktır. Buna göre yeni sistemde merkezi hükümet, emekli başına 8 dolar katkıda bulunacak olup bu tutar yoksulluk sınırına yakındır. Emekli başına 8 dolarlık katkı asgari katkı olup, bölgelerin ekonomik gelişmişlik seviyelerine göre ek katkıda bulunulacaktır. 60 yaş ve üstü 100 milyon yaşlı kişiye yapılacak toplam katkı tutarı ise yıllık hükümet harcamalarının yaklaşık %2'sine eşit olmaktadır.

Diğer taraftan, yeni sistemin en önemli özelliklerinde birisinin de sistemin isteğe bağlı sigorta kapsamında sayılması yani zorunlu sigortalılığın esas alınmamasıdır. Eski sistemde 20 olan yaş sınır yeni sistemde 16 yaşa indirilmiş ve 16 yaşından büyük kırsal nüfusun kayıt altına alınması için önemli teşvikler getirilmiştir. İkamet etme şartının yanında emeklilik hakkı için kadınlarda 55, erkeklerde 60 yaş ve her ikisi için de 15 yıl prim ödenmesi gereklidir. Asgari prim tutarı ise yıllık, bir önceki yıl kişi başı ortalama gelirin %4 ile %8 'i arasındadır. Bu farklılık ise kırsal bölgelerin ekonomik gelişmişlik düzeyine göre primlerin belirlenmesinden kaynaklanmaktadır. Yeni sistem ayrıca bazı gelişmiş kırsal bölgelerde primlerin %8'in üzerinde ödenmesini gerektirmektedir. Örneğin, Pekin'e yakın kırsal bölgelerde bir tarım işçisinin ödemesi gereken yıllık prim önceki yıl ortalama kişisel gelirin %10'udur.

15 yıldan fazla prim ödenmesi durumunda daha fazla tutarda emekli aylığı bağlanması imkanı sağlanmıştır. Yeni sistemin yürürlüğe girdiği tarihte 60 yaşında olanlar için ise gerekli olan prim ödeme süresi kısaltılmıştır. Aynı şekilde 65 yaş ve üstünde olanlar ise

hiçbir prim ödemesinde bulunmadan asgari tutardan aylık 8 dolar emekli aylığı almaktadır. Yerel yönetimlerin görece gelişmiş bölgelerde daha fazla katkıda bulunması gerekmektedir. Örneğin, Pekin'e yakın bölgelerde, emekli olan bir kişi aylık ödediği primler ile bağlanan aylığına ek olarak yerel yönetim katkısı sonucu 41 dolar tutarında ayrıca bir emekli aylığı almaktadır. Yeni kırsal sosyal güvenlik sisteminin dayandığı dört unsur vardır; sürdürülebilirlik, bölgeden bölgeye değişkenlik, yoksulluk sınırı kadar temel emekli aylığı bağlanması, geniş kapsam.

10.3 Yeni Sistemle İlgili Potansiyel Problemler

10.3.1 Kapsam Düzeyi

Yeni sistemin kapsamı da aynı devlet katkısı gibi bölgeden bölgeye farklılık göstermektedir. Örneğin pilot bölge olarak seçilen Pekin'e yakın kırsal bölgelerde 1 Ocak-31 Aralık 2008 tarihleri arasında 1 milyon 65 bin kişi kapsam altına alınmış, bu da bölgedeki kırsal nüfusun %80'ine tekabül etmektedir. Bunun nedenleri arasında bu bölge için yapılan yerel yönetim katkısının emekli başına 41 dolar olması gösterilebilir. Ancak her kırsal bölge, bu bölgeler kadar gelişmemiştir. Bunun sonucunda gelişmemiş bölgelerdeki tarım işçilerinin %4 ile 8 oranları arasındaki prim ödemelerini isteğe bağlı bir sigorta sistemine 15 yıl boyunca yapıp yapmayacağı bir sorun olarak görünmektedir. Çünkü kentsel bölgelerde yaşayan yaşlı nüfus kırsal bölgelerdeki yaşlı nüfusun üçte biri olup, Çin'de yoksulluk sınırı altında kırsal bölgelerde 80 milyondan fazla kişi yaşamaktadır. Bu

yönüyle, iyi bir sistem olarak ifade edilse bile, kırsal bölgelerde kabul görmesi uzun zaman alacaktır.

10.3.2 Yeni Sistemin Yönetimi ve Uygulanması

Kentsel bölgelerde genel olarak sosyal güvenlik sisteminin yönetimi zorunlu sigortalılık esas alındığı için kolaydır. Ancak, kırsal kesimlerde isteğe bağlı bir sistemin uygulanması ancak bu kesimin devlete güvenmesi ve belli bir ekonomik seviyede olmasına bağlıdır. Bu bakımdan, kırsal bölgelerde yönetimlerin beklenen sosyal güvenlik yardımları ile beklentilere cevap vermesi ve hesapları şeffaf şekilde herkese açık tutması gerekmektedir. Dolayısıyla etkin bir finansal yönetim milyonlarca insanın yer aldığı bir sistemde kaçınılmaz olarak etkinliğini kaybedecektir. Yönetim giderleri ve yanlış yönetim riskleri ise kontrol edilmesi zor olasılıklar arasındadır.

10.3.3 Düşük Tutaradaki Yardımlar

Uygulamaya konulan yeni sistem ile çoğu hak sahibi düşük tutarlarda emekli aylığı almaktadır. Kırsal kesimlerde ortalama bir aylık kişi başı harcama düzeyi 29 dolar olmasına karşılık verilen aylık 8 dolardır. Son 10 yıldaki ekonomik performansı göz önüne alındığında, gerçekte emeklileri için daha fazla kaynak ayrılabilir.

10.3.4 Yararlanıcıların Tanımı

Yukarıda bahsedildiği gibi kadınlarda 55, erkeklerde 60 yaş ve 15 yıl prim ödeme şartıyla bağlanan emekli aylığının yanında, 65 ve daha büyük yaşta olanlara ise aile üyelerinin isteğe bağlı sisteme girmesi ve prim ödemesi sonucu hiç prim ödemedi aylık bağlanması yeni sistemin düzenlemelerindendir. Ancak 65 yaşında olanlara hiç prim ödemedi aylık bağlanması için gerekli olan bunların aile fertlerinin tanımı, yeni sistemde yer almamaktadır. Çünkü Çin’de yakın zamana kadar üç nesil aynı evde yaşamakta iken günümüzde ise iki ve daha az nesil beraber yaşamaktadır. Aile fertlerin için yapılan belirsiz tanımlama, yerel yönetimlerde tarım sosyal güvenliğin idaresinden yetkili birimlerde yolsuzluklara neden olabilir.

11 AB’DE TARIM SİGORTALILAR İÇİN ERKEN EMEKLİLİK UYGULAMALARI

Erken emeklilik sistemi, 55-66 yaş arası çiftçileri emekliye teşvik etmek ve yerlerine genç çiftçileri istihdam etmeyi amaçlayan, AB ile AB üyesi ülke hazinelerinin birlikte finanse ettiği bir sistemdir. Genç çiftçilerin ise belli şartları taşıması gereklidir. Bunun yanında çiftçi erken emeklilik sistemi ile işini kaybeden 55-66 yaş arası tarım işçileri için de erken emeklilik sistemi yer almaktadır. Erken emeklilik aylığı sabit bir tutar olup, çiftçinin genç çiftçilere bıraktığı/kiraya verdiği tarımsal arazinin büyüklüğüne göre de artış göstermektedir.

ERS 3 (Early Retirement Scheme) ilk defa 2007’de yürürlüğe girmiş olup 2000-2006 arası dönemde

yer alan sistemin yerine uygulamaya konulmuştur. ERS 3'ün önceki düzenlemeden farkı, ödeme sisteminin iyileştirilerek küçük ölçüde toprak sahibi olanlara öncesine göre daha fazla aylık bağlanmasıdır. Bu sistem için başvuru süreleri tayin edilmiş olup 2008 Ekim ayında başvurular durdurulmuştur. 2009 Eylül ayında ise tekrar açılmış ve 30 Ekim 2009 tarihine kadar başvuru süresi verilmiştir. 2013 yılı itibariyle başvurular açılmamış olup, ekonomik kriz nedeniyle açılması konusunda herhangi bir tarih verilmemektedir.

11.1 Emekli Olacak Çiftçinin Taşınması Gereken Şartlar

1. Erken emekli olmak isteyen çiftçi 55-66 yaş arasında olmalı,
2. 1 Ocak 2005 tarihinden sonra devredilen/kiraya verilen tarım arazileri kapsama girmektedir,
3. Tarım arazisinin genç bir çiftçiye devredilmesi/kiraya verilmesi gerekmektedir,
4. Tarımsal faaliyetin ticaretinden emekli olunması yani sürü/tahıl referans numarasının iptal edilmesi gereklidir. Tarımsal faaliyetin ticaretine devam edilmesi durumunda erken emekli olan çiftçinin aldığı aylıkları geri vermesi gerekmektedir. Tarım arazisinde bulunan ev ve devredilen tarım arazisinin %10'u veya 1 hektarı bu kapsamda değildir. Ancak elde kalan tarım arazisinde yine zirai faaliyete izin verilmemektedir.
5. En az 5 hektar ekilebilir tarım arazisi bulunması gereklidir. Önceki sisteme göre devredilen/kiraya verilen araziler yeniden devredilemez.

6. Tarımsal arazinin devredilmesinden önceki 10 yıl içinde çiftçilik yapılmış olması ve devredilecek vergi yılı için elde edilecek tarımsal gelirin %25'i elde edilmiş olmalıdır.

11.2 Devralan Genç Çiftçinin ya da İşçinin Taşınması Gereken Şartlar

Tarımsal araziye devralacak gencin tarımsal ticaret yapması durumunda referans numarası alması gereklidir. Ayrıca önceki tarımsal faaliyeti devam ettirmek için ya da deneyim sahibi olmak için tarımsal araziye devralabilir.

Genç çiftçinin; 18-45 yaş arasında (önceki sistemde kabul edilmiş olması durumunda 45-50 yaş arasında olması gerekir) olması, en az 5 hektarlık tarım arazisi devralmalı, tarım dışı gelirinin yıllık 50 bin avrodan az olması gerekmektedir. Tarım işçisi ise erken emeklilik sistemi sonucu işini kaybetmişse, erken emeklilik sisteminden faydalanabilmektedir. Bunun için 55-66 yaş arasında olması, son 5 yıllık çalışmasının en az yarısında tarım işçisi olarak çalışmış olması, tarımda işçi olarak çalışmayı bırakmış olması gerekmektedir.

11.3 Erken Emeklilik Aylıkları

Emekli olacak çiftçi için: asgari yıllık 9300 avrodur. Hektar başına 300 avro ek ödeme yapılmakta ancak ek ödeme alınacak tarım arazisi en fazla 24 hektar olabilir. Böylece yıllık en fazla 15000 avro

ödenebilmektedir. 66 yaşına gelinceye kadar yapılan ödeme toplam 10 yıllığına yapılmaktadır. Ödeme yapılan süre içerisinde erken emekli olacak çiftçinin 65 yaşında emekliliğe hak kazanması ya da 66 yaşında malullük aylığına hak kazanması durumunda yapılan ödmeden kesinti yapılmaktadır.

Emekli olacak tarım işçisi için: yıllık 4000 avrodur. 66 yaşına gelinceye kadar yapılan ödeme toplam 10 yıllığına yapılmaktadır. Tarım işçisinin ölmesi durumunda almakta olduğu aylığı geride kalanlara ödenmeye devam edilmektedir.

12 Diğer AB Ülkeleri

Belçika’da, Tarımdaki mevsimsel olmayan ve arada sırada çalışanlar “varlık koruma ödeneği” ne hak kazanırlar (günlük 4,96 Euro) ve bu ödenek işveren tarafından sağlanır. Bunun amacı hastalık ve kaza durumunda çalışma yetersizliğini karşılamaktır. Çalışanlar ayrıca ilave olarak bir başka koruma ödeneğine hak kazanırlar, (günlük olarak 6,20 Euro kadar) bu ise geçici işsizlik ve ekonomik sebepler ve kötü hava şartlarının durumunda ödenir. Yürürlükteki toplu anlaşma ile bazı durumlarda parklar, bahçelerde çalışanları da kapsamakta ve 58 yaşında emekliliği mümkün kılmaktadır.

Danimarka’da, mesleki emeklilik maaş planı uygulaması adı altında; brüt maaşın %10,35 katkısıyla, üçte ikisi işveren tarafından ödenen ve üçte biri işçinin kendisi tarafından karşılanan ayrıca, hastalık ve

yaralanma sigortası ile analık izni ve benzeri gibi hükümleri de kapsayan özel bir uygulama mevcuttur.

İtalya’da, yapısal zorluklara karşı mücadele edebilmek için sistemin “sosyal şok gidericileri” vardır. “Tarımsal işsizlik primleri” çalışma yapılamayan dönemlerde ödenir ve maaşın % 30’u olup, belirli bir süre için ödenir. Bu süre çalışılan günlerin sayısını aşamaz (180 günden fazla olamaz). Tarım çalışanları için özel bir “maaş garantileme fonu (CISOA)” kötü hava şartlarından dolayı çalışma yapamayan, kendisine bağlı fona dâhil olan işçiye, azami 90 günlük “destek geliri” öder.

İspanya’da, çiftlik çalışanları özel bir tarım sosyal güvenlik sistemine alınırlar. Ancak bu sistem genel sosyal güvenlik sisteminden daha düşük seviyede güvenlik sağlar. 2003’tetarım sektöründe bağımsız çalışmış olan 856.300 eski emekli mevcuttur. Bunların aylık emeklilik maaşı 366.4.-Euro’dur ve tarımda işçi olarak çalışmış 669.700 eski emekli mevcuttur. Bunların ortalama maaşı ise 382 Euro’dur. Tarım emeklilik planından faydalananların sayısı, ülkedeki emekli olanların %25’ine tekabül etmektedir. Ulusal sosyal güvenlik sistemi tarafından maaşları ödenenler, ülkedeki toplam emekli maaşlarının %14,4’ünü kapsamaktadır.

KAYNAKÇA

GÜZEL, A., OKUR, A. R. ve CANIKLIOĞLU, N. “*Sosyal Güvenlik Hukuku*” Beta Yayınları, 2012

AKPINAR, T., “*Türkiye’deki Tarım Sektörünün Sosyal Güvenlik Sorunlarına Avrupa Birliği ile Uyum Ekseninde Çözüm Önerileri*” Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi

POLATOĞLU, M., “*Tarım Sektöründe Kayıt dışılığın Sosyal Güvenlik Açısından Değerlendirilmesi*”, Sosyal Güvenlik Kurumu, Sosyal Güvenlik Uzmanlığı Tezi

TOMPSON, W., PRICE, R. “*The Political Economy Of Reform Lessons From Pensions, Product Markets And Labour Markets In Ten Oecd Countries*”, OECD, 2009, ss.160-171

Prof. Dr. Hüseyin AKYILDIZ, “*Sosyal Güvenlik Hukuku*”, 2009

OECD (2004), “*OECD Economic Surveys: Poland*”, OECD, Paris; Ministry of Finance

LARSON, A. ve PLASCENCIA, L., “*Migrant Enumeration Study*”, Office of Minority Health, 1993.

HAWKINS, D., “*Monograph Series: Introduction*”, National Center for Farmworker Health, Inc., 2001.

KANDEL, W., “*Profile of Hired Farmworkers, A 2008 Update*”, Economic Research Report No. 60, U.S. Department of Agriculture, 2008.

SLESINGER, D. P., “*Economic Impact of Migrant Workers on Wisconsin's Economy*”. University of Wisconsin, 2003.

CARROLL, D., GEORGES, A. ve RUSSELS, S., “*Changing Characteristics of U.S. Farm Workers: 21 Years of Findings from the National Agricultural Workers Survey* (presentation, Immigration Reform and Agriculture Conference: Implications for Farmers, Farm Workers and Communities.”, Washington D.C., May 12, 2011).

ROKA, F. M., “*Compensating Farmworkers through Piece Rates: Implications of Harvest Costs and Worker Earnings*”, The University of Florida, Institute of Food and Agricultural Sciences, 2009.

ROSENBAUM, S. ve J.D. PETER SHIN, “*Migrant and Seasonal Farmworkers: Health Insurance Coverage and Access to Care*”, April 2005, s:1.

HIETANIEMI, M. ve RITOLA S., “*The Finnish Pension System*”, Finnish Centre For Handbooks, Eläketurvakeskus 2007:6, s.1-14

CE SHEN, JOHN B. WILLIAMSON, “*China’s new rural pension scheme: can it be improved?*”, International Journal of Sociology and Social Policy, Emerald Group Publishing Limited, Vol. 30 Nos. 5/6, 2010 ss. 239-250

Tarım Sigortalar Kanunu Genel Gerekçesi,
www.tbmm.gov.tr

Prim Tevkifatı Nedeniyle Tescil Hakkında 2009/ 40 Sayılı Sirküler, ASMMMO
http://www.asmmmo.org.tr/asmmmo/content.php?content_id=1568

Sosyal Güvenlik Kurumu Sigortalılar Prim Daire Başkanlığı Eğitim Notları – 2012,2013

Sosyal Güvenlik Kurumu Sigortalılar Prim Daire Başkanlığı, Yeni Tarımsal Kesinti Uygulama Tebliği, Genelgesi Çalışmaları – 2012,2013

Finnish Centre for Pensions Pocket Statistics 2012, ss.1-24

MELA Security For Grant Holders, 2010, ss.1-12

2011Rapport d’activité de la MSA

Ma retraite mode d'emploi le guide pour comprendre et préparer sa retraite

Key French Social Security Figures 2011

Auszug aus dem Datenreport 2011

Department of Agriculture, Economic Research Service,
“*Farm Income and Costs*”, 2010.

NCFH, Farm Worker Health Factsheet, National Center
For Farmworker Health, August, 2012.

Farmworker Justice. “*State Worker’s Compensation
Coverage for Agricultural Workers*”, 2009

New York State Department of Health, “*Migrant and
Seasonal Farmworkers: Health Care Access and HIV/
AIDS in this Population*”, 2007.

California Institute for Rural Studies, “*Pathways to
Farmworker Health Care Case Study No. 1: The East
Coachella Valley*”, 2002.

U.S. Bureau of Labor Statistics, “*Census of Fatal
Occupational Injuries*”, U.S. Department of Labor, 2008.

WEB SİTELERİ

http://www.citizensinformation.ie/en/environment/agriculture_and_forestry/farm_retirement_scheme.html
<http://www.oga.gr/index.php#>
<http://www.cleiss.fr/>
<https://www.destatis.de/DE/Publikationen/StatistischesJaehrbuch/Wirtschaftsbereiche/Wirtschaftsbereiche.html>
<http://www.svlfg.de/50-vmb/vmb10/index.html>
http://www.bva.at/mediaDB/MMDB119925_Allgemeines.pdf, 2012
<http://www.svb.at>, 2012
<http://www.lpa.fi/526/3275>, 2012
www.info-retraite.fr, 2012
<http://www.krus.gov.pl/>
<http://www.oga.gr>, 2012
www.iess.gob.ec, 2012
<http://www.fwjjustice.org/guestworker-programs/braceros>
http://travel.state.gov/visa/statistics/graphs/graphs_4399.html
<http://bphc.hrsa.gov/about/index.html>
http://bphc.hrsa.gov/healthcenterdatastatistics/nationaldata/2009/SpecialPopulations/MigrantHealth/2009_migrant_diagnosesservices.html
<http://www.dol.gov/whd/flsa/>
www.mlap.org
http://www.osha.gov/pls/oshaweb/owasrch.search_form?p_doc_type=oshact
<https://www.destatis.de/DE/Publikationen/StatistischesJaehrbuch/Wirtschaftsbereiche/Wirtschaftsbereiche.html>

Hak Sahipliği

E-Bildirge

E-Hizmetler

SMS Bilgilendirme

Evrak Takip

Kesenek Bilgi Sistemi

e-SGK

Diğer Uygulamalar

E-Eczane

E-Optik

Hastaneni Seç
Doktoruna Ulaş

E-Hastane

Tıbbi Malzeme

**SİZE BİR TELEFON KADAR YAKINIZ!
HER TÜRLÜ BİLGİ TALEBİNİZ
SORU VE SORUNLARINIZ İÇİN**

www.sgk.gov.tr

ISBN : 978-605-86447-8-6